

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

Fitxer 11CIADGAIA1

XV legislatura · cinquè període · sèrie C · número 554

**Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la
Infància i l'Adolescència**

Sessió 11, dilluns 4 de maig de 2026

Presidència de l'I. Sr. Jordi Riba Colom

Sessió 11 de la CIADGAIA

La sessió de la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (CIADGAIA) s'obre a ****. Presideix Jordi Riba Colom, acompanyat de la vicepresidenta, Ana Balsera i Marín, i de la secretària, M. Àngels Planas i Crous. Assisteix la Mesa el lletrat Ferran Domínguez García.

Hi són presents [Mónica Ríos García](#), pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; [Ennату Domingo i Soler](#), pel G. P. de Junts; [Joan Ignasi Elena Garcia](#), pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; [Lorena Roldán Suárez](#), pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; [María Elisa García Fuster](#), pel G. P. de VOX en Cataluña; [Núria Lozano Montoya](#), pel G. P. Comuns; [Maria Pilar Castillejo Medina](#), pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, i [Rosa Maria Soberana i Bonet](#), pel G. Mixt[membres comissió].

[Assisteix] a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Violant Cervera i Gòdia, exconsellera de Drets Socials, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00037/15).

2. Compareixença de Dolors Rusinés i Bonet, exsecretària general de Benestar Social i Família, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00038/15).
3. Compareixença d'Alexis Serra, exsecretari d'Infància, Adolescència i Joventut, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00039/15).
4. Compareixença de Carles Campuzano i Canadès, exconseller de Drets Socials, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00040/15).
5. Compareixença de Núria Valls Carol, exsecretària d'Infància, Adolescència i Joventut, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00042/15).
6. Compareixença d'Isabel Carrasco Panades, exdirectora d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en qualitat de testimoni, davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 365-00043/15).

El president

Molt bon dia a tots i totes. Donem inici a aquesta sessió del dia 4 de maig de la Comissió d'Investigació sobre l'activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

En primer lloc, tenim aquesta primera taula amb les compareixences de la consellera Violant Cervera i Gòdia, exconsellera de Drets Socials, en qualitat de testimoni, davant de la comissió d'investigació referida, de la senyora Dolors Rusinés i Bonet, exsecretari general del Departament de Benestar Social i Família, també en qualitat de testimoni, i del senyor Alexis Serra, exsecretari d'Infància, Adolescència i Joventut, també en qualitat de testimoni.

Tant sols recordar-los breument el funcionament de la sessió. En primer lloc, intervindran, com vostès saben, sense límit de temps els compareixents i, tot seguit, iniciarem un torn d'intervencions dels grups parlamentaris per un temps de cinc

minuts, al qual després tindran també, sense límit de temps, l'oportunitat de respondre a allò que considerin.

Compareixença de Violant Cervera i Gòdia, exconsellera de Drets Socials, en qualitat de testimoni

365-00037/15

Sense més preàmbuls, comencem. Honorable Violant Cervera i Gòdia, té vostè la paraula.

Violant Cervera i Gòdia (exconsellera de Drets Socials)

Moltes gràcies, president. Diputats, diputades. Permetin-me començar dient que estic contenta de tornar al Parlament. He estat diputada durant dos legislatures i, per tant, és un espai que conec i que respecto. Vaig ser nomenada consellera de Drets Socials el 26 de maig de l'any 2021 i el 10 d'octubre de l'any 22 vaig ser cessada, catorzena legislatura.

Durant aquests quinze anys que s'analitzen, que exactament són 184 mesos, jo en vaig ser consellera durant setze, exactament 503 dies. I tot i que el període va ser molt curt, va ser igual d'intens perquè va estar marcat també per moltíssimes dificultats.

Avui comparec com a testimoni a conseqüència de la creació de la comissió d'investigació per explicar el que vam fer durant la nostra etapa al capdavant del Departament i per respondre totes aquelles preguntes i consideracions que considerin oportunes.

La meva intervenció, per tant, se centrarà en tres grans aspectes, el context en què ens vam trobar, què vam fer durant aquell període i què crec, modestament, que es podria millorar.

Voldria començar la meva primera intervenció amb una opinió molt personal. La DGAIA, sense cap mena de dubte, és la direcció general més sensible i complexa de la Generalitat. Parlem de més de disset mil infants que estan sota algun sistema de protecció, 8.500 dels quals estan tutelats per la Generalitat, i això vol dir que estan

separats dels seus pares i mares i la Generalitat n'actua com a pare i, per tant, com si fossin els seus fills.

Per tant, la responsabilitat és màxima no només pel present d'aquests nois i noies, sinó perquè hem de vetllar pel seu futur com cada un de nosaltres faríem i fem amb els nostres fills. Cap de nosaltres no abandonem els nostres fills a la seva sort als divuit anys i tampoc ho ha de fer la Generalitat quan els menors acaben arribant a la majoria d'edat.

És evident, i per això s'ha creat aquesta comissió d'investigació, que el funcionament de la DGAIA ha de millorar, sobretot perquè quan es va crear el sistema de protecció a la infància la situació del país era absolutament diferent. El Departament de Drets Socials, que jo n'era la consellera, teníem com a secretària general la Dolors Rusinés, que ens acompanya. Hi havia tres secretaries sectorials, la Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social amb el senyor Carles Sala, la Secretaria d'Afers Socials i Famílies amb la senyora Anna Figueras, i la Secretaria d'Infància i Adolescència amb el senyor Alexis Serra, que també m'acompanya.

Per centrar-nos una mica en el context del moment actual en què vivíem, ens trobàvem en plena pandèmia de la covid. De fet, quan vam arribar, estàvem en la cinquena onada i la veritat és que la principal preocupació del Departament era que havien retornat dotze[06.18] residències i com miràvem de fer front a aquella cinquena onada. I, sobretot, també després la gestió de la desescalada dels diferents confinaments en tots els serveis del Departament. També, pel que fa a la DGAIA, en els seus serveis d'infància, colònies d'estiu i centres.

També durant aquella etapa, la segona de les qüestions més complicades o conflictives que teníem en la DGAIA en aquells moments, era l'arribada dels joves migrants sols, que comencen a arribar l'any 2009 i que el seu moment més àlgid, com ja s'ha comentat, va ser l'any 2018. Però en la nostra etapa també es manté aquesta arribada.

De fet, durant l'any 2022 hi va haver una arribada de 2.416 nous nens, adolescents i joves immigrants sols. Un augment que suposava un vuitanta-nou per cent respecte a l'any anterior. Aquests menors són atesos per la xarxa normalitzada del sistema de protecció seguint una política d'integració.

Ja s'ha comentat, els diferents recursos que hi havia eren centres de primera acollida i d'integració integral, sistemes de protecció d'emergència, pisos assistits per a joves de setze-divuit anys, suport integral al pis assistit per a joves de setze-vint-i-un anys, el servei d'acompanyament especialitzat per als joves i itineraris de protecció individualitzada.

Es tracta d'adolescents que arriben sense referents, que són menors i que han d'estar, per tant, tutelats per la DGAIA. Així ho diuen les nostres lleis. A més, el repte que ara teníem era també majúscul, perquè aquests infants que havien anat arribant justament començaven a sortir dels centres. Com he dit, l'arribada massiva es va fer l'any 2018. I és veritat que durant l'any 2020, en plena pandèmia, aquesta arribada va baixar i van arribar només 812 nois i noies. Però l'any 2022, com ja he dit, aquesta arribada va tornar a créixer una altra vegada amb 2.416 menors.

El repte era molt gran, no només per la gestió del moment, tutelar-los i cobrir-los les seves primeres necessitats, sinó perquè després començaven a sortir dels centres i hi havia la paradoxa que mentre havien estat tutelats estaven administrativament coberts i quan sortien als divuit anys passaven a estar en situació administrativa irregular.

Per tant, era impensable poder modificar el reglament d'estrangeria. I és per aquest motiu que la consellera Verge i jo mateixa, no sé si també ho va fer el conseller Elena, perquè ho va dir l'altre dia al secretari Amorós, el dia 3 de setembre de l'any 21 vam escriure una carta al ministre Escrivá on li demanàvem que, sobretot, hi hagués la modificació del reglament d'estrangeria perquè necessitàvem amb urgència que aquests joves poguessin tenir unes plenes capacitats per poder accedir al món laboral.

La carta va donar els seus fruits i el 23 de setembre de l'any 21 el ministre es va traslladar a Catalunya i justament al Departament de Drets Socials hi va haver una reunió entre les dos conselleries i l'equip del Ministeri. I el 19 d'octubre, no sé si tampoc va ser per aquella causa, però sí que nosaltres creiem que vam donar un impuls, el 19 d'octubre del 21 es va aprovar per Consell de Ministres la modificació del reglament d'estrangeria.

I això que és el que va permetre? Doncs, va permetre que aquests joves poguessin tenir permís de treball i permís de residència. Aquest fet va suposar un canvi molt important per a aquests joves i la nostra obsessió, i la meva en particular, va ser com ajudar-los i acompanyar-los perquè poguessin tenir el màxim d'oportunitats.

Per això, des de la Direcció General es van centrar molt els esforços en l'acompanyament d'aquests joves i els seus itineraris d'autonomia personal i d'inserció laboral. Pensem que, a diferència de la resta de nois i noies que estan tutelats per la DGAIA, que molts cops estant tutelats des de ben joves, aquests arribaven en edat adulta. Per tant, era important poder fer aquests itineraris de treball.

La DGAIA en aquells moments no tenia possibilitat de creixement de personal i, tal i com es va fer, perquè, de fet, aquesta externalització ja hi era des del 16, només a la província de Barcelona, doncs, es va creure oportú fer una licitació de nou mesos –vull recordar que era només una licitació de nou mesos– per poder acompanyar aquests nois a fer aquests itineraris que els havien d'acompanyar a la vida adulta.

Cal aclarir que no es tracta només d'un servei de control, no és un servei de control. De fet, el Sevap és un servei de seguiment de les prestacions. El que s'externalitza, per tant, és l'acompanyament socioeducatiu i el seguiment dels itineraris d'emancipació. El servei, com deia, es va iniciar el 2016 i nosaltres vam considerar oportú, perquè no hi havia altres possibilitats, de poder-lo externalitzar.

Un altre dels fets en els quals es va veure immers tot el Departament i també va influir en la DGAIA va ser quan va esclatar la guerra d'Ucraïna el dia 24 de febrer. I el Govern va considerar fer un pla de xoc per poder atendre les necessitats de la guerra, que va acabar, fins i tot, amb un decret llei. I això al Departament va repercutir en una modificació, justament, de la renda garantida.

I pel que fa a la DGAIA, doncs, el que se'ns va demanar és que se'ls havia de garantir el lleure educatiu a aquests nois i noies que havien arribat. I, sobretot, perquè en aquells moments, i suposo que ho recordaran, hi va haver una allau de famílies que tenien molt interès en poder acollir aquests infants. De fet, parlem d'onze mil persones. Onze mil persones, tres mil de les quals al final van acabar formalitzant la petició que volien acollir.

El problema que teníem és que, com vostès saben, el poder tenir documents de validació de la idoneïtat de les famílies per poder tenir cura d'aquests nens és un procés que és molt lent. I, llavors, el que sí que el que va fer va ser una contractació, en aquest cas d'emergència, amb l'entitat que en aquell moment ja estava fent les valoracions per poder anar més àgils.

Penseu també que en aquell moment fins i tot hi havia entitats que anaven a buscar els nens a Ucraïna. I era un fet que ens preocupava moltíssim, perquè sempre qualsevol menor que està al nostre país ha d'estar tutelat per la Generalitat. Al final, van arribar 372 nens i la Generalitat va absorbir entre les famílies acollidores i els serveis que aquests nens estiguessin atesos. Totes aquestes despeses generades per la guerra d'Ucraïna van ser finançades pel Ministerio de Derechos Sociales.

I un altre dels problemes que teníem en aquella etapa, com ja s'ha comentat abastament en les altres intervencions, era justament la gestió administrativa del Departament. Parlem d'un departament que té un grau de volumetria d'expedients enorme. De fet, jo recordo que segurament és el document que més m'ha impactat –i la Dolors segur que se'n recordarà– quan vam anar a negociar els pressupostos de la Generalitat, que comentàvem amb el conseller d'Economia les dificultats que hi havia pel gran volum de volumetria que té el Departament, volumetria en contractacions, en convocatòries, en prestacions, en convenis, en concursos, en acreditacions.

Per tant, una de les mancances, quan a vegades parlen de quines són les millores que es poden posar damunt de la taula, una és que moltes vegades el Departament de Drets Socials, que és el més sensible perquè qualsevol crisi –qualsevol crisi– acaba a les taules dels departaments de drets socials, sempre pensem a posar molts recursos per poder atendre aquestes famílies i pensem molt poc que hi ha d'haver una administració que sigui capaç de poder-ho absorbir. I, per tant, sempre quan pensem en noves prestacions, el que hem de pensar, sobretot, és en el volum de personal que necessitem per poder-ho gestionar.

És evident també que en les situacions en les quals ens trobàvem i els programes informàtics que hi havia en aquell moment, segur que ara, amb les noves tecnologies i la intel·ligència artificial, segur que milloraran moltíssim aquestes circumstàncies.

Però només un exemple perquè es facin càrrec de quina era la necessitat que tenia en aquell moment el Departament. Quan vaig arribar, quan vam arribar el volum era tan gran i el volum d'expedients era tan gran i pesava tant que vam haver de fer una licitació d'un robot que per la nit baixava els expedients perquè els funcionaris i els treballadors públics durant el dia els poguessin tramitar. Aquesta és una anècdota, però és una anècdota de tal com estava el Departament, haver de licitar un robot que descarregava tota la documentació.

Per tant, una de les prioritats que ens vam marcar, i això ho vam repetir moltíssimes vegades, jo mateixa en les diferents compareixences o preguntes que es feien en el Parlament, la necessitat imperiosa de la transformació digital del Departament, si no és impossible, materialment impossible.

Recordo una intervenció de la consellera Martínez Bravo que deia que necessitaríem dos mil

Fitxer 11CIADGAIA2

persones. I jo fins i tot quasi ho poso en dubte amb les eines que teníem abans.

I, hi insisteixo, l'única possibilitat que hi ha per poder solucionar els problemes de tramitació del Departament és fer una transformació digital del Departament. I en això ens vam concentrar. I, de fet, i ho anirem explicant, quan vam tenir la possibilitat dels fons europeus, que això va ser també un dels grans reptes quan vam arribar, que teníem la possibilitat de gestionar 400 milions de fons europeus, 200 milions es van quedar per a qüestions internes del Departament.

I vam destinar, en aquella partida i uns altres fons europeus, fins a 44 milions d'euros per a la transformació digital del Departament. De fet, en el traspàs que vaig fer amb el conseller Campuzano, recordo perfectament que ja li vam dir que hi havia 201 accions que es gestionaven des de l'àrea TIC, 201 accions per fer aquesta

transformació digital. I en aquell document de traspàs ja se n'havien implementat fins al cinquanta-cinc per cent.

Per tant, aquesta és la situació en què es trobava el Departament, covid, cinquena onada de la covid. Nosaltres vam viure tota la nostra etapa en plena covid, joves migrats sols que continuaven arribant, gestió del Departament i guerra d'Ucraïna.

La gran diferència, a diferència d'altres moments? És que nosaltres el 21 vam poder aprovar el pressupost del 22 i això va donar moltíssim aire, no?, perquè, ja ho explicarem després, però vam poder posar recursos justament per deixar de tensionar d'aquella manera el Departament.

Només per explicar una mica unes quantes línies de la DGAIA i què és el que fa la DGAIA. Bàsicament, la DGAIA, com dèiem, doncs, el que fa és atendre menors amb mesura protectora. En aquells moments teníem 8.600 nois menors en situació de risc, 6.600 que es gestionaven a través, sobretot, dels convenis amb els ajuntaments, EAIA i SIFE, i de places n'hi havia 4.400. I després altres serveis com els SIFE, l'EAIA i els [#01.55] ja ho anirem explicant.

I després hi havia una sèrie de programes, programes, tots ells també, que també aquesta podria ser també una millora que segur que s'ha de posar damunt de la taula, que és la revisió de la cartera de serveis. Tots els serveis que es presten a la DGAIA, com a tot el Departament, estan inclosos o estan previstos a la cartera de serveis. Recordar què és una cartera de serveis de l'any 11 i l'any 11 no ens passava res de tot el que va passar quinze anys després. Per tant, aquestes serien una mica les diferents dades de la DGAIA.

Un dels temes que han sortit també sobre la taula i en què també voldria incidir una mica, és tot el sistema de prestacions de tutelats i d'extutelats. I bàsicament en podríem trobar de tres tipus, les prestacions dels extutelats, que són aquests nens que, com dèiem, a l'acabar als divuit anys, doncs, s'incorporen a la vida adulta, alguns amb l'acompanyament també de l'habitatge. I parlem de... Són dades de la memòria del 22, per tant, tampoc no els hi descobriré res. Són dos mil prestacions d'extutelats. Després també hi havia prestacions per a l'acolliment de menors tutelats, 2.500. I després prestacions per a infants i adolescents en situació en situació de risc, i estem parlant de 1.500 beneficiaris.

I després, aquestes prestacions, que en certa manera el que demanen per poder fer el seguiment d'aquests joves, era que aquestes prestacions també havien d'anar acompanyades d'itineraris de protecció individualitzada, els IPI que en dèiem. I en diferents moments, perquè també és veritat que les diferents prestacions i les característiques han anat variant per intentar adaptar-les a les necessitats del moment, doncs, eren aquests plans de treball que havien de continuar i havien de seguir aquests joves per garantir això, que se'ls hi donava una prestació, que era limitada en el temps, però que aquesta prestació havia de servir per ajudar-los a poder-se incorporar a la vida adulta. Per tant, tota aquesta és la feina que, en certa manera, feia la DGAIA.

Només per tindre una idea, he agafat la memòria del 2011. El 2011, programes d'habitatge n'hi havia 597. Ara, en aquests moments, n'hi havia 1.239. Per tant, el volum continua sent molt gran.

Després, ja la feina que es va fer a nivell de DGAIA, així com una mica de marc teòric, el Govern anterior havia aprovat el pla de millora del sistema d'atenció a la infància, i nosaltres, com a mandat del Govern, vam continuar desenvolupant aquest pla de millora.

I s'ha comentat abastament en altres compareixences, el canvi de model residencial, un sistema integral de comunicació instantània, més mediació, sensibilització i promoció dels drets dels infants, teràpies familiars, modernització de les infraestructures, transformació digital, desplegament d'un sistema per poder abordar tots els temes d'abusos a la infància, el Barnahus, per exemple. Per tant, això era el pla de millora que nosaltres totes les accions que anàvem fent les anàvem fent en funció d'aquest pla de millora.

Però, per entrar concretament en les actuacions que vam fer durant aquells setze mesos, jo en voldria destacar algunes. Una, i crec que, sincerament, és la més important, és que es va aprovar el Decret 63/2022. Aquest decret és el desplegament de la llei d'infància. Per tant, en aquell període, el 22, es va aprovar el decret que desplegava la llei d'infància i que, per tant, acabava en certa manera de posicionar quines eren les actuacions que s'havien de fer en matèria de la infància.

També en aquella època vam signar amb el Ministerio de Derechos Sociales el 25 de novembre del 21 tot el que feia referència als fons europeus, aquests 400 milions d'euros. En aquest cas, 33 milions dels quals vam destinar a aquesta transformació digital. I el pla de transformació digital que teníem pensat, que s'havia d'anar implementant justament a la DGAIA, bàsicament el que feia era substituir l'actual Sini@ incorporant la prestació de la DGAIA al nou T-social.

Molt semblant al que en aquests moments també es pretén fer, que és treure les prestacions de la DGAIA per estar gestionades per un organisme o una direcció general especialitzada en la gestió de les prestacions.

Perquè entenem que la Direcció General d'Atenció a la Infància –disculpin si no sé dir el nom, si no em surt el nom actual– ha d'estar més preocupada per atendre els nens a través dels treballadors socials i els educadors socials que no fer seguiment dels expedients.

Una altra de les qüestions importants que vam fer en aquell moment, i no sé si aquestes millores que està anunciant la consellera referent a tenir més compatibilitat d'informació de les diferents administracions, ve també d'aquell conveni que vam signar. Però, en qualsevol cas, ja creïem que s'havia de treballar en aquesta línia.

Es va signar el 2 de març de l'any 22 un conveni amb l'Instituto Nacional de la Seguridad Social que el que permetia era el creuament de les dades entre administracions i la millora de la coordinació entre les administracions, justament per poder detectar duplicacions i incompatibilitats i simplificar el sistema.

Per tant, ja en aquella època, a banda de la transformació digital, nosaltres creïem que era imprescindible tenir algun tipus de mecanisme que permetés el creuament de dades de les diferents administracions, perquè si no, és molt difícil.

Recordar que quan parlem de prestacions, qualsevol beneficiari té l'obligació de comunicar si té algun canvi en la seva vida que afecti a aquesta prestació, però també és evident que és tan complex i, a més, estem parlant de persones vulnerables, que estic convençuda que moltes de les persones que reben una prestació no en són ni conscients de quins són els fets que condicionen aquesta prestació.

Les prestacions segur que estan donades degudament. El problema és que al llarg de la seva vida se poden acabar convertint en indegudes si canvien alguns aspectes de la seva vida.

Per tant, en aquell moment vam prioritzar –i en això sí que ens vam concentrar molt– en intentar millorar la gestió. Però és veritat també que en la gestió referent a la DGAIA no és suficient i que s'havia de continuar millorant la prevenció.

Un altre dels fets importants que vam poder tramitar durant aquells setze mesos va ser l'aprovació del contracte programa. El 29 de desembre de l'any 2021, *in extremis*, perquè ja no es podia prorrogar més, vam poder signar el conveni amb les entitats municipalistes del nou contracte programa. I aquest contracte programa, que són els serveis bàsics que es gestionen des del món municipal, també afecta, evidentment, a la DGAIA.

I, en concret, hi havia dos fitxes, la fitxa 2 i la fitxa 19, que parlaven, entre altres coses i entre altres millores, de la fusió de l'EAIA i del SIFE, perquè el resultat de les avaluacions dels infants pogués també ser compatible amb el seguiment directe amb les famílies. O incloure, per exemple, la figura del terapeuta, del psicòleg dintre d'aquestes fitxes del contracte programa. O la promoció del SOAF, que és el servei d'orientació i acompanyament familiar. I aquest tema del contracte programa, la meua secretària general també els hi acabarà d'explicar.

Això és pel que fa referència al que es feia des de les tasques de la Secretaria General. I les tasques que ja es feien més baixant al terreny des de la Direcció General, doncs, es va continuar, es va millorar la modernització d'infraestructures i la transformació digital, gràcies també a aquests fons europeus.

Vam aprovar... En l'anterior mandat del conseller El Homrani, doncs, hi va haver la prova pilot a Tarragona del Barnahus, que per desgràcia, dic per desgràcia, tot i que és bo, perquè va detectar molts abusos, doncs, va ser un programa d'èxit, amb més de 260 casos que van arribar a atendre. I llavors, nosaltres, aprofitant justament els fons europeus, es va decidir desplegar els Barnahus.

Com deia, l'acord de govern del 26 de juliol del 22, el que va aprovar és l'estratègia Barnahus de desplegament de tot el sistema. I nosaltres també, aprofitant els fons

europes, es va destinar una partida dels fons europeus per poder construir les famoses casetes.

En aquell moment vam preveure, no recordo molt bé si van ser les tretze o les catorze dels catorze serveis repartits per tot el territori. I jo personalment en vaig anar a presentar cinc, la de Lleida, la de Tortosa, la de Manresa, la de Terrassa i la de la Seu d'Urgell, que també vam anunciar, no? Que, per cert, va ser molt ben rebuda pels ajuntaments. El contacte amb els ajuntaments va ser molt positiu perquè tothom va interpretar que era un servei que, per desgràcia, era molt útil. Com dèiem, l'any 2022 ja es van deixar en licitació i execució set de les tretze o catorze casetes del Barnahus.

Una altra de les problemàtiques que teníem molt presents era l'atenció dels joves més vulnerables i es va aprovar un acord de govern, la Taula d'Inclusió de Joves en situació de vulnerabilitat, que es va aprovar el 14 de març de l'any 2022. I després també, en la mateixa línia de l'acompanyament als joves més vulnerables i també en el marc del contracte programa, es va reforçar un projecte, que s'havia iniciat també en períodes anteriors, que es deia Sostre 360, que el què feia era acompanyament personalitzat als joves vulnerables majors d'edat que es trobaven en situació de carrer. També es va introduir el projecte de mentoria i també es van impulsar les teràpies familiars justament en família.

Una altra de les qüestions que nosaltres creiem que era molt important, i aquesta també era una obsessió personal, no? Perquè l'ideal de tot el sistema de protecció hauria de saber, a banda que els joves i els infants estiguin el màxim de ben atesos en el període que estan tutelats per la Generalitat, és quin seguiment també se'n fa d'aquests joves, igual com faríem nosaltres dels nostres fills, no? Com els hi ha anat la vida i si han pogut continuar estudiant i si estan incorporats dintre del món laboral.

Però era bàsic també poder avaluar el sistema. I, per tant, es va iniciar tot un projecte d'avaluació de tots els centres, amb unes enquestes que s'havien de fer a familiars, infants, treballadors. I nosaltres, en el nostre període, vam poder fer el vint-i-cinc per cent de l'avaluació d'aquests centres. Em consta que, segurament, aquesta avaluació s'ha acabat i aquesta avaluació, els resultats de la mateixa, jo crec que

són els que poden arribar a donar pistes de com s'hauria de millorar, justament, el sistema de prestacions.

El canvi de model residencial, doncs, això ja ho han dit tots els consellers, era intentar reduir els centres grans per fer-los més petits. La gestió també, en aquells moments, que va ser just a l'arribar, que era la gestió del lleure en època de covid, perquè va ser de les primeres... es començaven a obrir les activitats, però sí que és veritat que eren totes sota control i, per tant, les havíem de gestionar.

També intentar buscar sistemes integrals de comunicació instantània i també, important, garantir el suport jurídic i administratiu als joves extutelats. I també vam començar a treballar amb el Departament de Salut i també amb un conveni amb UNICEF en la salut mental infantil.

I com a elements d'estudi, que ja vam començar també a posar sobre la taula i que al marxar del Govern no vam poder acabar d'implementar, doncs, vam fer la convocatòria de la Taula Nacional de la Infància, on allí ja vam presentar les seixanta-quatre mesures de millora del sistema. I després també vam començar a constituir els grups de treball per a la revisió del pacte de la infància. Un pacte que havia set molt reeixit, que, a més a més, havia estat aprovat per unanimitat, que es va aprovar l'any 2013. Però, hi insistim, el país havia canviat molt i pel que fa referència a la infància i a la DGAIA, justament amb l'arribada d'aquests joves migrats sols, calia una revisió.

Com els deia, la nostra situació, a diferència de governs anteriors, amb l'aprovació del pressupost va ser va ser, com ho diria, més fàcil, per entendre'ns, perquè, hi insistim, vam prioritzar molt la modernització i la transformació digital del sistema i vam també consolidar aquelles places que fins llavors es cobrien a través del fons de contingència i les vam poder incloure en el pressupost.

Només perquè tinguin unes dades. Com a exemple, el 2018 o el 2019 el pressupost del Departament era de 221 milions d'euros i l'any 2022 el pressupost del Departament ja va ser de 345 milions d'euros. Per tant, vam poder consolidar la majoria de les places.

I què és el que vam fer amb aquesta pujada de pressupost? Doncs, 4 milions d'euros pel que fa a la DGAIA per a la digitalització i la millora del model de protecció, 33 milions

Fitxer 11CIADGAIA3

per incrementar places en centres residencials i d'atenció a la infància, uns 10 milions que van posar al contracte programa per a la millora o per al suport dels EAIA i dels SIFE. Aquesta també és una altra millora. S'ha de prioritzar sobretot el contracte programa i la prevenció a través dels EAIA, que són els que estan al territori. I bé, 1 milió dos-cents que anaven per l'ICAA i 2 milions i mig per a l'ampliació del servei d'intervenció socioeducativa dels SIFE, també dins del contracte programa.

Una altra dada que no se'n parla perquè, de fet, no la gestiona la DGAIA, sinó que la gestionàvem des del Departament, era també que es van ampliar –però com que fa referència a la infància, la comento– les hores del CDIAP. El CDIAP –que aquesta també és una de les possibles millores– és un servei molt valorat al territori, molt valorat, però que principalment el problema que té és que hi ha moltíssima llista d'espera i el que vam poder fer en els pressupostos és ampliar cent mil hores dels CDIAP.

Per tant, com dèiem, destacar això, l'aprovació del decret que desplegava la Llei de la infància, els convenis amb el Ministeri pels fons europeus que permetien amb els 33... i 11 mesos i 44 milions d'euros per a la transformació digital del Departament, el conveni amb l'Institut Nacional de la Seguretat Social per al creuament de dades, el contracte programa per a la prevenció, el desplegament del Barnahus. Jo crec que aquestes serien les dades que ens agradaria destacar.

Ens han demanat possibles millores i aquesta sí que és una opinió absolutament personal per l'experiència viscuda. La consellera... Bé, s'ha parlat actualment de si substituir la prestació dels extutelats per passar-la a la renda garantida. Sí, però. I dic «sí, però» perquè els joves extutelats a partir dels vint-i-tres anys ja poden accedir a la renda garantida si fa vint-i-quatre mesos que estan al país.

Està bé pel que dèiem, eh?, perquè en certa manera reduir les prestacions segur que facilita la gestió de tot plegat. Ara bé, no es pot deixar els joves extutelats només amb una prestació econòmica, perquè són nens, majors d'edat, però són nens. Per tant, aquest acompanyament, d'alguna manera, s'ha de mantenir tant a través dels pisos com també l'acompanyament personalitzat per les seves necessitats.

Per tant, passar la prestació dels extutelats a la renda garantida jo no hi hauria cap problema, sí, però, que això sigui complementat. Sobretot, i això és responsabilitat dels diputats al Parlament, i és adaptar la legislació a la realitat vigent. Moltes de les lleis que estem utilitzant i que s'implementen són lleis antigues, potser no molt antigues en el temps, però acaben sent antigues i obsoletes perquè la situació canvia molt.

I aquestes lleis, sobretot, han de ser executables. He set diputada al Parlament i he participat en moltes lleis, eh? I fem l'excepció de l'excepció de l'excepció de la bonificació de l'excepció. I aquesta bonificació de l'excepció de l'excepció després arriba a la taula d'un funcionari públic que ha d'intentar implementar-ho amb les dificultats.

Perquè estàs parlant de persones vulnerables, no és el mateix que qualsevol subvenció que dones a una indústria. Estàs parlant de persones vulnerables, cada una de les quals té les seves pròpies realitats. A banda que una persona vulnerable no deixi de ser vulnerable de cop. Vull dir, troben feines temporals, que potser són de cap de setmana i que potser són de treballar a l'estiu, que potser són de fer treballs de neteja en una casa.

Per tant, és imprescindible que les lleis, a banda de ser fàcils després de poder-les traslladar a la realitat, doncs, que estiguin adaptades i que tinguin una bona compatibilitat amb les rendes del treball, si és que realment volem ajudar que aquelles persones que són activables, perquè la renda garantida té activables i no activables. Els no activables són no activables, però el cinquanta per cent són activables. Doncs, la llei ha de permetre aquesta fluctuació de la prestació a la renda del treball amb més facilitat.

Abans ho deia, ha de ser suficientment clar també per al propi beneficiari, perquè és el beneficiari el que té l'obligació de comunicar quin és el seu canvi. Però, hi

insisteixo, és tan complex tot plegat que estic convençuda que molts cops la majoria dels beneficiaris no en són ni conscients de quines són les qüestions per les quals se'ls ha acabat de donar la prestació.

Després –opinió personal–, especialment amb els activables, les prestacions han d'estar limitades en el temps, com a mínim en un temps s'ha de tornar a revisar tot l'expedient. I la reforma del SOC, no se'n parla, però el SOC és l'encarregat d'inserir laboralement les persones activables que cobren algun tipus de prestació.

Per tant, prestacions sí, evidentment, perquè tu has de poder... el país ha de poder ajuda aquelles persones que tenen dificultats, però sobretot les ha de poder ajudar per poder fer el pas a la vida autònoma, no?

Sobre el tema de protecció, parlàvem també del tema del desemparament. Evidentment, els desemparaments d'urgència han de ser ràpids, perquè per això són d'urgència. Ara bé, també ha de ser ràpida –ha de ser ràpida– la revisió d'aquest expedient per valorar si aquell infant ha d'estar desemparat o no ha d'estar desemparat.

Sobre la creació d'algun organisme independent, jo sincerament crec que sí. Vull dir, no vam poder treballar en aquest tema, tot i que vaig tenir alguna reunió amb alguna de les compareixents que van arribar. I jo soc també del parer que la mateixa persona que fa l'expedient potser no és prou objectiva i, per tant, necessites algú que s'ho pugui mirar amb una certa objectivitat per poder determinar si aquell expedient de desemparament és adequat o no és adequat.

Què es pot fer a través d'organismes diferents i independents? Sí. Que es pot fer també –i recordo que ho recordava la directora general, l'Ester Cabanes– reforçant Fiscalia? Segurament, perquè si tots els expedients de desemparament van a Fiscalia, doncs, Fiscalia que els analitzi, no?

Nosaltres o jo personalment crec que s'ha de promocionar la figura de l'acolliment professional. Un dels principals problemes que jo crec que té la DGAIA és que, per molt bons professionals que tinguis, els infants el que necessiten són referents clars. I referents clars i els mateixos en el temps.

I el problema que té la DGAIA, per molt bons professionals que siguin, és que tenen tres educadors durant el dia, a més a més les vacances. A més a més la precarietat laboral fa que aquests educadors marxin. Per tant, els nens han d'estar en un entorn el més semblant possible al d'una família, perquè el que necessiten, sobretot, no és només l'assistència més material, no?, d'un espai per dormir, un espai per menjar, necessiten el referent de, quan passa alguna cosa, tenir algú a qui poder-se adreçar. Per tant, nosaltres, jo personalment crec que sí que s'ha de promocionar la figura de la família acollidora.

Després, també, costa massa determinar la idoneïtat de les famílies. No pot ser, ha de ser al revés. Des del meu modest punt de vista, com va passar amb Ucraïna. A Ucraïna va ser al revés es va prioritzar l'acolliment i segurament s'ha d'invertir i ha de ser més gran el seguiment *a posteriori*.

I després, evidentment, més prevenció i menys institucionalització. Jo crec que amb això estariem tots d'acord. A nivell de prevenció, millorar sí o sí el contracte programa. És evident que el suport dels EAIA al territori..., és imprescindible desplegar a tot el territori el servei d'orientació i atenció a les famílies, el servei d'inserció socioeducativa, els equips d'atenció psicopedagògica, qualsevol mecanisme d'inclusió i orientació comunitària.

I després, també quant a la gestió, quan es fan els pressupostos, i això és un consell, bé un consell, és una opinió personal, no?, per als propers consellers que vinguin, està molt bé posar diners al pressupost per poder donar més ajudes i més prestacions, però sobretot, com a consell, perquè no es trobin tal com ens vam trobar nosaltres, a la vora d'una prestació hi ha d'haver un treballador que la pugui gestionar.

Per fer-nos una idea, el Departament de Drets Socials gestiona 1.500 milions d'euros l'any, 1.500 milions, 400.000 prestacions. 500 milions dels quals són de les pensions no contributives, que quan es van traspasar, perquè aquestes les gestiona la Generalitat i les paga l'Estat, quan les van passar, acompanyant les prestacions hi havia una partida econòmica per a la gestió que va desaparèixer. Però, és clar, gestionar 1.500 milions, amb les dificultats que són persones a les quals tu estàs donant una prestació o no, doncs, no és baladí. I, per tant, a la vora dels recursos

econòmics de la prestació, sí, hi ha d'haver segur l'acompanyament que sigui necessari.

Per tant, també és veritat, i d'això n'estic convençuda, la transformació digital ajudarà moltíssim. Jo recordo una de les reunions que vam fer al Departament amb el responsable que teníem de l'àrea TIC, el Sergi Rubí, que ens va dir una cosa, que a nosaltres en aquell moment ens va sonar a xino, però que ell com a informàtic ja devia... ja estava dintre de llenguatge dels informàtics.

I ell deia: «Arribarà un moment que un ciutadà entrarà per la porta del Departament o per la porta d'una oficina de Drets Socials i només sabent el seu DNI sabrem exactament quines són les prestacions que necessita, les que no necessita». Perquè el creuament de dades i la intel·ligència artificial facilitarà justament això, no?, la facilitat de saber quins són els recursos als quals té dret qualsevol ciutadà. Ara no, és el ciutadà que va pensant: «puc anar aquí, puc anar allà». I això, per tant, canviarà i canviarà molt.

El que deia, i això sí que és molt important, l'adaptació de les lleis a les diferents casuístiques. I després també, vull dir, millorar la condició laboral dels professionals. Això les persones que van estar al capdavant dels departaments, el conseller anterior i jo mateixa, ho vam patir moltíssim. Els professionals de drets socials són els més mal pagats de tot el sistema i els metges que estaven a les residències se n'anaven a Salut perquè ICS pagava millor.

I això passa també amb qualsevol treballador públic que es dediqui als serveis socials. No estan ben pagats. I si no paguem bé als treballadors que es dediquen a les persones més vulnerables, normal, quan troben una feina millor, doncs, senzillament canvien de departament. I, sobretot, també reduir la burocràcia.

En conclusió, durant setze mesos que vam estar al capdavant del Departament vam intentar actuar en dos fronts que, al meu entendre, continuen sent els grans reptes que té la DGAIA i, en general, el sistema de protecció, millorar la gestió i començar la transformació del sistema.

Ens vam trobar un sistema molt tensionat en plena sortida de la pandèmia, amb l'impacte de l'arribada dels joves migrants sols, amb la guerra d'Ucraïna i amb una estructura administrativa molt feble pel volum i la responsabilitat que havíem

d'assumir. Un sistema amb professionals molt implicats, però esgotats, amb eines obsoletes, amb una burocràcia enorme, amb una legislació complexa i poc adaptada a la realitat i amb dificultats evidents de gestionar una realitat cada dia més complexa.

Per això vam prioritzar posar ordre a aquella situació que havíem viscut pel 155 i per la covid, impulsant la transformació digital del Departament, millorant la coordinació entre les administracions a través de la Targeta Social Digital i reforçant el contracte programa.

Destacar, com he dit, el desplegament de la Llei d'infància a través del decret, impulsar l'estratègia Barnahus que havia d'abordar els abusos sexuals en el nostre país, millorar els sistemes de prevenció com l'EAIA, el SIFE i el SOAF, el model residencial fer-lo més petit i acompanyar els joves extutelats.

I ho vam fer intentant adaptar el sistema a una realitat nova que no existia quan es va crear la DGAIA. Avui el sistema de protecció ha d'afrontar reptes molt complexos, la salut mental, violències, burocràcia administrativa, dificultats d'emancipació i manca d'habitatge i abusos sexuals.

I no voldria tampoc deixar de parlar tampoc del cas de la menor, que tot i que va estar abusada abans d'entrar a la DGAIA, en guarda a la DGAIA, va patir abusos a la DGAIA. Nosaltres, vull dir, jo personalment vaig saber d'aquest cas quan els Mossos d'Esquadra van fer la roda de premsa el juliol del 24. No en sabíem res.

També he de dir que jo crec que no ho havíem de saber, perquè la llei de protecció de dades diu que les dades dels serveis d'atenció a les persones no s'han de fer córrer. Però també és veritat que si ho hagués sabut, hauria dit el mateix, doncs, comunicar-ho als Mossos d'Esquadra.

I de fet, també va ser gràcies a que els professionals que estaven en la DGAIA es van assabentar del fet que es destapa una xarxa de pederàstia, que jo crec que és el que hauríem de posar en certa manera en valor, perquè en aquella xarxa de pederàstia no només hi havia aquesta nena, sinó que hi havia vint infants més i els seus pares no se'n van adonar. Per tant, se'n van donar compte els responsables de la DGAIA. I això voldria també posar-ho en valor.

És evident que queden moltes qüestions a millorar i aquesta comissió d'investigació pot donar la pauta i el consens per continuar tirant endavant. Ara bé, i segurament aquesta és la principal reflexió que voldria compartir avui, el sistema necessita més recursos, més prevenció, més coordinació, menys burocràcia i més estabilitat per als infants i els professionals, i adaptar els procediments a les estructures i a la realitat actual, però també necessita adaptar les lleis, com també he dit.

Quan el sistema fa incompatibles les prestacions amb determinades rendes del treball o la retirada de manera brusca d'una prestació, el que fem al final és desincentivar la incorporació laboral, generar inseguretats econòmiques o provocar que una persona amb por a perdre aquesta prestació a vegades deixi de voler-se acollir a feines que potser són temporals.

Per això crec que cal adaptar aquesta legislació, sobretot, a les rendes del treball. L'objectiu no hauria de ser cronificar les ajudes, sinó facilitar itineraris progressius d'autonomia. Una persona

Fitxer 11CIADGAIA4

vulnerable no deixa de ser vulnerable d'un dia per l'altre. Una persona vulnerable necessita temps i feines estables i lo normal és que les persones vulnerables comencin amb feines puntuals i precàries. També cal simplificar els procediments i això és evident, perquè són excessivament complexos.

En altres compareixences se'ns ha demanat fer autocrítica i jo soc una persona que faig molta autocrítica. Faig autocrítica constant de la meua vida, però he de dir que jo em sento orgullosa del que vam fer el Departament i tots els meus companys i tots els treballadors públics. Em sento orgullosa, però no satisfeta. Perquè si estigués satisfeta no estaríem avui aquí.

Per tant, sí que els hi demano que aprofitin aquesta comissió d'investigació, que jo crec que ha tingut compareixents molt potents, que saben analitzar el sistema, per millorar, ajudar el sistema. Nosaltres en setze mesos vam fer el que bonament vam poder en un context molt complex. I, per tant, agraïda que ens haguessin convidat

també a poder fer de testimonis i, per descomptat, restem a la seva disposició per si necessiten que fem algun aclariment.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies a vostè, consellera.

**Compareixença de Dolors Rusinés i Bonet, exsecretària general
de Benestar Social i Família, en qualitat de testimoni**

365-00038/15

Tot seguit té la paraula la senyora Dolors Rusinés i Bonet, exsecretària general de Benestar Social i Família. Quan vostè vulgui.

Dolors Rusinés i Bonet (exsecretària general de Benestar Social i Família)

Bé. Moltes gràcies, president. Membres de la mesa, senyores i senyors diputats. Soc aquí atenent la petició de compareixença formulada pels grups parlamentaris en relació amb la Comissió d'Investigació sobre l'activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del període 2011-2025, en qualitat de testimoni, pels anys en els quals vaig tenir l'honor de ser la secretària general del Departament en el qual estava adscrita a la DGAIA.

Començo explicant que vaig ser nomenada secretària general del llavors Departament de Benestar i Família en data 30 de desembre de 2010, càrrec que vaig ocupar fins al 14 de gener del 2016, data en la qual el Govern em cessa del llavors Departament, ja, de Benestar Social i Família, conseqüència d'un canvi de Govern.

En total, van ser cinc anys que van abastar dues legislatures, la novena i la desena, totes dues finides anticipadament. Durant aquell període, el Departament va estar sota la direcció, primer, de l'honorable conseller Cleries els anys 11 i 12 i, a continuació, de l'honorable consellera Munté en el període 2013-2015. Anys després, i sota la direcció de la consellera Cervera, el Govern em nomena novament Secretari general del Departament, ara de Drets Socials, en data 27 de maig de 2021

i amb cessa gairebé disset mesos després, en data 10 d'octubre del 22, era la catorzena legislatura.

Tot seguit, i de forma molt succinta, els voldria exposar quines eren les meves funcions i l'encàrrec en tant que secretària general i amb quins òrgans comptava per exercir aquesta feina per posar una mica en context tot el que després els hi explicaré sobre la DGAIA.

D'acord amb la Llei 13/89, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, les secretaries generals, com a segona autoritat del Departament, tenen facultats o funcions que jo englobaria en tres àmbits, unes més de representació, de règim interior i de coordinació, per tant, representar el Departament per delegació del conseller, dirigir i organitzar els serveis generals, vetllar per l'organització i la simplificació administrativa, ser el cap superior de tot el personal del Departament i coordinar, sota la direcció del conseller, els programes i les actuacions de les diferents direccions generals.

Un segon bloc, que esmentaria més tipus normatiu i d'assistència tècnica. Per tant, tramitar totes les disposicions de caràcter general i prestar l'assistència tècnica, jurídica i administrativa al conseller i a tots els directors generals del Departament. I un tercer bloc d'activitats més financeres, que vol dir elaborar l'avantprojecte de pressupost per sotmetre'l al conseller i supervisar l'adquisició dels subministraments, dels béns, dels serveis i també els expedients de contractació de qualsevol tipus.

I per fer aquesta feina, l'estructura de la Secretaria General amb què jo vaig comptar, que no era diferent la d'una legislatura amb la de les altres, era la direcció de serveis amb funcions relatives a pressupost, gestió patrimonial, contractual, polítiques de personal, obres, organització, sistemes d'informació, atenció ciutadana i, en el nostre cas, en el nostre Departament, el servei d'inspecció i registre d'entitats, serveis i establiments socials –una assessoria jurídica amb un conjunt d'advocats i lletrats sotmesos a la direcció del Gabinet Jurídic, no del Departament, i que, a més a més, actuen amb autonomia de criteri–, el Gabinet Tècnic en funcions més de planificació estratègica, d'avaluació de polítiques públiques, d'estudis, estadístiques, de promoció de l'actuació del Departament a nivell més internacional.

I, finalment, els serveis territorials. El serveis territorials, que són el departament en cadascun dels territoris, que tenien una doble dependència, funcional de cada una de les direccions generals i orgànica d'aquesta Secretaria General. En base i tenint en compte les funcions que els acabo de descriure i l'objecte d'aquesta comissió, explicaré quines eren les actuacions de les quals jo era coneixedora respecte de la DGAIA en els diferents períodes en els quals vaig ser la secretària general, tenint en compte que els secretaris generals, amb caràcter general, no disposen de totes les qüestions més concretes, més de gestió ordinària, que impulsen les direccions generals i que són ells, per tant, els directors generals, els responsables de la gestió més concreta.

I abans d'entrar en matèria, també demanar-los disculpes, en tot cas, per dues qüestions. La primera, perquè si en algun moment no soc prou precisa o prou concreta, especialment pel que fa referència al període 11-15 en el qual vaig ser secretària general, atès el temps transcorregut, i l'altre perquè segur que em repetiré en qüestions de testimonis que ja han vingut en altres compareixences o fins i tot amb el que acaba d'explicar la consellera.

Si els sembla, doncs, entro en matèria. Ordenaria la meva explicació en base als punts que detallen l'objecte de la Comissió i també aquells aspectes que consten en el pla de treball dels quals crec que puc aportar alguna informació.

Bé, el primer punt de l'objecte que crea aquesta comissió és la pressió sobre el sistema de protecció de menors que pogués ocasionar la necessitat de realitzar contractes d'emergència. Bé, pel que fa al període 2011-2015, he de dir que, pel que fa a una eventual pressió sobre el sistema de protecció de menors, aquesta situació no es va donar durant aquells anys.

Sí que ens trobàvem en el moment de pressió, però, en tot cas, conseqüència de la situació de dificultat i de crisi econòmica que patia el país i que afectava, i molt, a les famílies, especialment a les famílies amb fills a càrrec, que necessitaven disposar més que mai de recursos econòmics i de més serveis públics. I també va afectar, i molt, a les entitats proveïdores dels nostres serveis socials, que patien les dificultats de liquiditat en què es trobaven la tresoreria de la Generalitat i que feia que no sempre es poguessin afrontar els pagaments que havíem de pagar de forma regular.

Recordo en aquella època que vam crear fins i tot una comissió amb representants del nostre departament, del Departament d'Economia i Finances i amb representants d'entitats i mes a mes ens reuníem per explicar quins eren els pagaments que aquell mes podríem afrontar i quins no.

En tot cas, però, com deia, no ens vam trobar amb la tessitura d'haver de disposar de més recursos residencials perquè no es van incrementar el nombre de desemparament ni van créixer les mesures de protecció en centres residencials. Tampoc es va donar la circumstància d'arribades massives de joves migrats sols com va passar en anys posteriors i, per tant, aquests menors que anaven arribant eren atesos per la xarxa normalitzada del sistema de protecció seguint una política d'integració i tenint en compte, com deia, que es disposava de places suficients en els centres ordinaris.

Per tant, no vam realitzar cap contractació d'emergència. Tampoc, que jo recordi, es va utilitzar el procediment d'urgència, no?, que és un apartat que surt en el pla de treball. Un procediment, d'altra banda, que està regulat a la Llei de contractes del sector públic quan diu que poden ser objecte de tramitació urgent els expedients corresponents als contractes la subscripció dels quals respongui a una necessitat inajornable o l'adjudicació dels quals s'hagi d'accelerar per raons d'interès públic. Utilitzar aquest procediment ajuda a agilitar el procés que segueix tots els tràmits ordinaris, però escurçant alguns dels terminis.

En tot cas, l'increment de places que vam poder fer en aquell període va ser discret, és veritat, amb obertura de recursos de caràcter preventiu, com van ser en el seu moment les cases d'infants. Però el que sí que vam començar a fer, i això s'ha anat fent al llarg després dels anys, era iniciar el procés de reconversió dels centres residencials més grans, els centres d'acció educativa més grans, sobretot els més grans de vint-i-cinc places, per fer-los més petits, més propers al que es podria assimilar a una llar per garantir millor els drets dels infants i els adolescents i propiciar-ne un millor seguiment.

I aquest procediment o aquest procés es va realitzar sempre a l'empara de la Llei de contractes del sector públic vigent en cada moment. Pel que fa a aquest període, va ser vigent primer la Llei 30/2007, de contractes del sector públic, i a partir del 16 de

desembre del 2011 el Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic.

En aquest sentit, i pel que fa a la DGAIA, doncs, es realitzaven licitacions públiques per a la gestió de serveis públics en règim de concessió, quan es tractava de la gestió de centres residencials, i contractes de serveis ordinaris per a la resta de serveis.

Atès que no existia, com deia, aquesta pressió social de més infants i adolescents que requerissin el desemparament i la separació de la seva família i, per tant, la declaració de mesures protectores –recordem que l'any amb més infants en situació de desemparament va ser el 2011 amb 7.217 i el que menys el 2015 amb 6.962. I, a més, d'aquests infants el quaranta per cent estaven en centres, però el seixanta per cent estaven en família extensa, amb família aliena o amb altres modalitats.

Atès que tampoc es van produir grans arribades d'adolescents nouvinguts estrangers sense referents familiars –l'any que en van arribar més va ser al 2011 amb 358 i el que menys el 13 amb 267–, ateses aquestes dues circumstàncies, el nombre de centres i de places es va mantenir força estable durant tots aquests anys. Podríem parlar entre cent cinquanta i cent setanta centres i entre 2.700 i 2.900 places.

I tot i l'estabilitat en aquestes places, sí que vam fer una cosa l'any 2013, que va ser arribar a un acord amb la FEDAIA, amb la Federació d'Entitats d'Atenció i d'Educació a la Infància i l'Adolescència, pel qual, amb un estudi previ de costos de serveis, del servei del CRAE i del CREI, vam unificar els mòduls que es venien pagant segons tipologia de centre.

Fins aquell moment cada centre podia tenir un import diferent. A partir d'aquell moment, els vam unificar. Vam racionalitzar també la consideració de les places i l'adaptació del seu finançament, què volia dir una plaça reservada, què volia dir una plaça infrautilitzada, què volia dir una plaça sobreocupada.

Vam fer també una revisió de supòsits especials. Què passa amb una plaça quan un jove té una intervenció quirúrgica i ha de passar una temporada a l'hospital, què passa quan s'escapoleix, què passa quan per determinades circumstàncies ha de passar un temps en un centre de justícia juvenil.

Bé, i per fer el seguiment i el control de tots aquests serveis i de tots aquests infants que estaven en aquesta situació, la DGAIA disposava d'una plantilla de treballadors del voltant de 550 professionals que visitaven els centres, revisaven la documentació que de forma periòdica feien arribar les entitats a la DGAIA, feien reunions amb les entitats proveïdores del servei, revisaven l'ocupació dels centres i també la facturació.

I, a més, el Departament disposa d'un servei d'inspecció de Serveis Socials que feia visites als centres –obligatòriament ha de fer, com a mínim, una a l'any– per comprovar el seu correcte funcionament.

Fins aquí el 2015, què passa el 21 i 22? Doncs, per posar en context la situació del Departament el maig del 21, he de dir, com ja ha dit la consellera, no?, que vam constatar que els professionals que hi treballaven patien encara les greus conseqüències de la pandèmia del covid, que, juntament amb altres circumstàncies, va afectar l'activitat del Departament, va ocasionar, si m'ho permeten dir-ho així, un endarreriment en la gestió ordinària dels serveis de totes les direccions generals, per descomptat, també de la DGAIA.

Afegida a aquesta situació i durant els gairebé disset mesos en què vam estar al capdavant del Departament, vam tenir també, ho ha dit la consellera, una cinquena onada de la covid, l'inici de la guerra d'Ucraïna, que va impactar d'una forma molt clara en la DGAIA per l'arribada d'aquests menors sense referents familiars, vam haver de gestionar gairebé 400 milions del fons Next Generation, vam assumir noves polítiques prou sensibles com les de l'habitatge, l'impacte del funcionament simultani de la renda garantida i l'ingrés mínim vital, un nou contracte programa amb els ens locals.

Bé, com deia, la situació que hi havia al maig del 21 era complicada i hi havia una feina, no sé, de reactivació, de normalització, de tornar a posar al dia amb determinades polítiques i accions. I si em refereixo a la DGAIA, la primera dada que els voldria fer notar fa referència al volum en recursos residencials i nombre de places dels centres, que era substancialment superior a l'anterior etapa en què jo vaig ser secretària general, i també un increment del nombre d'infants i adolescents amb mesura protectora i els joves també migrats sols.

Aquesta radiografia, aquesta fotografia, si em permeten l'expressió, era el resultat i la constatació que en els darrers anys, especialment en el període 17-19, sí que hi va haver un sistema de protecció que havia patit una forta pressió, essent el detonant principal, com s'ha explicat aquí ja, l'arribada d'un nombre molt voluminós de menors migrats sols que va tensionar molt la xarxa de recursos residencials, amb prop de 1.500 arribades el 17, més de 3.700 el 18, més de 2.200 el 19.

Molts d'aquests menors que arribaven també estaven en una edat propera entre els quinze i disset anys, podem dir. Això va significar un gran esforç per part de tothom, no només per oferir-los un recurs d'allotjament, sinó que també suposaria més tard un increment exponencial en el nombre de prestacions econòmiques a gestionar per a aquests joves ja com a extutelats, com veurem, i després intentaré explicar, i una major complexitat també en la gestió d'aquestes sol·licituds.

Moltes vegades, per manca de documentació, no tenien tota la documentació, simplement per la dificultat que tenien en obrir un compte corrent. Moltes vegades les entitats bancàries no els deixaven obrir comptes bancaris, feia que no podien cobrar la prestació.

Això va provocar, com deia, que hi hagués l'any 21 un nombre molt elevat tant de menors i joves en el sistema de protecció com un increment molt substancial del nombre de recursos i de places. Estem parlant de cinc-cents recursos i més de cinc mil places, per tant, més del doble de recursos i places que les que hi havia el desembre del 2015.

I no només més recursos i més places, sinó que també es van posar en funcionament en aquella època noves tipologies de centres, el que dèiem centres experimentals, entre ells el dispositiu d'atenció immediata, el que anomenem el DAI, que gestionava en aquell moment la Creu Roja, el servei de protecció d'emergència o el servei de primera acollida i atenció integral.

Tres dispositius que garantien el contínuum d'aquests joves, no? Quan arribaven anaven al DAI, se'ls hi feia una revisió mèdica, la primera valoració. Després passaven a un servei de protecció d'emergència, després podien passar a aquest espai, que en diríem. Finalment, si adquirien prou autonomia, a un PIL.

Per tant, com deia, recursos experimentals es posen en marxa la primera vegada, amb la complicació que això té. I el PIL, el que és el pis, que sí que existia en la cartera de Serveis Socials, però que mai s'havia posat encara en funcionament. Per tant, una tipologia de recursos per donar sortida d'una forma molt clara als joves migrats sols.

En el període 21-22 les xifres que nosaltres vam tenir van ser, l'any 21 vam tenir 7.798 infants en situació de desemparament amb mesura protectora i l'any 22, 8.678, amb la circumstància que es va invertir una mica la mesura de protecció. En aquells moments ja en centres ni havien del cinquanta-tres al cinquanta-set per cent i en família extensa o aliena, del quaranta-tres al quaranta-set per cent, quan en èpoques anteriors hem vist, no?, que en centres eren quaranta i en famílies

Fitxer 11CIADGAI5

un seixanta.

I pel que fa a l'arribada de nouvinguts l'any 2021 en vam tenir 1.277, l'any 22, 2.416, xifres molt semblants a les del 2019. Però, és veritat, com que ja hi havia molts recursos i molts centres, doncs, això nosaltres ho vam poder viure amb més normalitat. Per tant, durant el període 21-22 vam tenir al voltant de 420-430 centres i gairebé 5.300 places.

En tot cas, durant especialment l'any 22, què vam poder fer nosaltres? Vam poder reduir una mica les places experimentals per a joves migrats sols incrementant el nombre de places residencials d'acció educativa, els CRAE de tota la vida, i també incrementant els recursos d'emancipació i autonomia a partir dels setze anys.

Però el que sí que vam poder planificar va ser un servei que feia molt temps que funcionava de forma experimental a Tarragona –la consellera també s'hi ha referit– i que és la unitat integrada per als casos d'abusos sexuals d'infants, que és el que anomenem la Barnahus.

Així, vam preveure la posada en funcionament de quatre centres Barnahus propis de gestió directa. És a dir, de construcció de l'immoble propi de la Generalitat, amb la voluntat que els professionals també fossin plantilla del Departament. La

construcció d'aquests immobles, tres [01.10] d'ells els vam projectar aprofitant l'oportunitat que ens oferien els fons europeus i els altres els havíem de fer amb pressupost propi.

Com proveíem aquests recursos? També cal destacar que, pel que fa als sistemes de provisió d'aquests recursos, això la setmana passada ho van explicar abastament, l'any 2020 es va publicar el Decret 69/2020, que era el decret d'acreditació, concert social i gestió delegada, circumstància que va significar que el sistema per a la provisió de recursos passava de la contractació administrativa al concert social.

Per tant, tots els serveis que estaven en funcionament l'any 2019 i 2020 sota la Llei de contractes via procediment obert, via extraordinari, d'emergència, el que hagués calgut fer en aquells moments, l'any 2019 i 2020 es van haver d'adaptar a aquest nou sistema.

Un nou sistema que, és veritat, va generar més agilitat. Era més fàcil, segurament més adient al que són els serveis d'atenció a les persones. Tot això provenia d'una directiva europea que Catalunya va transposar i que finalment va acabar amb aquest Decret 69/2020.

Aquest va ser un canvi important a l'hora d'obtenir nous recursos. Tot i que molts d'aquests serveis, és veritat, ja s'havien pogut adaptar durant la segona part de l'any 2020 i els primers mesos de l'any 21, nosaltres vam haver de fer front a la finalització d'aquest procés amb diverses convocatòries de provisió de serveis que ens vam trobar ja iniciades i que, per tant, vam finalitzar i amb tota la resta de serveis que encara estaven pendents i que, per tant, nosaltres vam resoldre.

Bé, pel que fa al seguiment i el control d'aquests recursos. Doncs, igual que el 2011 i 2015, el seguiment i el control d'aquests recursos els realitzaven els professionals de la DGAIA. Però què va passar amb el personal de la DGAIA? Doncs, que a maig del 21 seguien sent poc més de 550 professionals, el mateix nombre de treballadors per supervisar i fer el seguiment del doble de recursos i places que el d'èpoques anteriors.

Aquesta, per a mi, és una de les grans dificultats que ha tingut la Direcció General. L'activitat ha crescut molt, durant molt temps sense planificació possible i el nombre

de personal que havia de controlar i fer el seguiment de tots aquests nous centres era pràcticament el mateix que deu anys enrere.

En aquest sentit, crec que és de justícia que aprofiti aquesta intervenció meva també per agrair d'una forma molt sincera i molt sentida l'enorme esforç que van fer i que segueixen fent dia a dia tots els professionals que treballen a la DGAIA i també la resta de professionals que treballen en l'àmbit de la infància i l'adolescència més vulnerable del nostre país, des dels ajuntaments, els consells comarcals, les entitats. La seva feina és encomiable i no s'ha valorat mai en la seva justa mesura.

Nosaltres, davant aquesta situació, vam treballar en tres línies. Una, vam poder incorporar com a personal de la plantilla de la Direcció General un seguit de treballadors, no molts, però un seguit de treballadors que estaven en aquell moment en un programa temporal que finalitzava i, per tant, nosaltres, amb negociacions amb la Secretaria d'Administració i Funció Pública i amb el Departament d'Economia, els vam poder incorporar a la plantilla de la DGAIA.

Dos, vam poder preveure en el pressupost del 2022 un creixement de la plantilla del Departament, sí, de noranta-cinc efectius, que havíem de redistribuir entre les diferents unitats del Departament, però que teníem clar que una part havia d'anar a la DGAIA.

No és, segur, el dimensionament que necessitava el nostre departament. De seguida que vam arribar el juny del 21 i mentre ja començàvem a preparar l'avantprojecte del pressupost del 22, vam fer com una detecció de necessitats ràpida i així pel cap baix ens va resultar que necessitàvem entre 350 i quatre-cents professionals per intentar reactivar tota l'activitat o per donar resposta a tota l'activitat del Departament. Per a l'any 2022 en vam aconseguir noranta-cinc. La idea era any a any poder anar creixent.

Tercera cosa que vam fer, vam començar els treballs i les reunions amb totes les direccions generals i secretaries sectorials per dibuixar el que anomenem el decret d'estructura de segon nivell del Departament, en el qual reforçàvem ja l'estructura de la DGAIA amb la creació de dues subdireccions generals i nous serveis. Aquesta tasca, és clar, ens va quedar a mig fer i no vam ser a temps, no?, de materialitzar-la per la sortida del Govern.

Aquest seria el primer bloc referit, no?, al tema de recursos i de places. Un segon bloc que consta a la comissió té més a veure amb la gestió econòmica i les subvencions al contracte programa. Bé, torno a referir-me al període 2011-2015.

Doncs, durant aquest període, ja s'ha explicat aquí també, van ser uns anys de fort constrenyiment a la despesa pública, el Govern va prioritzar i preservar, malgrat això, la despesa social en els seus pressupostos. Els comptes de la Generalitat del 2010 es van tancar amb grans desequilibris importants i, per això, durant els anys 11 i 12 es van haver d'adoptar mesures de caràcter extraordinari orientades a reconduir els comptes de la Generalitat.

En el període 13-15 es va produir una certa transició de la recessió a la recuperació econòmica. Tot i així, al 2013 vam haver de prorrogar pressupostos motivat per l'objectiu del dèficit que es va establir per a les comunitats autònomes. Finalment, als anys 14 i 15 sí que vam poder tenir pressupostos i aquí la despesa social es consolida ja com un eix vertebrador.

Les polítiques de salut, ensenyament i benestar van concentrar més del setanta per cent de la despesa disponible. I pel que fa a la DGAIA, podem dir que no només no es van produir reduccions, sinó que en aquest període el pressupost de la DGAIA es va incrementar de 182 a 189. Poc significatiu, segur, però, en tot cas, va créixer.

La gestió més ordinària, tant contractual com econòmica, la realitzaven els òrgans de la pròpia Direcció General que tenen aquestes funcions assignades d'acord amb el Decret i sempre sota el control de la Intervenció Delegada del Departament.

Pel que fa a les subvencions i respecte de la DGAIA, tradicionalment en aquella època la DGAIA publicava convocatòries de subvencions adreçades bàsicament a ajuntaments de menys de vint mil habitants per als serveis d'atenció a la infància i l'adolescència i a entitats, associacions per al que anomenàvem en aquell moment el funcionament dels centres oberts.

Els centres oberts, com vostès saben, són espais, serveis diürns preventius fora de l'horari escolar, que donen suport i potencien el desenvolupament de la personalitat dels infants, l'adquisició d'aprenentatges, socialització. Bé, també se subvencionaven altres programes preventius i d'intervenció socioeducativa per a

infants, el suport als joves extutelats, accions de sensibilització, formació i ja també la prevenció del maltractament als infants i adolescents.

I en l'àmbit de les subvencions, i ho diré ràpid, des de la Secretaria General vam treballar –per tant, això també implicava la DGAIA– amb diferents línies. Una, unificar totes les convocatòries que feia el Departament –cada direcció general es feia les seves fins a aquell moment– en una única convocatòria. Això ho vam aconseguir el 2015.

Quina era la nostra voluntat? Doncs, simplificar, agilitar, valorar de forma homogènia, afavorir la feina també de les entitats que haguessin de demanar una sola sol·licitud. Vam suprimir les línies de subvencions a ajuntaments de menys de vint mil habitants perquè les vam poder incloure en el contracte programa, que és l'eina de relació del Departament amb el món local.

Vam anar també traslladant aquelles línies d'actuació fins aquell moment subvencionables que eren serveis de la cartera de Serveis Socials i que, per tant, la seva fórmula no era la subvenció, sinó que havien d'estar sota el paraigües del concert social o d'altres modalitats. Aquest seria el cas clar dels centres oberts.

I també, sempre que va ser possible, vam fer convocatòries d'abast plurianual per un tema d'economia administrativa, però també per donar estabilitat econòmica a les entitats. Aquesta va ser una demanda que també des del Parlament, via resolucions, preguntes parlamentàries, ens havia arribat moltes vegades.

Finalment, i pel que fa al contracte programa, que, com deia, és l'eina de relació del Departament amb els ens locals per a la prestació de tots els serveis socials, també, per tant, d'infància i adolescència, el 2011 va ser el darrer any del contracte programa quadriennal 2008-2011 i el 2012 vam signar un nou contracte programa.

La DGAIA quines línies d'actuació tenia en el contracte programa? Dues, que també les ha esmentat la consellera. La primera, els serveis d'intervenció socioeducativa, el que, ho deia abans, durant molts anys vam anomenar centres oberts, que és una eina molt important de prevenció.

Els serveis d'intervenció socioeducativa són serveis socials bàsics. Per tant, són competència del món local d'acord amb la normativa. La Generalitat està obligada a

finançar-ne una part. I els equips d'atenció a la infància i l'adolescència, el que anomenem també els EAIA. Aquests presten els serveis en la modalitat de gestió delegada, per tant, és una gestió que els hi encarrega el Departament. Per tant, aquests els hauria de finançar en la seva totalitat i són, no?, els equips que estan més en contacte amb les famílies, fan el seguiment dels infants.

Nosaltres, el 2012, incorporem per primera vegada al servei d'intervenció en família extensa, el que anomenem el SIFE, que són unitats encarregades de la valoració, la mediació i el suport a les famílies extenses que tenen la guarda d'infants que han estat tutelats per la DGAIA.

Val, llavors, d'aquest nou contracte programa què en destacaria? Una, vam adequar els mòduls de finançament dels professionals dels EAIA als criteris que la Generalitat de Catalunya aplica al seu personal. Per tant, pagar als professionals dels EAIA el mateix que pagaríem a un funcionari de la Generalitat.

Dos, en el marc del grup de treball amb l'Associació Catalana de Municipis i la Federació de Municipis de Catalunya, vam acordar iniciar els treballs de les bases del nou model de serveis d'intervenció educativa, perquè tingués més abast que no pas només el que anomenàvem fins aquell moment centre obert.

Com deia abans, vam incloure en el contracte programa els serveis d'atenció a la infància i adolescència que realitzaven els ajuntaments de menys de vint mil habitants. I, finalment, vam incorporar també l'any 2013 el que vam anomenar el centre obert d'estiu, és a dir, l'obertura dels centres oberts a l'estiu amb un servei d'àpats. Això perquè coincidia, el que he dit, amb aquella època de dificultat econòmica i, per tant, vam posar a disposició de totes les famílies i dels infants dos mil places de centres oberts en funcionament durant l'estiu.

Retorno al període 21-22. En aquest període, l'any 21, com saben vostès, no es van aprovar pressupostos, per tant, la dotació inicial de la DGAIA va ser de 290 milions, tot i que al final es va aconseguir un increment fins als 313. Això, doncs, gràcies al fons de contingència, a transferències internes que vam poder fer, amb les dificultats per a la gestió econòmica que suposo que s'imaginen que hi ha, no?, que no puguís comptar en cada moment amb el teu crèdit per a determinades actuacions.

Situació diferent va ser la de l'any 22 en què aquest Parlament el 23 de desembre va aprovar la Llei 1/2021 de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 22, que es publica al DOGC el 31 de desembre, i que, per tant, garantia que des de l'inici de l'any es disposava de tot el crèdit necessari.

Pel que fa a la DGAIA, aquesta va passar de tenir un pressupost de 290 milions a 345. Per tant, un increment de gairebé el vint per cent. Una part important d'aquest creixement es va destinar a incrementar els serveis preventius, sis EAIA, a adequar els recursos residencials a les necessitats del moment i a treballar en la lluita contra el maltractament infantil i l'abús sexual.

La gestió econòmica se seguia fent des dels òrgans de la DGAIA, com ha estat sempre, amb la fiscalització sempre de la Intervenció Delegada, com a òrgan de control intern de la gestió economicofinancera del Departament.

I pel que fa a les subvencions, es va seguir una mica en la mateixa línia, traient, com he dit, eh?, la part de centres oberts que va passar al contracte programa, doncs, es van fomentar accions de serveis preventius d'infància, de suport als joves tutelats i extutelats, accions de formació i accions d'acompanyament en matèria de maltractament infantil.

I l'any 22 també vam realitzar una nova convocatòria extraordinària de subvencions vinculada als fons Next Generation, els fons europeus, que va tenir també un impacte en les polítiques de la DGAIA i a les quals em referiré després.

I per acabar aquest bloc, finalment, pel que fa al contracte programa, el darrer que havia formalitzat el Departament corresponia al període 2016-2019, així que quan arribem nosaltres feia dos anys que aquest havia finalitzat i que es trobava prorrogat.

Així, des de gairebé els primers dies que vam arribar al Departament, vam iniciar converses en primera instància amb l'Associació Catalana de Municipis i la Federació de Municipis de Catalunya i després amb tots i cadascun dels ajuntaments i consells comarcals per disposar d'un nou contracte programa per al període 22-25.

I en relació amb els serveis d'infància i adolescència, ja en el mateix acord marc amb les entitats municipalistes, vam consensuar diverses qüestions. La primera, revisar i

renovar el model actual dels EAIA amb l'objectiu de treballar més encara en la prevenció i en el diagnòstic.

Per aquest motiu es va decidir també integrar els EAIA i els SIFE. Vam consensuar també reforçar els equips amb més professionals, van passar de 555 professionals el 21 a 615 el 22. Incloure un nou perfil professional, el terapeuta, una nova figura per afrontar les situacions vitals i possibles disfuncionalitats que es poguessin donar a les famílies amb la mirada posada a evitar sempre futurs desemparaments.

Ens vam posar d'acord en crear un grup de treball, durant la vigència del conveni, del contracte programa, per analitzar la necessitat o no encara de nous perfils professionals dels EAIA i també per reforçar els equips que necessitessin reduir les ràtios d'atenció.

Fins aquell moment teníem establertes unes ràtios, crec que eren de quaranta expedients per professional, doncs, vam decidir analitzar-ho d'una forma més fina per si hi havien consells comarcals o ajuntaments que necessitessin reduir aquesta ràtio.

Vam implementar la seva totalitat el model SIS, l'antic centre obert, per entendre'ns, que tingués més cobertura. Per tant, s'inclouïen també aquí ara els infants de zero a tres anys, que abans no, hi havia una intervenció més gran amb les famílies. O, per exemple, es crea un servei d'intervenció socioeducativa itinerant.

I, a més a més, en el contracte programa, i això no només afectava la DGAIA, sinó el conjunt del Departament, s'encetava una nova etapa pel que fa als sistemes d'informació, perquè en el marc del pla de transformació digital s'iniciava un projecte de construcció d'un sistema de gestió integral del contracte programa, el que s'anomenava llavors l'e-Social.

Bé, passaria a un altre punt de l'objecte de la comissió, que és el cobrament de les prestacions i els mecanismes de control. Bé, em torno a remuntar a la primera etapa de cinc anys en què vaig ser secretària general. Doncs, fins al 2010, la DGAIA gestionava dues prestacions socials de caràcter econòmic que derivaven de la Llei 13/2006, justament, de prestacions socials de caràcter econòmic, la de joves tutelats i extutelats, una prestació de caràcter temporal dels divuit als vint-i-un

Fitxer 11CIADGAIA6

anys per a joves que havien estat tutelats com a mínim tres anys per la Generalitat perquè es poguessin emancipar perquè poguessin fer una bona transició a la vida adulta.

En el període 2011-2015 hi va haver un promig d'entre 650 i 750 joves beneficiaris mensuals. I la prestació per a infants que es troben en família extensa per atendre les despeses del seu manteniment, per a aquelles famílies que durant aquella època tenien aquest infant a casa seva, aproximadament teníem 2.800 beneficiaris mensuals durant tot el període.

L'any 2011 posem en marxa una nova prestació. Una prestació que va crear la Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, que és la prestació per a infants en situació de risc. Aquesta s'adreça als menors d'edat que han estat valorats en situació de risc, però que segueixen vivint a casa seva, amb els seus pares, amb la seva família, amb el compromís, sí, això, de formalitzar el que anomenem el compromís socioeducatiu corresponent. Aquesta va anar de menys a més, normal, no? L'any que la posem en marxa vam tenir 586 beneficiaris, fins el 2015, que ja en vam tenir 2.053.

Bé, la gestió d'aquestes sol·licituds o d'aquestes prestacions, des de la sol·licitud fins a la seva resolució i les revisions les duien a terme els diferents òrgans de la Direcció General d'Infància ateses les competències i les funcions que, segons el Decret d'estructura, tenien assignades. I els mecanismes de seguiment i control els exercien els mateixos professionals de la DGAIA i els diferents òrgans de la mateixa estructura organitzativa de l'Administració i també la Intervenció Delegada, si estava en el si del propi Departament, i la Intervenció General, si aquest control l'exercia el Departament d'Economia i Finances.

Una altra actuació que vam dur a terme respecte de les prestacions, que també no afectava només la DGAIA, però que jo penso que és important de destacar, quan també en el pla de treball hi ha un punt que diu: «Anàlisi de la política de rendes», és que nosaltres vam elaborar l'any 2015 el que vam anomenar el mapa de prestacions socials.

Teníem la voluntat de conèixer totes les prestacions i ajuts econòmics que estaven adreçats als ciutadans i ciutadanes que no disposaven de suficients ingressos per atendre les seves necessitats bàsiques, tant aquells que eren de caràcter estatal com els que s'oferien des de la pròpia administració de la Generalitat de Catalunya, com també les que proporcionaven des del món local, amb la voluntat, ja en aquell moment, d'analitzar possibles duplicitats, de reordenar els ajuts i simplificar-los, de millorar l'eficàcia protectora també del sistema, i també millorar la tasca dels professionals que les gestionaven i també millorar el seguiment i el control.

En aquell moment ja vam identificar fins a seixanta-cinc prestacions econòmiques. Vam deixar el mapa elaborat, però ja tampoc no vam poder continuar implementant cap mesura.

I igual que vèiem que existia una diversitat de prestacions i que això generava determinades ineficiències o que era ineficaç, també vam veure ja en aquell moment que teníem diferents sistemes d'informació i de tecnologies, diferents aplicatius i que molts d'ells no eren adequats, que hi havia molta dispersió, que no s'aplicava la interoperabilitat i tot allò que era necessari per gestionar correctament les prestacions.

Llavors, en aquell moment, ja estem parlant del període 11-15, el Departament posa en marxa el primer pla de simplificació administrativa i transformació digital. Durant els quatre anys d'execució del pla es van disminuir de manera important les càrregues administratives en els tràmits i, a més a més, vam fer un pas decidit i avançant en l'administració electrònica.

Si reprenc i torno a anar al període 21-22, la situació que hi havia al maig del 21 pel que fa a aquestes tres prestacions era que mentre la prestació per risc i la de família extensa tenien aproximadament el mateix nombre de beneficiaris, per tant, de menors i de famílies, i, per tant, es mantenia estable, els perceptors de la prestació per a joves extutelats s'havia doblat en els darrers anys amb més de dos mil joves que mensualment la cobraven, no sempre els mateixos joves, és clar, perquè hi havien altes i baixes cada mes.

Volia destacar que, a més, la gestió de la prestació per a joves tutelats s'havia complicat força en aquell moment, fruit de múltiples canvis legislatius que es van

anar succeint any rere any. Cada vegada que hi havia llei de pressupostos i llei d'acompanyament es modificava l'article 19 de la Llei 13/2006. Per tant, la prestació en aquells moments es podia demanar abans de que fessis els divuit anys.

Per què? Doncs, perquè això, per garantir el contínuum, perquè no s'hagués d'esperar que el jove fes divuit anys per demanar la prestació i estar tres mesos a la intempèrie; ja no era necessari haver d'haver estat tutelat tres anys per poder cobrar, encara que fos per un període més curt; es podia arribar a cobrar fins als vint-i-tres anys; el llindar d'ingressos havia pujat de l'1 a l'1,5 vegades l'IRSC; i calia, això sí, sempre ha estat així, que el jove seguís un programa d'inserció.

A la llei diu programa d'inserció, nosaltres a vegades parlem del pla de treball individual, del PTI. Un programa d'inserció que diu la llei també que ha de contenir accions en l'àmbit de la formació, del treball –l'àmbit laboral, per tant–, econòmic i d'inserció social. A més, diu la llei literal que cal que aquest programa s'actualitzi anualment i que asseguri un projecte d'emancipació i que se'n faci una valoració professionalitzada del seguiment que en fan els joves i la comunicació també a l'Administració de qualsevol canvi en els requisits de la prestació.

A més a més, també es van fer canvis per determinar els supòsits de suspensió o extinció de la prestació. Aquesta prestació era compatible amb les rendes del treball si no se superava un determinat llindar d'ingressos. Per tant, si un jove treballava sense superar el nivell d'ingressos, que, per tant, vol dir que la podia cobrar, però tenia un contracte temporal, només se li... Perdó, si superava els ingressos, però tenia un contracte temporal, se li suspenia la prestació.

Per què? Perquè en el moment en què deixés la feina no hagués de tornar a demanar la prestació, tornessin a passar tres mesos, sinó que la poguéssim reactivar. Si el contracte era indefinit, llavors sí, s'extingia.

Com es pot comprovar, crec jo, no?, amb una clara voluntat educativa, segur, i d'inserció sociolaboral, segur, aquesta prestació en va veure modificats els seus requisits tant per a la seva concessió com després per mantenir-la, però no es van implementar les mesures de gestió necessàries per a la seva tramitació i tampoc es disposava del personal ni de les eines adequades, sistemes d'informació i aplicacions.

No existien, per exemple, suficients mecanismes d'interoperabilitat que donessin informació al dia a la DGAIA de la situació laboral de cada jove, atès que, per exemple, no es tenia accés a les bases de cotització i això feia molt difícil poder comprovar en cada moment que es mantenien les condicions per seguir percebent la prestació.

Per dur a terme el seguiment del programa d'inserció dels joves que cobraven la prestació del programa d'inserció i tenint en compte la manca de recursos propis, el Departament va decidir ampliar un servei que ja es duia a terme a la demarcació de Barcelona des de feia uns quants anys, ampliar-lo a tot Catalunya, és el servei que anomenem de valoració i seguiment d'aquests joves per a tot el territori, que implicava el treball de vint-i-sis professionals, educadors i treballadors socials.

Les tasques d'aquests professionals i cito literalment el que diu el plec de prescripcions tècniques que regia tot contracte eren: «Realitzar el diagnòstic individual del jove. Dissenyar i elaborar el pla de treball individual d'aquest jove. Desenvolupar l'acció tutorial per avaluar l'assoliment dels objectius. Elaborar cada sis mesos un informe de revisió del pla de treball i elaborar informes que motivessin la suspensió o extinció de la prestació econòmica atorgada».

Per tant, el que vam licitar nosaltres va ser un servei d'acompanyament dels joves per fer seguiment del seu programa d'inserció. Evidentment, els adjudicataris d'aquest servei havien de facilitar dades a l'Administració o als funcionaris de l'Administració que, amb les corresponents comprovacions, podrien determinar la suspensió, l'extinció de la prestació.

Però, en tot cas, el servei era de seguiment del programa d'inserció i el que vam fer va ser ampliar-lo arreu de Catalunya, quan això ja s'estava prestant pel que era la demarcació de Barcelona. Aquest contracte nosaltres el vam signar amb data 6 de setembre del 22, just un mes abans de la nostra sortida del Departament i, per tant, encara no se n'havia iniciat la seva execució.

A més a més, sabent de la complexitat per al seguiment d'aquest tipus de prestació i no només d'aquesta, sinó, en general, de totes les del Departament –abans també ho citava la consellera, no?, el Departament tramitava més de 1.500 milions d'euros

l'any en prestacions, més de sis mil sol·licituds al mes, una mitjana mensual de 397.000 persones beneficiàries.

Sent conscients que teníem un sistema d'informació dispers per gestionar això i que, a més a més, teníem diferents aplicacions i que tot això generava ineficiències, com posa de manifest l'informe de la Sindicatura de Comptes 6/25, vam voler, per una banda, intensificar una colla de mesures que el Departament ja havia iniciat feia temps en matèria de transformació digital i, de l'altra, incorporar noves solucions TIC aprofitant, entre altres, els fons Next Generation.

Bé, com recordaran, el Consell d'Europa va aprovar el 2020 el programa Next Generation, un programa per a la recuperació, especialment pel tema de la covid i per fer una transició ecològica, digital i resiliència dels països membres. Aquest programa, els fons d'aquest programa els rebia l'Estat, que els transferia a les comunitats autònomes mitjançant la signatura d'un conveni.

Aquesta jo crec que va ser una de les carpetes importants que ens va traslladar l'anterior equip al maig del 21 atès l'import assignat, estem parlant de 400 milions d'euros. I després, jo crec, d'una feina ingent per planificar les línies d'inversió, les diferents modalitats d'execució, des de subvencions, convenis amb ens locals, contractació de serveis propis, el 21 de desembre del 21 signàvem el conveni amb el llavors Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030.

Aquest conveni preveia diferents línies d'actuació, des de la construcció de nous equipaments, la innovació en serveis socials, la millora de l'accessibilitat. Jo voldria destacar només dos línies en les quals la DGAIA va tenir un paper principal. Una, la modernització d'infraestructures, digitalització i millora dels models de protecció residencial i d'acolliment familiar.

Aquí teníem una dotació de gairebé 40 milions d'euros. En vam destinar 5 a la convocatòria de subvencions, a la qual feia referència abans, perquè les entitats que gestionen CRAE i CREI també poguessin modernitzar les seves estructures, però vam destinar 34 a obra pròpia del Departament, ja sigui remodelant centres propis, com també, com deia abans, per a la construcció de les set noves unitats Barnahus.

Segona línia, la tecnologia com a element transformador dels serveis socials. Amb una dotació també de gairebé 40 milions d'euros, aquí en vam destinar 7,5 a la

convocatòria de subvencions per a entitats o convenis amb el món local i en vam destinar més de 32 a projectes TIC del Departament.

Per tant, com deia, no?, nosaltres, especialment a partir del setembre del 21, vam fer un impuls decidit a la transformació digital del Departament, seguint la filosofia basada en la nova plataforma tecnològica e-Social, això ja existia, no ens ho vam inventar nosaltres, no? Això volia integrar els dotze sistemes d'informació que tenia el Departament amb interoperabilitat, amb un nou model de comunicació amb la ciutadania, amb les entitats i amb els ens locals, i fent una gestió més àgil, més ràpida i més integrada.

Per tant, això ho vam continuar. Però el que sí que vam fer nosaltres va ser incloure projectes de la DGAIA, que fins a aquell moment no hi era. Per tant, una implicació i una vinculació molt clara en projectes de la DGAIA, no tant centrada només en la Direcció General de Prestacions Socials o en la Direcció General de Promoció de l'Autonomia Personal, com estava plantejat una mica fins ara.

Per tant, vam aprovar un nou Pla de transformació digital 21-22, on vam detectar i recopilar, com deia també la consellera, més de dos-centes una iniciatives, seixanta-quatre de les quals corresponien a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

I amb tota aquesta informació, i aprofitant els fons Next Generation, vam incloure o prioritzar les següents actuacions. Un projecte digital de suport i acompanyament per als infants i joves, professionals i ciutadania en general. Era com una ampliació, podríem dir del telèfon Infància Respon, que permet la comunicació amb la ciutadania en casos de violència contra infants i adolescents a través del WhatsApp, per exemple, o del telèfon.

Per tant, una eina més en la detecció dels maltractaments i de la violència infantil. Aquest projecte el vam iniciar o el vam dissenyar el 2022, crec que es va posar en marxa el 2023 amb el nom TotOk o «Tot okey», no ho sé, no sé com dir-ho. Sí?

És a dir, la creació del nou sistema d'informació i gestió en infància i adolescència que substituís l'actual Sini@, molt rellevant i important, la incorporació de la gestió de totes les prestacions de la DGAIA al T-social, que és el tramitador de prestacions

de tot el Departament, o també la creació d'un sistema d'indicadors en infància i adolescència.

I més enllà d'aquests 30 i pico milions que vam aconseguir amb els fons Next Generation a través del conveni signat amb el Ministeri, també, independentment, vam poder destinar gairebé més d'11 milions d'euros també, en aquest cas procedent del fons REACT, que no deixen també de ser fons europeus, per a altres projectes TIC del Departament.

Entro en el darrer bloc de la comissió que diu: «Anàlisi de la garantia de drets dels menors i millores en el sistema de protecció». Bé, jo crec que estaríem tots d'acord amb l'afirmació que totes les actuacions que duen a terme els professionals, funcionaris o treballadors de les entitats en l'àmbit de la infància i també tots els càrrecs que en algun moment hem tingut algun tipus de responsabilitat sempre perseguim el mateix objectiu, que no és altre que garantir els drets dels infants i adolescents en el sentit més ampli del concepte, no?

Fa uns dies sentia aquí a la senyora Sanmartí que parlava de la triple pe, parlava de la prevenció, de la protecció i de la participació. La senyora Bassa, l'altre dia afegia dues pes més, no?, la de la promoció de drets i la de la provisió de recursos. En definitiva, garantir els drets dels infants sí o sí.

Així, i sense entrar en detall, perquè, com deia al principi de tot, no?, per les funcions no em pertocaria, sí que els voldria només esmentar algunes de les accions que en el període 2011-2015 i 2021-22 vam dur a terme per garantir els drets dels infants, moltes d'elles accions en desplegament de la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats dels infants.

I començo, només les cito, eh?, el pacte per la infància, que vam signar el 19 de juliol del 13, un document de consens al voltant de les actuacions i polítiques d'infància, un veritable compromís del conjunt del país amb els nostres infants; l'aprovació del Pla integral d'atenció a la infància i l'adolescència 13-14 i 15-18, era un pla de desplegament del pacte amb una dimensió més operativa; el Decret 200/2013, de 23 de juliol, dels consells de participació territorial i nacional dels infants –això ens va permetre constituir el Consell Nacional dels Infants i els Adolescents a Catalunya–; la creació l'any 2012 del programa «Educant en la responsabilitat», que

té la finalitat de donar resposta a situacions on infants i adolescents de menys de catorze anys han estat implicats com a autors en la denúncia d'un fet tipificat en el Codi penal com a delicte; el Decret 230/2013, del règim sancionador en matèria d'infància i adolescència; el Decret 250/2013, de la taula nacional i les taules territorials i locals d'infància; l'ordre per la qual s'aprovaven les llistes d'indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents; el Decret 69/2015, que estableix el procediment per facilitar el coneixement dels orígens biològics; el decret que esmentava la consellera 63/2022, dels drets i deures dels infants en el sistema de protecció i del procediment i les mesures de protecció a la infància i l'adolescència; o l'acord de govern que aprovava l'estratègia Barnahus per a l'abordatge integral dels abusos sexuals.

I acabo

Fitxer 11CIADGAIA7

amb l'apartat de millores.

Segurament no puc dir res nou que s'hagi dit. I, a més a més, com deia, no soc experta en l'àmbit de la infància i l'adolescència, vinc aquí en qualitat de testimoni. Però rellegia l'altre dia l'informe de la Sindicatura de Comptes de l'any 24, on recordava que el sistema de protecció de la infància i adolescència hauria de ser el de prevenir per protegir i no el de separar per protegir. És a dir, no hem de separar els infants per dir: «els tenim protegits», sinó que hem de fer una feina de prevenció perquè sigui la veritable protecció.

I això com ho hem de fer? Doncs, en primer lloc, jo crec que amb un treball i un suport més intens, més freqüent, més real amb les famílies per prevenir les situacions de risc i, en conseqüència, per prevenir el desemparament. El treball amb les famílies per a mi és clau perquè el sistema de protecció funcioni.

Cal empoderar les famílies biològiques, les famílies tenen capacitat de millora i capacitat de canvi i precisen, això sí, dels suports socials des de la proximitat. Si el desemparament és inevitable, perquè hi hauran situacions en què serà inevitable en un moment donat, que es faci amb totes les garanties. Per tant, amb el sistema que

sigui més garantista. No tinc suficient criteri per dir si ha de ser administratiu, judicial, per un òrgan superior, no ho sé, però el que ofereixi més garanties.

Davant d'un desemparament, que es desplegui l'acolliment familiar tant com sigui possible, en família extensa en primera instància. Si això no és possible, en l'acolliment professionalitzat, crec fermament en l'acolliment professionalitzat. I si aquest infant o adolescent acaba entrant en un centre residencial, que aquest tingui la condició d'una veritable llar, de dimensions reduïdes, on es treballi des del primer minut pel retorn de la família i amb professionals referents dels nens i nenes, garantint la màxima atenció individualitzada, evitant la rotació i evitant constants canvis de cara.

I això vol dir millorar les condicions laborals d'aquests professionals amb sous a l'alçada de la funció que realitzen i de la responsabilitat que tenen, amb més formació, dignificar la professió i afavorint l'estabilitat dels equips. I tot això ho hem de fer, i em sembla que també alguna de les persones que m'han precedit ho ha dit, amb un màxim acord a tots els nivells.

A nivell polític, per tant, recuperem l'esperit del pacte per la infància del 2013, a nivell institucional, perquè el sistema de protecció de la infància i de l'adolescència no és una responsabilitat de la DGAIA o no només ho és de la DGAIA, tampoc de la secretaria sectorial i, segurament, tampoc del Departament, és a un altre nivell. I, per tant, jo crec que això també ens ha de fer pensar. I també el màxim acord social.

I aquí ho acabaria. Moltes gràcies per la seva atenció i quedo a la seva disposició.

El president

Moltes gràcies, senyora Rusinés. Tot seguit té la paraula el senyor Alexis Serra i Rovira, exsecretari d'Infància, Adolescència i Joventut. Quan vostè vulgui.

**Compareixença d'Alexis Serra, exsecretari d'Infància,
Adolescència i Joventut, en qualitat de testimoni**

365-00039/15

Gràcies, president. Diputades, diputats. Primer de tot, voldria agrair la possibilitat d'estar en aquesta comissió d'investigació i de proposta de millores del sistema de

protecció a la infància. I voldria agrair la creació d'aquesta comissió i agrair a totes les persones compareixents fins a la data que han passat per les diferents sales del Parlament, en tant en quant expertes, persones que han vingut en nom d'entitats de professionals, entitats especialitzades en infància, responsables polítics.

Crec que tots i totes hem o se suposa que estem treballant per una màxima que s'ha sentit a dir en algunes de les intervencions que he sentit en altres compareixences, que és l'interès superior de l'infant. Crec que això és el que ens ha de moure a tots i a totes i que del conjunt d'aquestes compareixences i dels informes que entenc que preceptivament es faran un cop acabat aquest període de compareixences, sigui sobretot l'interès superior de l'infant.

També ja d'entrada, que ho ha fet la consellera... l'exconsellera Cervera i l'exsecretària general Dolors Rusinés, és, ja d'entrada, agrair la feina incansable que fan totes les persones que treballen en el món en general de les polítiques d'infància. I remarco el fet del conjunt de les polítiques d'infància, més enllà inclús de la mateixa, evidentment, DGAIA, de les secretaries sectorials, del Departament i del sistema de protecció a la infància.

Però també reiterar aquest agraïment i aquesta feina incansable que fan el conjunt de professionals, siguin funcionaris públics, siguin persones que estan en gestió concertada, persones que, directa o indirectament, treballen en aquest valuós sistema de protecció a la infància.

La meva intervenció tindrà, bé, he intentat definir-la en quatre grans, diguéssim, punts. Una primera prèvia reflexió que volia fer i que va molt directament relacionat amb el final de la intervenció de la Dolors Rusinés; un petit context específic d'aquests disset mesos, crec que en el meu cas va ser un mes més que la consellera, perquè alguns vam cessar el 8 de novembre de 2022; resseguir algunes, perquè no totes, lògicament, i perquè intentaré no reiterar alguns dels plantejaments que ja han fet les meves antecessores; i, finalment, unes petites també propostes de millora tal com se'ns va demanar en aquesta comissió.

Reflexió. Intentaré ser ràpid en la reflexió, però crec que és important. Crec que és bo constatar que una realitat que va més enllà del que són les costures del sistema de protecció a la infància i que considero que són necessàries que es tinguin en

compte, perquè sense una mirada global podem caure sempre en les mateixes limitacions.

Així, de forma sintètica, podríem dir que en els cinquanta anys de democràcia, tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat espanyol, les polítiques de promoció de la infància, de promoció de les famílies amb infants o per promocionar les famílies amb infants, crec que no han estat veritablement una de les grans prioritats ni en el nostre país, a Catalunya, ni en el conjunt de l'Estat espanyol.

I això que es pot interpretar com una crítica o com una autocrítica, probablement ho és, i és una crítica o una autocrítica col·lectiva, però que crec que és necessari constatar-ho, i ara, d'alguna manera, de forma velada ho comentava la secretària general, perquè explica algunes de les causes de la manca de polítiques preventives que, necessàriament, s'han de dotar més enllà de les polítiques preventives que ha de tenir un bon sistema de protecció a la infància.

Per tant, sense aquesta mirada global, sense aquesta mirada que ens permeti veure més enllà d'aquestes polítiques preventives que també ha de tenir el sistema de protecció a la infància, no trobarem la bona òrbita i no trobarem la bona via de desplegament.

I això vol dir, sobretot, que les polítiques públiques prioritàries d'atenció a la infància, de promoció de famílies, que no s'han dut a terme amb prou garanties, siguin assumides pels principals responsables polítics. Moltes vegades, segurament de bona fe, responsables polítics de secretaries, inclús de consellers, de direccions generals i també molts professionals tècnics treballen, treballem en relació amb tenir bons documents, però, sobretot, el que és important és que les polítiques d'infància tinguin el lloc que es mereixen en relació amb les prioritats polítiques.

Una de les dades, per exemple, que crec que ens hem de lamentar en general, és que si agafem aquest tall que va d'aquesta comissió, que és aproximadament del 2011 al 2025, és que els índexs de pobresa i de pobresa infantil, malauradament, no hem aconseguit rebaixar-los. I aquesta és una de les polítiques preventives i, per tant, crec que la comissió i els resultats de la comissió està bé que es facin avaluant,

lògicament, el sistema de protecció, però que també cal tenir una mirada més enllà del sistema de protecció, perquè si no quedarem coixos.

Dit això, sí que hi entro en context. He seguit algunes de les intervencions o de les compareixences que hi han hagut en el marc d'aquesta comissió i sí que, d'alguna manera, crec que hi han com dos espais diferenciats en relació amb com ha anat evolucionant la DGAIA i el conjunt del sistema de protecció.

La primera, des del 2011, que és on s'inicia aquest període de compareixences, ve marcat molt pel desenvolupament del que és l'aprovació de la LDOIA, val?, la llei de drets i oportunitats dels infants i els adolescents, la Llei 14/2010, i l'aprovació del pacte per la infància.

Recordo bé l'aprovació del pacte per la infància perquè ja en aquell moment jo, en tant que cap de gabinet de la consellera, en aquell moment, de Benestar i Família, Benestar i Família?, Benestar Social i Família, disculpa, vàrem entomar el repte de finalitzar el procés de negociació d'aquell pacte després de la feina que havia fet l'anterior conseller Cleries.

Per tant, aquell primer període va servir per començar a treballar el desplegament tant del que és la Llei 14/2010 com és el propi pacte per a la infància i es van aprovar, ara ens ho recordava la secretària general, els diferents decrets que desplegaven, entre d'altres, la taula nacional d'infància, les taules territorials, el propi Consell Nacional d'Infants i Adolescents de Catalunya.

Per tant, aquest primer període, que podria anar del 2011 al 2016, ve marcat per una realitat en la qual el sistema, tot i que ja devia estar tensionat i, evidentment, mancat de millores quant a digitalització –també el moment també era diferent– no tenia o no li va arribar, diguéssim, la sobrecàrrega que li va venir a partir del 2017.

Del 2017 al 2022, també recordant la xifra d'arribades massives de joves migrats sols, jo ho he fet diferent, he calculat del 2011 al 2016, van arribar un conjunt de 2.331 joves migrats sols, i del 2017 al 2022 en van arribar pràcticament dotze mil.

Això tensiona irreversiblement qualsevol sistema i si el sistema ja no estava prou ben dimensionat, com ara han explicat la consellera i la secretària general, les conseqüències van ser haver d'afrontar unes situacions d'emergència.

A tenir en compte que amb posterioritat, el 2022, i, per tant, amb relació a un nou conseller, des del 2022 fins a l'actualitat, l'arribada ja és de 7.676 joves migrants sols. Per tant, a tenir en compte que les arribades continuen sent ja, diguem-ne, han vingut d'alguna manera per quedar-se, i que això suposa que, d'alguna manera, la gestió d'emergències es va poder fer en el seu moment, creant una sèrie de serveis experimentals necessaris i que tot això també suposa un dimensionament important del que és el sistema de protecció a la infància.

Com ha dit la consellera Violant Cervera, la nostra gestió justament va venir derivada d'aquesta arribada, conseqüència d'aquesta arribada massiva, que se'ls hi havia de fer aquest contínuum assistencial.

Un altre element important que va ser aconseguir aquesta modificació del reglament d'estrangeria, perquè això va generar grans oportunitats d'emancipació de joves en situació de vulnerabilitat, molts d'ells, evidentment, els joves migrants sols. La gestió de la cinquena onada de la covid i les conseqüències de la invasió de Rússia a Ucraïna a partir del 24 de febrer de 2022.

Tanco la part del context i ja entro en matèria, en el que són les polítiques efectives. I he volgut posar en valor un element que tant la consellera com la secretària general han explicat, que és la necessitat que només vuit anys després de la signatura del pacte per la infància vam entendre que era bo, davant d'aquest conjunt de casos, de canvis, disculpeu, de canvis que s'havien anat produint al llarg d'aquests vuit anys, era bo tornar a fer una reflexió, de fer un plantejament, de valorar tot aquest conjunt de canvis.

Em refereixo a canvis com són l'evolució de la digitalització, que havia de donar recorregut en positiu al sistema de protecció, però que també generava riscos en relació amb la infància i l'adolescència; l'increment dels casos de salut mental derivats de la pandèmia de la covid; els nivells inalterables, com deia abans, de pobresa infantil; la mateixa arribada de joves migrants sols; o la mateixa emergència climàtica.

Bé, crec que l'actualització del pacte que vam engegar i que amb posterioritat a la nostra sortida del Govern es va continuar treballant, és un dels elements que crec centrals a l'hora de poder establir entre tot el conjunt de professionals, el conjunt del

tercer sector, dels actors polítics, sindicals, tots aquells que en el seu moment vam conformar

Fitxer 11CIADGAIA8

aquell gran document que va ser el pacte per la infància, nosaltres preteníem que el 2023, en aquell moment, perquè volíem vincular-ho als deu anys de pacte, aconseguir un nou compromís per actualitzar tota aquella agenda que en aquell moment, doncs, consideràvem que s'havia de millorar.

Per això vam fer tots els procediments i em consta que es va treballar amb l'Observatori dels Drets de la Infància i la Píncat, la plataforma d'infància a Catalunya, l'inici d'aquest procés participatiu, també comptant amb la col·laboració del CNIAC i dels consells locals.

Malauradament, i aquest sí que és un prec que faig, el faré, en tot cas, ja com a proposta de millora, és, malgrat que sembli difícil, intentar recuperar aquests espais de consensos que en el seu moment es van aconseguir no només amb l'aprovació de la LDOIA, de la Llei 14/2010, sinó també amb la fita d'haver aconseguit el pacte per la infància.

Perquè, al final, els pactes... moltes vegades es diu: «és que el pacte, el qui governa ja és busca la foto». No, el pacte és un espai de consens, és un espai de renunciïes, és un espai de poder marcar nous fulls de ruta. I enteníem i entenc que ara ja, dotze anys o tretze anys després, aquesta necessitat d'actualitzar el pacte es manté vigent.

També vàrem seguir treballant amb tot el que són totes les derivades de la Llei 14/2010 i també del pacte per la infància. I, en aquest sentit, vàrem convocar el juliol del 22 el que és la taula nacional d'infància que, com sabeu, té la funció de coordinar, impulsar i promoure les polítiques d'infància en el conjunt del territori, derivat de l'article 26 de la LDOIA. Ja en aquell moment, en el juliol del 2022, en el marc d'aquesta taula nacional d'infància ja parlàvem de l'actualització d'aquest pacte per la infància.

També, com ha comentat la consellera, es va aprovar per decret la regulació dels drets dels infants i del procediment de mesures protectores. Una feina que s'havia

anat realitzant en els anteriors equips i que fins al 2022 no es va aconseguir amb l'aprovació d'aquest Decret 63/2022 que, d'alguna manera, recull, regula el conjunt de drets i deures del conjunt dels infants i adolescents en el sistema de protecció i regula el conjunt d'intervencions i procediments en el desemparament dels infants i adolescents.

També un altre dels elements, que se n'ha parlat i que crec que és important remarcar-lo, és que a partir del 2019 i el 2020 es... 2019-2020, eh?, que és un període ja de gran tensionament del sistema de protecció, doncs, el Departament genera aquest espai de participació, aquest espai de poder valorar com millorar el sistema de protecció.

Nosaltres, l'equip que vam entrar al maig i jo crec que al juny del 2021, vàrem entomar el pla de millora del sistema de protecció a la infància. Sí que és cert que davant d'aquesta proposta que tenia crec recordar que 154 accions vàrem treballar la manera per fer-la més prioritària i la vam sintetitzar en seixanta-quatre accions que tenien la seva coordinació amb el pla estratègic de Serveis Socials.

En el marc d'aquest pla de millora, jo crec que, i això he escoltat alguna compareixença que també ho ha recordat, s'expliquen moltes de les millores que en els darrers anys s'estan fent, s'estan avaluant, que algunes tenen una acció més ràpida i d'altres tenen, diguem-ne, un procés de cocció més lenta.

Per exemple, en el procés, també ho ha remarcat la consellera Cervera i la secretària general Rusinés, en el que és el propòsit de modificar el que és l'atenció residencial d'infants i adolescents. Aquest canvi de paradigma que des d'anys enrere s'ha anat treballant per tal que aquells infants i adolescents que han d'estar tutelats, que no hi ha altra possibilitat que estiguin en alguna residència, en algun CRAE, aquests puguin ser espais més similars a una llar possible i que, per tant, evitem aquests centres de més de trenta, quaranta i cinquanta infants, adolescents com anteriorment hi havia hagut i com encara s'està en el procés d'aquest redimensionament.

També voldria plantejar, en el marc del pla de millora, ho ha explicat la consellera, el que era la culminació del procés de canvi de model de centre obert típic com a model preventiu en el conjunt dels municipis, que venia fruit d'un sistema de

subvencions, a un procés d'incorporació en el contracte programa a través del model SIS en el qual s'ampliaven els supòsits –òbviament, la càrrega pressupostària anava sobretot en els centres oberts–, però s'ampliaven els supòsits al treball en famílies, al treball específic amb infants en risc. Per tant, aquest procés també era un dels objectius que vam intentar anar culminant en la firma del contracte programa 2022-2025.

Un altre dels elements que crec que encara resten per fer és una millor coordinació amb la Direcció General d'Autonomia Personal i de la Discapacitat per treballar en el diagnòstic i la coordinació d'un pla de millora de l'atenció dels infants i adolescents amb discapacitat.

Cada cop més és una realitat tenir infants i joves amb aquestes casuístiques i calia i cal treballar encara més i millor a l'hora de poder-los ubicar en centres que depenguin del que és la Direcció General, de l'actual DGPPIA.

Un altre dels elements importants, i que després m'hi referiré i que s'hi han referit diferents compareixences, és l'equiparació i l'augment de les prestacions econòmiques corresponents a les diferents modalitats d'acolliment familiar. I també, evidentment, un altre dels elements que també sortia del pla de millora era millorar la detecció i el treball amb relació als abusos sexuals, al voltant dels infants i adolescents víctimes d'abusos sexuals, que després m'hi referiré a partir de l'estratègia Barnahus.

Un altre dels elements del pla de millora era treballar amb la comissió de tuteles. Aquesta és una de les possibles, si no solucions, és una de les vies en les quals es busca treballar el procés de desemparament amb més garanties. Crec que en aquest moment s'ha aprovat una prova pilot, si no vaig equivocat, en el marc del Vallès Occidental, que és la creació d'una comissió de tuteles, que ve derivat també d'aquest pla del pla de millora.

I, en tot cas, serà interessant veure quina és l'evolució un cop s'hagi creat aquesta comissió de tuteles per veure fins a quin punt aquest procediment, el qual dona més garanties a l'hora que altres actors, més enllà del que les pròpies EAIA puguin decidir, la DGAIA pugui decidir unes mesures de desemparament, hi hagin altres professionals que puguin acompanyar en aquest procés i, en tot cas, fer segones i

terceres opinions al voltant de prendre la decisió tan difícil com és desemparar un fill o una filla o fills dels seus progenitors.

Un altre dels elements que també deriven del pla de millora i que s'hi ha treballat en els subsegüents equips, però que vam començar en els anys 21 i 22, és tot aquest sistema de millorar les comunicacions entre els infants, els adolescents i l'Administració. Sempre ha estat una dificultat treballar amb els mateixos canals i entendre el llenguatge dels infants i els adolescents.

I és evident que, tot i que en el seu moment va ser molt important, el servei, que és un servei que està a la cartera de serveis, que és l'Infància Respon, el 116 111, enteníem que, i també derivat del pla de millora, calia millorar aquest sistema amb una web que fos responsiva, que hi hagués una agilització de les comunicacions amb un llenguatge proper, evidentment, als infants i als joves.

I és evident que en aquest moment, el 2026, si una cosa no fan servir massa els joves, és la trucada, no? Doncs, en aquell moment ja es va treballar i es va encarregar al CTTI tot un projecte per desenvolupar el que després, com comentava l'exsecretària general, una nova pàgina web responsiva que es diu Tot OK?, que diria que s'ha aprovat en el marc d'aquesta actual legislatura.

Però també el fet que s'incorpori en el que és el Tot OK? un sistema de comunicació via WhatsApp, augmentant, per tant, aquests canals de comunicació, com deia, més vinculats amb els infants i els adolescents.

Un altre dels elements del pla de millora del sistema de protecció a la infància –i aquí m'han de deixar que m'hi estengui una mica més, perquè crec que és important poder-ho explicar– és l'avaluació del sistema de protecció a la infància. Se n'ha parlat. Se n'ha parlat en alguna compareixença i aquí també s'ha fet un petit plantejament, però crec que és important, perquè estem parlant d'una proposta que el que vol és conèixer de primera mà i per dintre què pensen el conjunt d'infants i adolescents i professionals que treballen en el sistema de protecció a la infància al voltant de diferents casuístiques que formen part de les seves pròpies vides.

I crec que aquesta és una proposta que, a més, em consta que és una proposta aplaudida i posada com a exemple de bona política a nivell internacional, perquè no hi ha gaires sistemes de protecció a la infància que tinguin sistemes d'avaluació com

els que han treballat el conjunt dels equips de la DGAIA des del 2020 fins a l'actualitat.

Crec que és important que ho posem en valor i, evidentment, és una altra de les propostes que plantejo de millora, que és demanar que tota aquesta informació que s'ha pogut anar obtenint d'aquesta diagnosi interna, sigui coneixedora, si més no sigui coneixedora per part dels responsables polítics perquè puguin ajudar a desenvolupar millors polítiques i, per tant, millorar el sistema de protecció.

Era i és un conjunt de qüestionaris, primer de tot, a infants i adolescents entre deu i disset anys, qüestionaris també a professionals del sistema de protecció a la infància que treballen amb infants d'un a disset anys, qüestionaris a joves extutelats de fins a vint-i-un anys. I també una explotació de dades del sistema de dades de la DGAIA com és el Sini@.

I es treballaven en set àmbits de treball, des de la seguretat, des de l'estabilitat al voltant de les condicions materials en el seu propi desenvolupament d'aquests infants i adolescents, des de l'àmbit de la salut, des de la capacitat de socialització d'aquests infants i adolescents, des de l'educació formal, des de l'àmbit de la informació i el dret a la participació, des de l'àmbit de la pròpia autonomia personal, des de l'àmbit del benestar subjectiu i des de l'àmbit de la seguretat.

Jo crec que només per explicar aquest sistema d'avaluació del sistema de protecció hauríem de fer una compareixença monogràfica, ni que sigui interna, per poder valorar conjuntament aquestes dades.

S'havien de fer quatre onades, eren quatre períodes diferents en els quals es feien aquest conjunt d'enquestes. En l'època de la consellera Cervera vam fer la primera onada –ella ho comentava– amb el vint-i-cinc per cent. Em consta o donem per sentat que les quatre onades s'han fet. En tot cas, sí que, en el període de fins al conseller Campuzano, ens consta que les tres primeres onades s'havien fet perquè, i és públic, hi va haver un acte en què es va fer un petit resum del que havia estat el resultat d'aquestes enquestes.

I deixin-me dir-los algunes dades que són importants, però reitero que l'important és tenir el conjunt de les dades i de les quatre onades. Evidentment, no els hi explicaré

totes les dades, perquè no les tinc i perquè, ho repeteixo, estaríem dos dies i mig podent-ne parlar, però sí que he agafat una dada de cada un dels elements.

En l'àmbit de la seguretat, un 68,4 per cent dels joves tutelats d'entre deu i disset anys s'han sentit sempre segurs en el lloc on viuen. En l'àmbit de l'estabilitat, només crec que el 47,4 per cent d'infants i adolescents acollits en centre han tingut un únic tutor en el darrer any. Fixin-se, menys del cinquanta per cent parlen que han tingut un únic tutor.

Fitxer 11CIADGAIA9

Aquí és l'hora, també, de parlar de la manca de les condicions laborals dels professionals, perquè amb unes millors condicions laborals segurament el conjunt dels educadors socials que treballen en centres podríem tenir l'allargament d'aquests vincles.

Amb relació a les condicions materials, un 66,5 per cent dels infants i adolescents acollits en centre tenen una taula d'estudi individual. En qüestions de desenvolupament, el 62,3 per cent d'infants i adolescents, segons la seva edat, consideren que tenen un desenvolupament socioemocional normal o avançat. Amb relació a la salut, el 43,8 per cent d'infants i adolescents diuen necessitar atenció especialitzada per part d'un CSMIJ. Amb relació a la socialització, el 65,3 per cent d'infants i adolescents han realitzat almenys una activitat extraescolar durant els últims tres mesos o més: només el 65,3 per cent. Amb relació a l'educació formal. El 53,8 per cent d'adolescents de disset anys han estudiat dins de l'educació reglada. Amb relació a la informació i la participació, el 68,4 per cent dels adolescents d'entre setze i disset anys consideren que s'estan preparant bé per ser suficientment autònoms i independents quan assoleixin la majoria d'edat. I finalment, l'última dada al voltant del benestar subjectiu: el 74,1 per cent d'infants i adolescents mostren una satisfacció alta o molt alta amb la seva vida en general.

Com tot, aquests resultats tenen dades bones, dades molt bones i dades no tan bones. Però crec, sincerament, que un sistema d'indicadors com aquest, que realment fa una radiografia important del que és la mirada interna del sistema de protecció, on els protagonistes són aquests infants i els adolescents, hauria de ser

més tinguda en consideració per part d'aquesta comissió i per part del conjunt, en aquest cas, de la DGPPIA.

Segueixo amb un altre element del pla de millora, com és una iniciativa que vam començar a treballar en els anys 21-22 i que vam deixar a punt perquè l'any 2023 fos presentada, que era, també derivat de l'increment de problemàtiques de malestar emocional, la casuística de treballar com detectar millor les els riscos de suïcidi entre la població infantil i juvenil. I en aquest sentit vàrem treballar de forma conjunta amb la Universitat Pompeu Fabra per treballar algorismes que poguessin detectar a la xarxa situacions que poguessin donar a pensar que hi havia aquest gran malestar emocional i tendències al suïcidi.

D'aquest treball, que va començar amb un primer treball col·laboratiu, com dic, amb la Universitat Pompeu Fabra i amb el Departament de Salut, en va sortir el que és l'actual programa «Obro fil», que està sent gestionat en aquest moment a través de la Fundació Ajuda i Esperança. I un altre dels elements que també venen derivats del Pla de millora –per tant, poso molt d'èmfasi en aquest pla de millora perquè realment en van sortir moltes propostes amb molt bon sentit, i també ho ha explicat sobretot la consellera Cervera–, és l'estratègia Barnahus.

Una altra de les bones polítiques que s'han implantat a Catalunya, que han estat referents al conjunt de l'Estat. Són varies les comunitats autònomes i el propi Ministeri d'Infància que han volgut, van voler en el seu moment venir a visitar la prova pilot que s'havia engegat uns anys abans amb el conseller Chakir el Homrani. Per tant, aquella prova pilot –ja no donaré dades, però estan transcrites en moltes compareixences– és una molt bona política, sobretot per a un terme que s'utilitza molt en les polítiques socials i en les polítiques especialment també d'infància, que és posar els infants al centre. Moltes vegades això de posar els infants al centre ho fem servir molt, inclús com un eslògan de màrqueting polític, però realment Barnahus, que al final no és pas una política pròpia del Govern de la Generalitat, sinó que al final és una política dels països nòrdics, de treball, però explica molt bé què és això de posar els joves al centre, i que, a diferència de anteriorment a les Barnahus, que l'infant o l'adolescent, quan havia patit alguna vulneració d'abús sexual, doncs, havia d'anar que si al centre mèdic, que s'hi havia d'anar als jutjats,

que s'havia de Mossos, el fet de posar tot el servei Barnahus en un emplaçament únic ens configurava realment aquesta política de posar els infants al centre.

Ho ha comentat la consellera i sobretot la secretària general. És cert que amb el finançament dels Next Generation vàrem aconseguir treballar el finançament, crec que de set recursos dels catorze que teníem previst distribuir pel conjunt del país. Ho ha dit la consellera Cervera, és cert que la gran majoria dels ajuntaments ho van viure, diguem-ne, amb els braços oberts, perquè van considerar que era un molt bon servei, tot i que no tots. També he de dir que algun va refusar aquesta proposta, però és veritat que la gran majoria aquest tipus de servei el van el van valorar positivament. I, en el marc de l'Acord de Govern 157, vàrem aprovar, com deia la consellera Cervera, l'Estratègia Barnahus.

Què era l'Estratègia Barnahus? Doncs, aplicar estratègicament tota el que és la política d'atenció, la política de prevenció amb relació a les víctimes d'abusos sexuals. Bàsicament, l'estratègia Barnahus tenia el mandat de desenvolupar els tretze+: és la prova pilot de Tarragona en el conjunt del territori català. Desplegar polítiques preventives en format de campanyes de sensibilització de programes formatius sobre la prevenció i sobre l'educació sexual amb tot tipus de material didàctic. Incorporar tota la informació al voltant de tot el que passava en el conjunt de les Barnahus per tal de tenir un sistema d'informació i gestió operatiu en el marc d'aquesta estratègia, i la creació d'una oficina tècnica per a les persones que en la seva infància o adolescència, o en tot cas joventut, haguessin patit d'abusos sexuals. Una oficina que avui en dia no està encara creada. En el marc de l'aprovació d'aquesta estratègia es van crear la Taula de l'Estratègia Barnahus, la comissió de seguiment de l'estratègia, en la qual hi havia una taula directiva, diguem-ne, més política, i una comissió més tècnica.

Comentar que tot això també venia derivat de l'aprovació de la LOPIVI a nivell de l'Estat espanyol, la Llei de protecció a la infància i l'adolescència davant les violències, en la qual justament emplaçava a crear mecanismes de prevenció i de tractament al voltant de les de les víctimes d'abusos sexuals.

Parlaré també de l'estratègia de l'AICAI i de com vam evolucionar l'estratègia de l'AICAI amb relació al concepte de jove en situació de vulnerabilitat. Ho han

comentat: en el 2022 el departament, i concretament la DGAIA, acumulava 2.680 places per atendre adolescents i joves migrants sols. Tot això venia d'haver hagut, no m'hi estendré, però d'haver hagut de crear diversos serveis experimentals per tal d'acollir aquesta arribada massiva de joves migrants sols, ja fos amb la creació del dispositiu d'atenció immediata, com amb els serveis de protecció a l'emergència o els serveis de primers acolliments, i incorporar també tot el que són els PILs, els AEC, per tant tots els itineraris, també, d'inserció laboral.

En aquesta part també vàrem haver de gestionar aquest increment de les prestacions per a joves extutelats, seguint aquesta lògica d'un creixement del nombre de prestacions degut al creixement de les arribades i el seu progressiu pas a la vida adulta. Al llarg del 22, un total de 2.054 joves tutelats i extutelats van ser beneficiaris d'aquestes prestacions econòmiques, amb un cost de més de 15 milions d'euros. Els increments del nombre de joves atesos extutelats comportava aquesta necessitat de buscar més mans per gestionar el seguiment, com ho ha explicat molt bé la Dolors Rusinés. Això va generar el fet de crear aquesta externalització en el servei del seguiment dels joves extutelats que rebien aquesta prestació, però que no estaven en serveis residencials de l'àrea de joves –només els que no estaven en els serveis de l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats.

I també vàrem haver de buscar un nou emplaçament en el DAI. El DAI estava ubicat en el terme municipal entre Sant Cugat i Barcelona, però presentava unes condicions pràcticament insalubres. En aquell moment vàrem creure que havíem de buscar un nou emplaçament per al DAI. No era gens fàcil trobar emplaçaments d'un dispositiu com aquest, diguem-ne, que els ajuntaments no ens esperaven amb els braços oberts. Tot i així ho vam aconseguir. Aquí també m'agradaria un record per a l'amic Enric Morist, que en el seu moment la Creu Roja gestionava aquest dispositiu i que tanta bona feina va arribar a fer també en aquest aspecte.

Ara m'he perdut. El reglament d'estrangeria. Jo crec que ho he dit al principi, i s'hi ha referit molt la consellera Cervera, el reglament d'estrangeria directament va suposar un abans i un després. El fet de tenir unes barreres de tipus econòmic contractual que impossibilitava que els joves poguessin renovar el seu permís de residència i, per tant, pràcticament els abocava a quedar-se al carrer. Jo crec que

aquesta fita, com ha explicat bé la consellera, va generar un nou marc d'oportunitats i està generant un nou marc d'oportunitats en el procés d'emancipació d'aquests joves en situació de vulnerabilitat. En el marc d'aquesta evolució de l'ECAI, el 2022 vàrem crear la Taula per a la inclusió de joves en situació de vulnerabilitat. Aquesta taula, d'alguna manera, era l'actualització de la Taula de l'estratègia catalana de joves migrants, perquè d'alguna manera el que volíem era treballar el concepte de jove en situació de vulnerabilitat, intentant evitar l'estigmatització del jove migrant sol.

Aquesta taula es va crear no sé si abans de l'estiu del 2022. Nosaltres no vam estar a temps de poder-la convocar, però diria –no sé si algú em pot corregir–, diria que no s'ha arribat a convocar mai, i crec, en canvi, que seria un altre bon plantejament per poder treballar tot el conjunt dels processos d'emancipació de totes aquelles joves que viuen en situació de vulnerabilitat.

Aniré ràpid al voltant de l'impacte de la guerra de Rússia o de la invasió de Rússia contra Ucraïna. Evidentment, això ens va agafar..., a tothom li va agafar de cop, i ens va agafar també de cop. Cal tenir en compte que el conjunt del 2022 van arribar un conjunt de cinc-cents infants, la gran majoria dels quals arribaven sense referents familiars i, per tant, això també explica l'increment el 2022 d'arribades de joves migrants sols, que s'incorporaven també en el còmput d'arribades, perquè evidentment no fèiem distincions si arribaven del sud o arribaven del nord. Però és evident que això va generar una allau de peticions d'acolliment com no s'havia vist mai. Ho ha dit la consellera. Pràcticament dotze mil peticions van arribar a instàncies de l'ICAA, en aquest cas. I com ha dit la secretària general, vam haver de treballar al voltant d'incrementar en dos supòsits el que és el dret a la prestació, en aquest cas, per acolliments de menors d'edat tutelats. Vàrem incorporar mesures cautelars de guarda provisional en família aliena i la guarda protectora mitjançant l'acolliment per una persona o família, per tal de que aquests acolliments tinguessin dret a la prestació.

També, com ha dit la consellera, vam haver de realitzar algun –un o dos– contractes d'emergència al voltant de la creació del servei de valoració d'idoneïtat de les famílies que s'havien d'ocupar d'alguns d'aquests infants arribats d'Ucraïna, i la creació de dos centres per a tots aquells infants que no anaven amb famílies. A la

vegada que també vam haver d'incorporar i augmentar el que és la disposició d'atenció del telèfon de la Infància Respon perquè va ser una directament una allau de trucades.

Comentar aquí, amb relació al risc

Fitxer 11CIADGAIA10

de violència contra els infants i adolescents que des del departament teníem la gran preocupació, i la consellera ho ha dit també en la seva intervenció, que hi havia persones, fins i tot, no només a entitats sinó a persones que anaven a Ucraïna a buscar nens provinents de centres d'orfandat. I el patiment que teníem aquí era en detectar riscos de violències sexuals contra aquests infants.

Propostes de millora. Quant a propostes de millora, crec que escoltant les diferents compareixences es perfilen alguns elements que crec que són d'especial interès per a la reflexió del sistema de protecció. D'entrada els diré el que he comentat inicialment. Crec que les polítiques d'infància i de promoció de la infància, de polítiques familiars, és el millor element, i sobretot de polítiques de rendes, és el millor element per afavorir polítiques preventives. L'altre element, que ja ho he comentat abans, és recuperar espais de consensos, recuperar espais d'actualització del que seria el Pacte per la infància.

Però jo crec que hi ha cinc o sis aspectes que són transcendents i que totes les compareixences, com a mínim les que jo he escoltat, que no me les he escoltat totes, però que a totes s'hi fa alguna referència o altra. D'entrada, la primera que vull posar és: treballar per dignificar la professió del conjunt de professionals que treballen en el servei de protecció a la infància. Independentment de si són funcionaris públics, independentment de si treballen al tercer sector, crec que si no treballem la seva dignificació no podrem exigir que també el sistema de protecció a la infància estigui ben dotat. I dotar-lo vol dir dotar lo salarial, però també dimensionar-lo amb relació a les necessitats actuals.

Sobre els processos de desemparament, la meva opinió és que segurament, i a tenor del que de com es pot desenvolupar aquesta nova prova pilot del sistema de

tuteles, probablement el sistema judicial, d'entrada, fiscalia i jutjats, haurien de tenir un major paper. Que, de fet, això ho va recordar en l'anterior compareixença l'Ester Cabanes, la directora general que estava en el nostre equip, ja tenen aquesta potestat. Fiscalia d'ofici pot intervenir en qualsevol mesura de desemparament, probablement per plantejar-se aquest major paper del sistema judicial, el tema serà com dimensionar també a nivell de recursos econòmics tot el propi sistema judicial i com, per tant, es vagi especialitzant també amb relació a temàtiques d'infància.

Això està passant en alguna comunitat autònoma, com és per exemple Canàries, que en aquest cas estan treballant una prova pilot d'un jutjat d'infància, en aquest cas de violència contra la infància, amb bons resultats. Vindria a ser, des de l'oferiment del sistema judicial, una petita Barnahus, com una Barnahus, però està tenint uns bons resultats. De fet, en l'època nostra vam tenir el responsable d'aquesta prova pilot que ens va venir a visitar a Catalunya i la consellera també el va rebre, i vam mostrar nosaltres un interès a conèixer aquesta prova pilot que s'està desenvolupant a nivell de les illes de les Illes Canàries, concretament a Las Palmas de Gran Canària.

Però, en tot cas, sí que el que cal és ampliar els mecanismes de desemparament amb segones, terceres opinions, per tal de què el desemparament realment s'hagi de desemparar quan s'hagi de desemparar i, per tant, crec que aquesta mirada judicial ha de ser més intensa. Si això ha de comportar canvis en la llei, jo en això crec que seria més prudent i alhora crec que valoraria més aquesta evolució d'aquesta actual comissió de tuteles per veure quins són els seus resultats.

Amb relació a la professionalització dels acolliments. No hi ha compareixença en què no hagi sentit defensar aquest element. Per tant, jo crec que és una reflexió interessant. Ja en el 2022, recordo que a través de l'ICAA s'estava treballant amb el Govern de l'Estat un possible procés de professionalització en alguns casos concrets d'acolliment per a infants amb discapacitats, que comportava canvis en la pròpia Seguretat Social. Per tant, per crear epígrafs. El que sigui –el que sigui–, però posem-nos a treballar. Això vol dir recursos econòmics, però sobretot el que vol dir és garanties de que molts infants, sobretot aquells que tenen l'edat que per llei no

haurien d'estar de zero a sis anys en centres, puguin estar en famílies i no estiguin en centres residencials.

Crec necessari la revolució digital, d'una vegada per totes. S'hi han esmerçat molts recursos. En tot cas, el 2026, l'era digital per excel·lència i de la intel·ligència artificial, somiem tots plegats que el sistema de creuament de dades, el sistema de que, per tant, un botó pugui saber tota la vida d'una persona, jo crec que ens evitaria fins i tot potser la creació d'aquesta comissió.

Defensar el dret de l'emancipació dels joves en situació de vulnerabilitat, perquè més enllà dels vint-i-tres anys se'ls pugui continuar treballant en aquesta capacitat de que puguin emancipar-se. Per tant, puguin establir-se per si sols, però que se'ls puguin donar aquestes oportunitats.

I, finalment, jo crec que la fórmula Barnahus és una fórmula aplicable no només en els casos de violència amb relació a abusos sexuals, sinó en tots aquells casos de violència cap als infants i adolescents. En tot cas, espero que amb aquesta compareixença hàgim aportat una mica més de llum. I sobretot, espero que el sistema de protecció a la infància en surti reforçat, sempre, com he dit al principi, en interès de l'infant.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor Serra. Tot seguit passem al torn d'intervencions dels grups parlamentaris. I en primer lloc, té la paraula la diputada senyora Ennatu Domingo i Soler, en nom del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Té vostè la paraula.

Ennatu Domingo i Soler

Gràcies, president. Bon dia, diputats. Vull començar la meva intervenció agraint en nom del Grup Parlamentari de Junts a l'honorable Senyora Violant Cervera, a la senyora Dolors Rusinés i al senyor Alexis Serra per la feina feta al capdavant del Departament de Drets Socials, del 2021 al 2022. Però, també, agrair que en molts aspectes vostès van ser pioners i en especial pel que fa a la transformació digital amb els fons Next Generation, que crec que ha d'estar al centre de la transformació de l'atenció al sistema a la infància i adolescència.

Vostès estan aquí perquè hi ha dos informes de la Sindicatura de Comptes. El primer... –vostès han esmentat aquest informe–, però sí voldria contextualitzar la seva intervenció, perquè el primer, doncs, evidencia irregularitats en l'ús dels contractes d'emergència, i també la tramitació de reconeixement extrajudicial del crèdit del 2016 al 2020. I el segon informe, doncs, sobre el desgavell en la gestió de les prestacions per part de la DGAIA. I, en concret, també s'exposa que s'estima que s'han perdut uns 4,7 milions d'euros en pagaments indeguts que afecten a expedients de menors tutelats i extutelats entre el 2016 i el 2024. I encara queden expedients per ser revisats per part del Departament de Drets Socials.

Però és cert que hi ha una investigació per part de l'Oficina Antifrau que determinarà si es pot reclamar responsabilitat comptable a la DGAIA per les possibles irregularitats en la gestió de les prestacions, en concret. I en aquest sentit, jo volia aclarir que l'objectiu d'aquesta comissió d'investigació és aclarir, per una banda, els fets, i també posar la base per a una reforma profunda del sistema de protecció i d'atenció a la infància . Per això també valorem totes les aportacions que han fet en aquesta sessió.

Algunes de les meves preguntes seran per aclarir part de la intervenció que ens han fet durant aquestes dues hores i mitja. Per tant, pot ser que us faci tornar a repetir alguns fets que ens han compartit, i d'altres és per aprofundir una mica més. En primer lloc, durant el període que van estar al capdavant del Departament de Drets Socials, ens han explicat que es van tramitar contractes d'emergència, entre un o dos. Jo crec que estaria molt bé si ens poguessin explicar quants en van tramitar, concretament, la naturalesa d'aquests contractes i el volum d'aquesta contractació. I si tenen la informació, evidentment, a mà, i si no, revisariem la memòria del departament.

En segon lloc, el control i seguiment de les prestacions per a menors tutelats i extutelats el feia la DGAIA. I això ens ho han anat explicant els diversos testimonis que han passat per aquesta comissió d'investigació. Però vostè, honorable senyora Cervera, va externalitzar el seguiment dels joves que reben les prestacions i va delegar aquesta tasca a la UTE formada per la Fundació Resilis i Mercè Fontanilles el 2022, just abans de deixar el departament de Drets socials. Però ens agradaria si

ens pot explicar quina és la decisió darrere de l'externalització d'aquest servei de seguiment dels joves. Evidentment, ja han explicat durant aquesta intervenció que no eren els únics que van externalitzar, sinó el Consorci de Barcelona també ho feia així, d'aquesta manera. Quina valoració fan de la tasca que han fet aquestes dues fundacions, vist amb distància i, sobretot, en el context de l'informe de la sindicatura de greuges i també de les auditories internes al Departament de Drets Socials?

En tercer lloc: ens poden explicar perquè 7 milions del total de 160 milions d'euros de pagaments indeguts que afecten els menors tutelats i extutelats han prescrit? I la pregunta és: per què no es van reclamar els expedients econòmics entre el 2021 i el 2022? S'hi poden explicar. La primera condonació de pagaments indeguts que es formalitza o s'aprova és el 2025, si no m'equivoco. Ens agradaria saber també una mica més el context d'aquestes decisions.

I, finalment, doncs, la consellera Mònica Martínez Bravo ha anunciat una reforma de la DGAIA i ha fet un seguit de canvis transcendentals en el sentit que treuen competències a la DGAIA en contractació i control de prestacions. Evidentment, aquesta reforma encara no s'ha materialitzat, però ens agradaria saber quina valoració fan de la reforma anunciada per la consellera i, sobretot, perquè creiem que molts dels canvis que ja s'han anunciat vostès ja els estaven treballant i en especial ens han explicat que van tirar endavant seixanta mesures de millora. Quines mesures no han estat adoptades encara i que vostès voldrien que es tornessin a reconsiderar part d'aquesta reforma del Departament de Drets Socials? Ens n'han explicat algunes de les que ja estaven incloses. I agraïm la revisió, malgrat que van deixar el departament el 2022.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, té la paraula l'honorable senyor Joan Ignasi Elena García. Quan vostè vulgui.

Joan Ignasi Elena Garcia

Moltes gràcies. I voldria començar amb un agraïment, avui especial, per l'explicació detallada que ens han fet avui. Li ho agraïm de veritat, perquè més enllà del que hem escoltat, ho tenim, no?, i, per tant, doncs, en farem ús per a les conclusions. Però també per la feina feta durant aquest temps, els anys que van estar al govern. Perquè estem parlant de persones molt vulnerables, molt sensibles, i la gestió no és fàcil i vol molt d'esforç i vol molt de sacrifici. Vol molt de lliurament personal al servei d'aquests menors.

I és veritat, avui hem d'analitzar les coses que es podrien haver fet millor, les que no. I aquest és l'objectiu d'aquesta comissió, però jo voldria agrair la feina que han fet. I ho faig especialment amb vostès, perquè justament no són de la mateixa formació política. Ho estenc als altres, però no ho he fet amb les altres compareixences que hi han hagut, perquè l'empatia respecte de la feina que es fa i de les dificultats que hi ha es demostra amb els propis i amb els no propis. I això és el que dóna credibilitat. I jo crec que és una de les coses que hem d'intentar que tingui aquesta comissió, credibilitat.

Per tant, els agraeixo la feina que han fet, i voldria... Han explicat quines eren les urgències, per entendre'ns, més enllà de les diàries i de les òbvies de la feina que feien, les que van caure diguem-ne, a més a més, no? Parlaven dels nois i noies que van venir derivats de la guerra, el final de la pandèmia, i el retorn del nombre de persones que venien després de la pandèmia, doncs, que no en van venir tants, que de nou allò del 16 es reproduïx l'any 20, i això porta dificultats de gestió i haver d'entomar. I suposo que té a veure això amb els contractes d'emergència, i té a veure això, potser, amb algun reconeixement que es va haver de fer de despesa, perquè efectivament, per això existeix legislativament la possibilitat de fer aquestes coses, per quan hi ha emergències, i és obvi que aquestes hi són.

Una segona reflexió és el que han fet, que jo crec que és molt necessari que abordem, que és la descompensació entre el volum de contractació que hi ha en aquest departament en relació a les capacitats operatives de «la màquina», diguem-ne, per poder-les gestionar. I estem parlant de volums que són assimilables, segurament, als de salut. Potser les quantitats no són les mateixes, però el volum de gestió, homologable.

Fitxer 11CIADGAIA11

I és indiscutiblement diferent la capacitat operativa des d'aquest punt de vista de la màquina administrativa d'un i de l'altre. I això, si és una conclusió d'aquesta comissió i ens hi posem seriosament a resoldre-ho, ja haurem fet molt bona feina. Perquè potser a vegades dic sempre que potser tenen a Salut un zero més tots els contractes, però els contractes s'han de gestionar igual els uns i els altres, i la feina és la mateixa, o, en tot cas, és assimilable i homologable. En aquest sentit, això ens sembla que és essencial, com un altre tema, que és el de l'equiparació salarial, perquè si no, no ens en sortirem, en aquest sector.

Han fet referència moltes a moltes millores, i aquest és un altre element a destacar que em sembla que és atribuïble a tots els consellers que hem vist en aquest temps. Moltes d'aquestes millores, totes tenen una continuïtat. És a dir, vostès van implementar moltes millores que venien del govern anterior i moltes de les que vostès van tirar endavant les van implementar els següents. Perquè segurament parteixen totes d'un diagnòstic, que és el mateix. Un, ja l'he dit, que és aquesta impactant quantitat de feina que hi ha, de gestió, que no estava compensada amb els mateixos recursos que a altres sectors de l'Administració. I després, aquesta arribada, aquest increment extraordinari del nombre de persones, de nanos que han vingut d'altres països i que generaven, doncs, la necessitat d'atenció, d'atendre-les des del sector. Una qüestió que la sé però també crec que és bo que quedi.

Van externalitzar el servei amb un concurs obert; amb un concurs obert al qual es va presentar qui va voler; amb un concurs obert al qual es va presentar qui va voler i no hi va haver cap recurs contra aquesta adjudicació. També perquè aquest element que quedi també clar, perquè em sembla que és bo que quedi clar per a l'anàlisi que es fa en aquesta en aquesta comissió.

I, finalment, m'agradaria que fessin una reflexió sobre quin impacte van tenir els canvis legislatius, que hi han fet referència, aquells que es van incorporar a les lleis de pressupostos, i que després tenen un impacte directe a la gestió de les prestacions. I, sobretot –i acabo amb això–, quin impacte té la dificultat de conèixer en temps real els canvis de la situació dels menors que reben ajuts a l'hora de gestionar i de garantir que no hi hagin cobraments indeguts durant un temps. És a

dir, canvien les circumstàncies de les persones d'una forma molt constant, degut precisament a la seva situació de precarietat i vulnerabilitat, i això implica un canvi en les seves prestacions, però aquesta informació no arriba en temps real, com per exemple arriba –i ara sí, acabo– quan una persona cobra la jubilació i perd la vida, i això és una informació que sí que arriba en temps real. I, per tant, quin impacte ha tingut tot això. En definitiva, reiterar l'agraïment.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, diputat. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari del Partit Popular, té la paraula l'excel·lentíssima senyora Lorena Roldán Suárez. Quan vostè vulgui.

Lorena Roldán Suárez

Sí; moltes gràcies, president. Em sumo també a aquestes salutacions i també als agraïments, tant a l'exconsellera Cervera com a la senyora Rusinés i al senyor Serra, per aquestes explicacions.

Jo seré breu, avui. És veritat que portem ja dies de comissió, amb moltes compareixences i, per tant, cada vegada tenim més complerta la foto, de què és el que va passar o què és el que ens ha portat aquí, arran d'aquests informes de la Sindicatura, dels quals ja n'hem parlat. Coincideixo en molts dels aspectes que s'han explicat del diagnòstic de la situació, que era una situació molt complexa i de cap a on ha d'anar la DGPPIA, que és un dels objectes també d'aquesta comissió. Per exemple, amb tot el tema que comentava l'exconsellera, pel fet del desemparament, si ha d'entrar fiscalia o no. Nosaltres, per exemple, des del Grup Popular tenim una proposta en aquest sentit per no congestionar més els jutjats i, per tant, que sigui el ministeri fiscal qui pugui tenir també, doncs, veu en aquests procediments. I és veritat que així evitaríem que l'Administració sigui jutge i part, per dir-ho d'alguna manera, que és veritat que pot anar una mica viciat en el procediment, perquè, com bé s'apuntava, no són objectius. Amb això estem d'acord.

Estem d'acord també en l'agilitat en els processos i que això passa per una transformació digital. Avui dia tenim les eines que no teníem fa uns anys i per tant les hem de fer servir. I crec que això també alleujarà molt la càrrega d'expedients

que té el Departament de Drets Socials, que, també s'ha apuntat, és un dels que genera més volum de feina. També compartim aquesta mirada sobre els extutelats. És veritat que la situació d'ara no és la que teníem fa uns anys, però tenim una realitat a casa nostra que l'hem de gestionar i, per tant, tenim uns menors en uns centres que quan compleixen els divuit anys, doncs, alguna cosa s'ha de fer. Això és evident i, per tant, també compartim, hi insisteixo, aquesta mirada d'anar més enllà i no només fer una protecció fins els divuit sinó estendre-la. En tot això estem d'acord i segurament així ho reflectiran també en les conclusions que puguin sortir d'aquesta comissió.

I, pel que fa a alguns dels aspectes que hem vingut comentant en les darreres sessions per aquests aquestes troballes que fa la Sindicatura de Comptes, jo he de dir que potser és el primer cop que detecto que realment hi havia o es donaven els requisits per fer una contractació d'emergència, que és quan es parlava tot el tema de la guerra d'Ucraïna. Perquè, evidentment, és una situació que requereix una actuació ràpida. I és veritat que aquí sí que es compleixen els criteris que marca la Llei de contractes del sector públic. I ho vull remarcar perquè fins ara hem posat molt èmfasi en tot el tema dels contractes d'emergència. Nosaltres considerem que en molts aspectes no es donaven els requisits, però en aquest en concret, crec que si hi ha un moment en el que podem fer servir la contractació d'emergència, és en aquest i, per tant, aquí no entrarem en més detall.

Però sí que vull parlar d'aquests 167 milions d'euros que detecta la Sindicatura de Comptes. És veritat que pel que fa a l'exconsellera, doncs, afecta només un període de setze mesos, i aquests 167 [milions#6.35] d'euros són més extensos en el temps.

A mi m'agradaria saber si vostès tenien el coneixement d'aquests pagaments indeguts. Quins eren els mecanismes o quin circuit es seguia per fer el seguiment d'aquests pagaments. Molts d'ells fins i tot no es van poder reclamar perquè ja passaven els quatre anys i per tant havien prescrit. I jo voldria saber també per què no es va fer cap actuació que pogués interrompre aquesta prescripció. És veritat que l'anterior sessió se'ns va comentar que hi havia un problema pel creuament de les dades i que, per tant, quan arribava la informació ja era massa tard, però vull saber si hi havia alguna manera dins d'aquests quatre anys per fer alguna actuació que

pogués interrompre aquest període de prescripció. I sobretot, això, aprofundir en els mecanismes de control i de seguiment. I si d'alguna manera es van preveure mecanismes extraordinaris per poder reintegrar aquests imports. Per part meva, res més. Moltes gràcies de nou i quedem amatents també a les explicacions.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. No ha assistit avui a la sessió cap representant del Grup Parlamentari de VOX. Passaríem el torn de paraula al següent grup, que és el Grup dels Comuns. Té la paraula la diputada Núria Lozano Montoya. Quan vostè vulgui.

Núria Lozano Montoya

Gràcies, president. I gràcies a les compareixents per les seves reflexions i aportacions. A ningú no se'ns escapa que si estem avui en aquesta comissió és perquè l'antiga DGAIA no va acabar de proporcionar el grau de protecció que era necessari als menors als que s'havia d'emparar, i per això pensem que és imprescindible definir canvis al sistema de protecció, a les eines necessàries per reforçar-lo i també als recursos adients per fer-ho possible.

Nosaltres voldríem conèixer el seu punt de vista sobre diverses qüestions. En primer lloc, com creuen que es podrien millorar les garanties jurídiques per a menors i famílies? Amb quin tipus de control? Diverses de vostès han fet referència tant al control judicial com a la possibilitat d'intervenció del ministeri fiscal. També han aparegut en altres compareixences referències al control administratiu. Doncs, si s'hi podrien pronunciar al respecte, tenint en compte que des de fa deu anys el quaranta-cinc per cent dels expedients oberts acaben amb els menors sota tutela de l'Administració. I quins mecanismes consideren que es podrien implementar des d'una perspectiva més preventiva, per millorar les capacitats parentals, buscant aquesta aliança amb les famílies per evitar que arribi a materialitzar-se el desemparament.

Fent referència a la qüestió de la contractació, al Grup de Comuns ens amoïna la gestió fonamentalment des de la nostra perspectiva, perquè cal poder atendre allò urgent sense descuidar allò important, que en aquest cas és guanyar en agilitat per

no deixar cap menor desemparat. I, per tant, entenem que en determinades circumstàncies es puguin adoptar mesures de caràcter urgent i que, per tant, es recorre a mecanismes de caràcter extraordinari, que podrien tenir sentit. Però, des d'aquesta perspectiva, també, com considerem que es podria modificar la normativa reguladora en matèria de contractació perquè no s'hagi de recórrer a mecanismes d'urgència, preservant totes les garanties en matèria contractual, però també protegint igualment els menors.

Una altra referència a la qüestió de la seguretat i l'atenció a la salut mental i el benestar emocional dels menors tutelats. Perquè és cert que els últims anys s'ha reduït el nombre de places terapèutiques per atendre problemes de salut mental concertades amb el Departament de Salut, i, com consideren que es podria disposar de més places a disposició per poder atendre una qüestió tan rellevant com aquesta. Així com, també, per poder garantir la transparència i el finançament necessaris, no només en aquesta qüestió, en general, però especialment pel que fa uns ajuntaments plenament compromesos amb la millora del sistema de protecció i amb una necessitat d'enfortir la prevenció i la intervenció comunitàries, però en canvi molt limitats des d'una perspectiva de recursos.

Una altra qüestió relacionada amb objectius. Si es van plantejar o no es van plantejar objectius, i amb quines característiques respecte a qüestions com l'increment de les ràtios de professionals. Van fer referència vostès a quin era l'índex de professionals que era necessari, i també a algun increment en algun exercici concret, però en canvi continuava havent-hi un decalatge molt important. Com van abordar aquesta qüestió, així com també tot el que té a veure amb la garantia de condicions laborals i salarials òptimes que permetin el reconeixement de la funció d'aquests professionals, però també que afavorís la continuïtat del lloc de treball per eliminar l'alta rotació de personal als centres i la consegüent pèrdua de vincles entre el menor i el referent per tal de poder, doncs, garantir una millor protecció del mateix, amb aquesta relació de confiança que acostuma a establir-se amb el referent i que, en canvi, una rotació elevada dificulta, i no poc.

També, pel que fa a, en determinats moments, la massificació als centres residencials, que feia que l'índex d'ocupació dels mateixos fos més elevat del que

seria inicialment previst per a centres d'aquestes característiques. Quines eines i recursos consideren que caldria posar a disposició? Han fet referència a l'externalització del servei de seguiment i acompanyament, però és cert que aquesta externalització impactava també sobre la continuïtat de les prestacions, que està a l'arrel dels pagaments indeguts i que no afavorien en absolut aquests menors, com s'ha vist posteriorment amb la reclamació. Com consideren que es poden evitar aquests pagaments?

I una última qüestió, i amb això acabo, president. És cert que aquesta comissió també obeeix a situacions de greus abusos i d'irregularitats. Cal actuar, però com? En primer lloc, cal esclarir responsabilitats, però també cal fer referència a una qüestió a la que l'exconsellera, la senyora Cervera, s'hi referia, que és el tema de l'exercici d'autocrítica. Que nosaltres no ho plantejàvem com el fet que un s'hagi d'avergonyar del que ha fet, sinó des d'una altra perspectiva, amb un altre abordatge. És a dir, que es podia haver fet diferent? Que es podia haver fet millor? Jo no sóc perfecte i m'imagino que, com a mi li passa a tothom, que podem fer les coses millor. I, en aquest sentit, doncs, tenint en compte el deteriorament actual i des d'aquesta perspectiva autocrítica, com es podria haver contribuït en major mesura des de la Conselleria per evitar l'evolució de la situació que acaba desembocant en el punt actual?

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. No havent-hi cap representant de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, tampoc cap representant d'Aliança Catalana pel Grup mixt, passarem el torn del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Té la paraula la diputada Mónica García. Quan vostè vulgui.

Mónica Ríos García

Moltes gràcies, president. Bon dia a tothom. I en especial a l'honorable senyora Violant Cervera, a la senyora Rusinés i al senyor Serra, per les explicacions extenses que ens han fet avui en el marc d'aquesta comissió d'investigació.

Bé, vostès ja ho han explicat, que l'honorable senyora Violant Cervera va estar setze mesos en el càrrec i la senyora Rusinés i el senyor Serra, disset mesos. Vull dir, en aquesta forquilla... –el Govern Socialista en porta dinou, eh?, governant–, però tot i així també és veritat que han explicat moltes coses que van fer en la Direcció General d'Infància i Adolescència.

Jo, també, respecte..., perquè...,

Fitxer 11CIADGAIA12

és un tema del que s'ha parlat molt i segurament s'ha fet molta demagògia, també. Si em podria també concretar el tema de la licitació dels nou mesos d'aquesta externalització. Bé, una mica a què va respondre? Per què van decidir externalitzar, diguem-ne, aquest seguiment dels itineraris d'emancipació?, que sí que anaven lligats..., perquè ha dit que facilitaven les dades per a l'extinció o no d'aquestes prestacions als joves extutelats, i entenc que en aquell moment no tenien interoperabilitat de dades amb Treball, que ara actualment sí que s'ha aconseguit aquesta interoperabilitat, que ajudarà al control d'aquestes extincions o no d'aquestes prestacions, que segurament és un factor determinant pel que parlem dels pagaments indeguts..., però una mica si pot concretar en aquest sentit.

Ja ha parlat de la contractació d'emergència amb la guerra d'Ucraïna. S'entén perfectament. Bé, i també l'honorable senyora Cervera ha parlat que l'aprovació de pressupostos va donar aire per a la millora del sistema. Doncs, jo sempre aprofito per demanar que, ja que mirem aquestes mancances i es critica... –jo, la crítica, sempre que és constructiva, és benvinguda, hi ha crítiques que busquen una altra cosa i no tant–, però és veritat que ja es critica, doncs, que també se sigui responsable en aquest sentit per poder millorar aquesta direcció entre tots i totes.

I també, apel·lant una mica al que deia el senyor Serra d'aconseguir aquest espai des de consensos, sobretot en les polítiques d'infància, que jo crec que tots els governs, i sempre ho he dit i també una mica amb el que deia el conseller Elena, jo sempre he posat de manifest que tots els governs segurament ho han fet el millor que han pogut amb les eines que han tingut. Vull dir, d'això no en tinc cap mena de dubte. I el Govern socialista i aquesta diputada que ha fet el seguiment de totes

aquestes comissions, sempre ha intentat fer una lectura constructiva per tal de poder millorar el sistema de protecció, que jo crec que és el més important i rellevant que podem extreure d'aquesta comissió.

Bé, han coincidit molt amb el que s'ha plantejat en la refundació de la DGPPIA; vull dir, han coincidit molt. No només vostè, senyora Cervera, sinó molts dels compareixents. Entenc que els que heu estat treballant en la direcció general, es comparteix una mica aquesta diagnosi i les mancances que tenia el sistema i segurament les que hem de millorar entre tots i totes. I aquest consens que parlava, bé, també és un reflex, per exemple, del model Barnahus. És una prova que es va fer pilot, que ha sigut d'èxit i vostè la va engegar amb el Govern de coalició amb Esquerra, Esquerra la va continuar i també l'estem continuant el Govern Socialista. I crec que aquestes són les bones polítiques i les que ajuden a la gent i en aquest cas, als menors.

Deia que coincideix perquè també parlava de la renda garantida, que vostè estava d'acord que s'incorporés la prestació de joves extutelats a aquesta renda, però sí que es mantinguessin els acompanyaments. Evidentment. Vull dir, l'únic que es fa és que la prestació econòmica pengi de renda garantida, per allò d'intentar simplificar prestacions, perquè sap que també hi ha una optimització de prestacions que al final generen. No en té cap, aquest que parlem..., que la gent ha de fer un pelegrinatge a molts llocs per poder gestionar aquestes prestacions. Equiparació salarial. Totalment d'acord. També s'ha presentat fa poc, el Govern ha presentat aquest informe de quina és la quantitat que parlem per poder portar-la a terme.

Respecte al contracte programa, també, amb el pressupost que es presentava... Bé, s'ha signat un nou conveni amb 450 milions d'euros. Són 118 més que en el pressupost del 23. Jo també, i entenc que compartim aquesta visió que l'àmbit municipal és molt important en tot el que comporta, no només parlem d'infància, sinó de tots els serveis que atenen a persones. És molt important reforçar aquest contracte programa. I res més, perquè no em queda temps. Moltíssimes gràcies per les explicacions i a disposició del que necessitin.

El president

Moltes gràcies, diputada. Té de nou la paraula l'honorable senyora Violant Cervera Gòdia. Quan vostè vulgui.

Violant Cervera i Gòdia (exconsellera de Drets Socials)

Moltes gràcies. I moltes gràcies, també, dels comentaris de tots els compareixents. La veritat és que les preguntes que es fan vostès en l'aire, evidentment, ens les han fet nosaltres, i tot i que fa tres anys només que vam sortir del departament, sembla mentida el que també en certa manera acabes oblidant i, per tant, ens ha servit durant aquests dies també per fer una mica d'exercici de memòria.

Jo, dels pocs papers que tinc de la meva època, em vaig quedar aquest perquè és el que francament més em va impressionar. I aquest és un document, que és el document de traspàs, en certa manera, del conseller El Homrani amb mi mateixa. Em parla de les volumetries del departament. No, senyor Elena, conseller Elena: el Departament de Salut no té més contractacions. El que té més contractacions és el Departament de Drets Socials. Perquè qualsevol ajuda que dona qualsevol altre departament, segons com, parles de milers d'euros. Les nostres ajudes, i ara, el Govern actual intenta fer ajudes de 100 euros, que... Parèntesi, eh? Si fins ara teníem quatre-centes mil prestacions, si ara en volem posar cent mil més, doncs, espero que la consellera Martínez Bravo tingui molt suport. Però són ajudes de 100 euros i per tant el volum és espectacular.

Vull dir, el departament de Drets Socials era el primer departament en nombre, per exemple, de contractació menor, però el primer departament amb diferència, amb 3.000... –a l'època El Homrani–, amb 3.656 contractes. El segon departament en contractació major, que fins i tot deu ser una mica més ràpida... En temes de convenis, el Departament de Drets Socials, o en aquell moment Treball i Afers Socials, tenia 511 convenis. El que venia després era..., bé, i el que venia després era feminismes, que potser en tenia dinou. I el Departament de Drets Socials té molt volum de gestió, de gestió en general, de documentació. I això, a més a més, quan parles d'ajudes petites a les persones, perquè quan parlem de que hi ha vint-i-quatre prestacions diferents, vol dir que no són les tres grans, que són les pensions contributives, que eren 500 milions, la renda garantida, que eren 500 milions i la Llei de dependència, que eren 500 milions. És que després hi havia els complements de

les vídues, els complements..., els complements mils que hi ha, vint-i-quatre prestacions diferents amb vuit programes diferents.

Les pensions no contributives encara es gestionen l'AS400, que és un dels programes més sòlids que hi ha per a la gestió administrativa, però que és absolutament il·legible entre d'altres diferents programes informàtics. Per tant, el volum de la gestió i la necessitat de la transformació digital i la necessitat del creuament de dades era bàsica, perquè si tu podies fer creuaments de dades podies fer detencions massives de conceptes. Per exemple, l'empadronament. És que no només estem parlant de la seguretat social, que és l'Estat, és que estem parlant dels empadronaments dels municipis. Els empadronaments dels municipis al ritme que va en els empadronaments dels municipis i qualsevol prestació d'aquest país vinculada amb l'empadronament. Per tant, era manual, fent feina, segons com, de formiga, d'analitzar prestacions i milers i milers de prestacions. Per tant, és bàsic. Ho vam detectar, és veritat, i és bàsic les transformacions digitals que s'han de fer a *posteriori*.

Després, jo segurament m'he mirat més l'informe de la Sindicatura de Comptes de prestacions, perquè afecta més el meu període que no pas l'anterior. A mi el primer que em va sorprendre del informe de la sindicatura és que barregi moltes dades i, d'entrada, i a més a més al resum sempre acabem posant el focus amb les prestacions indegudes, que no és il·legal. El meu fill cobrava la prestació de l'atur, ha començat a treballar, i hisenda, que jo recordo el ministre Escrivá em va dir «*Hacienda lo sabe todo*» li va pagar indegudament una part i l'ha hagut de retornar. És que això forma part de l'Administració, i si a més a més ets una Administració com la Generalitat, on no tens les dades dels altres, perquè no som «*Hacienda lo sabe todo*», doncs, et provoquen aquestes prestacions degudes.

Llavors sap greu que 1.500 milions a l'any, multiplicat per deu anys, són 15.000 milions, aproximadament, perquè fa deu anys, el 2010 no hi havia la renda garantida, però estem parlant d'un volum de 13.000 milions d'euros, dels quals..., que també, els informes no sabem si està parlant llavors, perquè com que ho barreja, no sabem si parlem dels deu anys o només parlem dels últims quatre o dels últims cinc, parlem de 167 de prestacions indegudes, que totes les administracions [han#9.43] de ser

indegudes. Per cert, moltes d'aquestes és perquè en la nostra època, d'aquell avís que els hi vaig comentar del conseller el ministre Escrivà, va ser quan no teníem el conveni per parlar de l'ingrés mínim vital, però sí que es va començar en certa manera a gestionar. I des d'aquell moment, doncs, demanàvem un canvi a l'hora de presentar les sol·licituds de la renda garantida, que era abans de començar a tramitar la renda garantida, com a mínim que s'hagués demanat l'ingrés mínim vital. Per tant, la persona que havia demanat les dues prestacions durant algun temps és veritat que és probable que hi hagués algun tipus d'incompatibilitat.

Hi havia un milió de casuístiques. Però és que, a més a més, insisteixo en això, no sé si parlava... És igual. Tant si parlem de deu anys com si parlem dels darrers cinc. Són 165 milions de prestacions indegudes. Però 7 de prescrites, 7 d'un volum de 7.000 milions. No és justificable, perquè evidentment ha de ser zero, o tendir a zero. Però les dificultats del moment i, tot i que no era la nostra època, és veritat que quan vam arribar el departament estava tensionat perquè ja de per si és un departament molt tensionat, però sobretot –sobretot, sobretot– perquè la covid..., és que potser potser no agrada que es recordi, però el 155 i la covid van frenar el departament. Vam enviar la gent a casa. Ja no ens en recordem, però vam enviar la gent a casa. No tenien ni ordinadors, no podien consultar la documentació administrativa i el tap que es va fer llavors, doncs, es va intentar solucionar de la millor manera possible intentant posar les eines.

Diu, vostès sabien que hi havia prestacions indegudes? Doncs li he de dir la veritat: no. Perquè, a més a més, un altre fet que tampoc no es recull o tampoc no he sabut veure que es reculli a l'informe de la Sindicatura, és que l'any 2022 les prestacions prescriuen als cinc anys, no als quatre, als cinc anys. Hi va haver una reforma del Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, concretament l'article 100.4, que canvia, i les prestacions passen de ser de cinc anys a quatre. Per tant, a la nostra època, segurament, doncs, al setembre del 2022, encara no havien prescrit. Tampoc no sabia dir quant, perquè per poder analitzar prestació a prestació hauríem d'analitzar les casuístiques de cada un dels expedients, especialment en els expedients dels extutelats. Perquè, com deia la secretària, molts d'ells no tenien la documentació. Alguns no tenien documents nacionals d'identitat, per tant era una

feina realment molt complexa. Insisteixo que això no és una excusa, però és la realitat.

I, en qualsevol cas, la diputada Domingo diu: irregularitats en els contractes d'emergència. Doncs no sé si són irregulars. Això ho determinaran els organismes que ho hagin de detectar, perquè els contractes d'emergència *a priori* no són irregulars. I podem considerar, que jo considero que la guerra d'Ucraïna era d'emergència, però també ho era en aquell moment la covid i, per tant..., i a més a més no teníem pressupost. I el que sí que es pot veure en les diferents memòries és que de la memòria de l'any 20 o de l'any 21, per entendre'ns, que no teníem pressupost, tampoc, nosaltres, a la memòria de l'any 22, ja no existeixen contractacions d'emergència. Per què? Doncs, perquè ja està dintre del sistema.

Dit això, també, quan parlem de les contractacions d'emergència, jo també em pregunto, perquè em pregunto no a nivell retòric, sinó si ara tornés una altra vegada al capdavant del departament. Clar, quan tu planifiques i planifiques arribades massives, tu pots fer-ho de dues maneres: una, anar a l'engròs i dir, escolta, jo suposo que com que en van arribar l'any passat dos mil, doncs, preveig per dos mil, i per tant preveig el pressupost, i per tant aquelles places que tu lícites han de tindre un preu, encara que siguin ocupades, desocupades, han de tindre un preu. Però clar, si després no s'ocupen perquè en lloc d'arribar com va passar a la covid que en lloc d'arribar-ne dos mil n'arribaven vuit-centes, aquell marge, en el fons, també estàs, la Generalitat, l'Administració també està fent pagaments que no estan ben calculats.

Llavors, per a això estan els contractes d'emergència, perquè quan arriba un fet sobtat tu pots contractar d'emergència. Vull dir amb això que hi ha com un punt de contradicció entre la contractació d'emergència o bé tenir previstes totes les places. Jo crec que nosaltres al 2022 ja les vam poder preveure perquè ja estava molt sostinguda en el temps l'arribada, exceptuant la parada de la covid. Però si analitzem en certa manera les dades, doncs miri, el 2000..., bé, el 2018 perquè va ser un desastre, tres mil set-centes, però el 2019 ja van ser dos mil docents, el 2020, vuit-centes, el 2021, que recuperàvem la covid, mil dues-centes, però el 2022 ja van ser dues mil quatre-centes, dues mil tres-centes el 23, dues mil sis-centes el 24, dues

mil dues-centes el 25. Per tant, jo crec que ara sí que pots, en certa manera, preveure quin pot ser el sistema.

Per què es fa la contractació

Fitxer 11CIADGAIA13

i l'externalització del SEVAD Miri, jo sóc funcionària i a mi, tot i que crec en la contractació publicosocial –jo crec que la secretària també– jo crec que la majoria dels serveis han de poder estar internalitzats, sempre i quan sigui possible. I quan tu has de fer, perquè això és el que deia la llei, que has de fer uns plans de treball individualitzats i per les qüestions diverses, l'arribada la covid..., perquè clar, a l'arribada el departament va intentar assumir el tema de les arribades amb un volum de personal molt petit. Per tant, vam prioritzar això, però la llei el que et diu és que aquests joves han de tindre un pla de treball individualitzat, i no hi era. Doncs, si no hi era, per poder desembossar, intentes contractar a una entitat externa que t'ajude a fer aquests seguiments individualitzats al territori, perquè no és només ficar a vint-i-sis persones, és tenir espais oberts..., perquè això és el que diu la licitació, tenir espais oberts, per poder fer les reunions, per poder fer les entrevistes. Vull dir que és una [etapa#1.05], i la vam fer de nou mesos. Jo em pregunto: per què la vam fer de nou mesos i no d'un any? Doncs perquè devien preveure que amb nou mesos aquest volum de feina que estava embossat del departament i que s'havia de fer sí o sí, havia de ser suficient com per poder-ho solucionar.

La prova és que la conselleria actual no ha rescindit tampoc el contracte, perquè m'imagino que no han degut acabar, perquè és imprescindible que aquests joves puguin tindre aquests plans de treball individualitzats per poder tenir la prestació. Una altra cosa és que el departament o la direcció general s'ha de dimensionar per fer un bon seguiment d'aquestes entitats. Nosaltres..., jo ja no sé el que va passar amb aquestes entitats, perquè van marxar a l'octubre i va començar a funcionar de facto el gener del 23. Però, en qualsevol cas, si és que s'arribés a detectar, que no ho sé, hi insisteixo, perquè això no crec que ningú ho puguem fer, ni nosaltres, ni tampoc els diputats, perquè tenen prou feina, sinó altres organismes. Però si es detecta que aquesta entitat no va actuar correctament, s'ha d'anar cap a aquesta

entitat a demanar-li responsabilitats, però no posar..., i potser no és aquesta entitat, sinó que potser parlem d'un treballador, però posar sempre en escac tot el sistema per fets puntuals sap una mica de greu, perquè jo em ratifico amb el que he dit al començament: la Direcció General de la DGAIA, amb el nou nom més de prevenció, és la més sensible, segur, de tota la Generalitat de Catalunya, i, per tant, ha de tindre el màxim suport i la màxima mirada amb carinyo per intentar solucionar problemes puntuals que tenen infants.

Impacte legislatiu: és evident l'impacte legislatiu. Això ho podrà explicar millor la secretaria general, que com heu vist, com que és una advocada veterana del departament, doncs coneix molt la normativa i els diferents impactes que també provoquen dificultats a l'hora de poder reclamar les diferents prestacions. Perquè no és el mateix uns condicionants que et donen una prestació a que quan la legislació canvie, que és una mica el que intentava dir abans, totes les legislacions que fan, que no hi pensem, jo la primera, quan estava aquí on esteu asseguts vosaltres no hi penses, però és que després hi ha un pobre treballador públic, que allò que els diputats escrivim perquè el paper ho aguanta tot, després ho ha de poder transcriure.

Equipaments salarials, i això també ho comentava la consellera, nosaltres hi creiem fermament. De fet, el conseller El Homrani va apujar les tarifes que feien referència a les residències, doncs, en la legislatura anterior. El sector continuava demanant una actualització de tarifes, perquè és veritat que no estan actualitzades, i nosaltres ho vam ampliar a tot el sector, no només a la gent gran, perquè entenem que si hi havia problemes i equiparacions salarials havia d'estar de tot el sector. I es va posar expressament en el conveni amb les entitats amb les quals vam signar aquest acord, que havia d'anar dirigit a la millora dels treballadors públics, perquè és el que ens havíem trobat després de la covid. Els treballadors que treballaven en el sector social si veien més ben pagats per altres sectors, ensenyament o altres departaments, senzillament marxaven, i per nosaltres era bàsic poder treballar en aquesta línia.

[Instal·lació dels serveis#4.26] ja ho hem contactat. I sobre els abusos i com cal actuar: jo crec que no podem perdre de vista que els centres de la DGAIA no són presons, és la casa dels nens. Això té una doble dificultat. La doble dificultat és que no poden

tenir un policia a la porta, perquè allò és senzillament casa seva. I la doble dificultat és que, com que no tenen aquest referent familiar que a vegades dius amb qui puguis explicar i generar confiança, doncs de vegades és més difícil de detectar.

A mi no m'agrada la frase aquella de que el risc zero no existeix, perquè nosaltres, com a responsables públics, hem d'intentar que el risc sigui zero. Però també és veritat i vull insistir en aquest fet que una xarxa de pederàstia on hi havia, per desgràcia, una nena que estava en guarda i... –no ho sé recordar perquè la veritat és que la informació que tinc és a través dels mitjans de comunicació–, no sé si hi havia dinou persones més, en guarda era una, que és justament la que va ajudar a detectar-ho. Per tant, el risc zero no existeix, però hem d'intentar que sigui zero per poder-ho millorar, jo, sincerament, no li veig altra solució que els centres siguin més petits, que els referents siguin molt més estables perquè els nens puguin arribar a tenir la confiança suficient com per poder-ho..., que a més a més hi hagi mecanismes com els que s'han plantejat, digitals, on ells es puguin sentir més còmodes, i fins i tot puguin tenir un cert anonimat per poder denunciar qüestions que se'ls plantegin. I formació, formació, formació i formació.

I jo crec que més o menys he respost a tot, però en qualsevol cas, si no, la secretaria General, que en tema de números i legislació, doncs, ho té més fresc, l'acabaria de completar.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies. Té la paraula la senyora Dolors Rusinés. Faci el que cregui convenient.

Dolors Rusinés i Bonet (exsecretària general de Benestar Social i Família)

Sí, moltes gràcies. Agrair també les intervencions de tots els diputats i diputades. Una pregunta que em sembla que ha estat coincident, que és l'informe de la Sindicatura de Comptes respecte de les prestacions. Bé, d'entrada especificar, perquè estem a la comissió d'investigació de la DGAIA, l'informe de la Sindicatura de Comptes respecte de la DGAIA parla del període 19-22, no només del 22, tot i que el títol és aquest, però es remunta a l'any 19. Del 19 al 22 fa una estimació –una

estimació— de 4,7 milions d'euros en pagaments indeguts. I d'aquests diu que estima que 800.000 han prescrit. Per tant, no parlem dels 167, que després m'hi referiré.

Estem parlant de 4,7 milions en el període 2019-2022, dels quals diu 800.000 previsiblement han prescrit. I, com arriba aquí? Doncs arriba aquí perquè la sindicatura, entenem nosaltres, llegint l'informe, té accés a les bases de dades de cotització. Per tant, mira tots els joves que en tot aquest període —no sé si tots o uns quants, no ho sé—, tots els que durant aquest període estaven treballant, que això sí que ho pot veure, i a partir d'aquí fa unes deduccions, o unes reduccions, en algun cas del vuitanta-cinc per cent, en els altres del noranta, pel que pel que jo he entès, i a partir d'aquí li surt aquesta xifra. Però, és clar, no analitza prestació per prestació. No analitza de cada un d'aquests períodes quina era la normativa vigent en aquell moment. Si el jove podia tenir activitat laboral o no, si estava per sobre de l'1 per cent de l'IRSC o de l'1,5. Per tant, fa una estimació que, com a estimació, d'acord, però si volguéssim afinar aquest import hauríem de mirar prestació per prestació, i això realment és complicat. I, a més a més, això no ho dic jo, ho diu ella. Ella diu que és una estimació.

Pagaments indeguts: està clar que els pagaments indeguts els hauríem d'intentar evitar al màxim en la mesura que sigui possible. Però, ho tinguem clar: no constitueixen una irregularitat, no són cap infracció. Ja dic que estaria bé que els evitéssim, però n'hi han. Seria desitjable que no es produïssin pagaments a persones que ja no reuneixen els requisits per cobrar la prestació, però a vegades això és inevitable. Jo m'hi he trobat personalment de cobrar durant un mes o dos, una prestació que ja no hi tenia dret i l'he hagut de retornar. Doncs està bé. L'important, quan s'ha produït una prestació o un pagament indegut és que en el període que la normativa preveu, siguin quatre anys o sigui cinc anys, es pugui reclamar a les persones que l'han cobrat malament. I que aquests el puguin tornar, fraccionament o d'una sola vegada en funció de l'import.

Em preguntava em sembla la senyora Roldán si nosaltres ho sabíem. No sabíem aquests volums, però sí que és veritat que vèiem passar acords d'inici de retorn de pagaments, com hem vist tota la vida. Vol dir que es revisava. Totes o no? Evidentment, això nosaltres no ho podíem saber, però igual que sabíem que cada

mes entraven ics sol·licituds noves, perquè procuràvem estar al cas de tot el que passava en el departament, també sabíem que es reclamaven pagaments; normal, perquè això és la vida de l'Administració. Per tant, això.

L'altra part d'aquest informe de la Sindicatura de Comptes, quan parla dels 167 milions, és clar, es refereix a tota l'activitat del departament, a les prestacions de dependència, la renda garantida, el complement de la PNC, a la viduïtat, al fons d'acció... No sé, ara no me'n recordo cap més, però a totes. I parla del període 2019-2022. Hem dit que el Departament invertia 1.500 milions d'euros cada any en prestacions. Multipliqui 1.500 milions per al període 19-22, a veure quina xifra dona, i d'aquesta, 167 milions en pagaments indeguts, dels quals diu la mateixa Sindicatura de Comptes, 155 ja s'han reclamat. Per tant, de 167, 155 ja s'havien reclamat.

En declaracions de la consellera actual vaig sentir que deia que una bona part d'aquests ja s'han recuperat. No sé l'import, però ella ho va dir. Per tant, torno a dir: funcionament, no puc dir anormal, perquè és el funcionament normal de l'Administració, tot i que estaria bé que el poguéssim evitar. Deia, em sembla, el senyor Elena, és clar, amb una pensió com la jubilació, doncs, és molt fàcil. Al gener et demanen la fe de vida i si segueixes viu et segueixen pagant el mateix. Amb aquestes prestacions nostres, per a persones vulnerables que en un moment de la seva vida passen una situació –en un moment o diversos moments– de dificultat, és clar, no és una prestació per sempre. Llavors, si aquella persona troba feina, si aquella persona no ho sé..., marxa, si aquella..., Doncs, la vida de les persones és diferent, i és molt difícil de poder cada mes pagar adequadament el que toca, perquè a vegades és suspendre una prestació. A vegades és extingir la. A vegades és reduir-la. Si ja la tenia reduïda a vegades és tornar-la a ampliar.

Suposo que entendran, portar-ho absolutament al dia, és difícil, i més si la DGAIA, perquè això és així, no tenia les dades.

Deia la diputada del PSC, ara tenen ja accés a les bases? Segurament tenen accés a les bases de cotització, però aquesta és una dada més. Però jo crec que l'accés a les bases de cotització tampoc permetran, a l'euro, saber el que ha de tornar o no ha de tornar aquella persona. Seguim estant amb l'informe de la Sindicatura de

Comptes: això és una estimació. Sabem que aquella persona treballa, sabem més o menys la base, però per saber exactament si compleix o no compleix, i el que li hem de demanar retornar o no, li hem de demanar el contracte de treball i les nòmines. I això crec que, avui per avui, no ho tenim en cap dispositiu. Per tant, es fan passes, és evident. És molt millor això que el que hi havia d'anys enrere, que era res. Però vaja, que la dificultat hi segueix estant.

Jo abans ho he intentat explicar, aquest article 19 de la Llei 13/2006, de prestacions socials de caràcter econòmic, no sé quantes vegades s'ha modificat. Bé, em vaig entretenir un dia a mirar-ho, però ara no sabia dir-ho. Però moltes, per què? Doncs això, perquè el perfil del jove també anava canviant, perquè hi va haver un moment que és veritat que moltes d'aquestes prestacions eren ja per a joves migrats sols. El perfil anava canviant i llavors les persones tècniques, els diputats del Parlament, això també és així, anaven proposant canvis per afavorir els joves. I d'això no en tinc cap mena de dubte. Però que dificultava la gestió, perquè llavors et trobaves amb períodes transitoris: depenent d'aquella sol·licitud, s'havia d'aplicar la norma de l'any anterior, perquè encara estàvem en aquell període transitori, o ja la nova amb. Dificultats, moltes.

I teníem un sistema, el SÍNIA, que ja era... –per això vam decidir reformar-lo tot–, que ja era laboriós i que, és clar, que quan hi havia un canvi legislatiu, doncs, petava. No ho podia suportar. I quan t'ho demanava –suposo que això qui ha treballat una mica al Govern ho sap– un evolutiu..., els del CTTI o els del TIC, et deien que sí, que et possessis tranquil·la, que potser en un any, un any i mig el tindries aquest evolutiu. És clar, però la vida continuava i els joves hi seguien sent i cada mes havies de pagar.

Llavors, això jo penso que és una dificultat. Per tant, informe de la Sindicatura de Comptes, sí, però per part de la DGAIA estem parlant d'una estimació de 4,7 milions d'euros de pagaments indeguts, que no vol dir una irregularitat, que no vol dir cap infracció, dels quals, presumeix, 800.000 han prescrit. Com dèiem abans, els terminis de prescripció i els anys de prescripció també han anat variant. Per tant, bé, fins aquí el que crec que puc explicar d'això.

També, no sé si tots però la majoria dels diputats tornaven a preguntar pel tema de l'externalització. Que jo no en diria externalització, però vaja, per la licitació dels serveis d'acompanyament. Doncs el Departament no ha fet més que fer el que de fa molts anys fa en base a la col·laboració publicosocial, perquè hi ha cregut sempre. O individualment hi pots creure més o menys, però és la tònica d'aquest departament, de buscar sempre la col·laboració del Tercer Sector Social i, per tant, és veritat, d'aquelles entitats que estan més properes al territori, que segurament són una cara més amable que un funcionari que fa el seguiment d'un jove i per tant nosaltres el que vam fer va ser licitar un servei que ja existia, tot i que focalitzant només la demarcació de Barcelona, i el vam estendre a tot Catalunya.

Per què? Suposo que per aquestes dues coses. Una. Per la col·laboració publicosocial, perquè s'hi creu, perquè pensem això. Estem parlant d'un servei, en el plec posa, que s'havia de prestar fins a les vuit de la nit. Perquè evidentment, si aquell jove treballava, doncs la visita l'havies de fer a les set de la tarda, per posar un exemple, i arreu del territori; si s'havia de desplaçar, t'havies de desplaçar.

Fitxer 11CIADGAIA14

Un per això i l'altre ja ho hem dit, perquè no teníem suficient personal perquè aquest servei es portés amb els funcionaris propis. Però és que aquesta licitació, perquè és una licitació no és diferent de moltes altres que té la DGAIA, jo què sé, de la gestió del patrimoni dels menors. Està licitat un contracte de serveis. De l'acompanyament hospitalari: si un nen que està en un centre d'infància ha d'anar a l'hospital, que no s'hi pot estar sol, doncs, és un servei que el porta una entitat. Del servei de ludoteques de la pròpia DGPPIA actual, doncs, tampoc el porten els funcionaris propis. Per tant, aquesta va ser una licitació més, si m'ho permeten així, de totes les que fa, no només la DGAIA, el conjunt del departament. Perquè si parléssim d'àmbits de persones amb discapacitat, estaríem igual. Seria tres quarts del mateix.

Que el va guanyar...? Qui el va guanyar o no el va guanyar? Doncs bé, ja ho saben, això sí que és una contractació pública. No era un tema de concert, perquè això sí que és un servei, que això no és cartera. Per tant, això anava amb la Llei de contractes del sector públic. Aquí hi ha una mesa de contractació que la presideix el

director de serveis. Però aquí hi ha un lletrat de l'assessoria jurídica, la Intervenció, una persona, evidentment, de la direcció general, i una persona del Servei de Contractació i Patrimoni. Ells van valorar les ofertes, nosaltres no hi vam entrar ni sortir. Ell van valorar les ofertes i la van adjudicar a aquesta UTE. I també, com deia la consellera, nosaltres ja no vam veure actuar aquesta UTE, perquè el contracte se signa el 6 de setembre, nosaltres marxem no sé quin dia, ja no me'n recordo, d'octubre, mentre es feia el traspàs, com deia, perquè aquest servei ja es prestava a Barcelona, mentre es feia el traspàs d'expedients, i això pràcticament va començar al gener. Per tant, no ho sé. L'explicació que puc donar d'això.

Deia el senyor Elena, també, de la descompensació entre el volum de persones i la feina que tenim. Doncs, la balança no pot ser pitjor, perquè... Ara parlo de memòria, perquè no ho sé de memòria, però jo crec que l'any 22 devíem tenir uns 3.800 milions de pressupost i uns 3.000 treballadors. És clar, és que és impossible. Quan..., això, quan anem de cent en cent euros, nosaltres. O de mil en mil euros. Perquè encara teníem, no ho sé, el complement de la pensió no contributiva són 200 euros. El complement de viduïtat pot ser 35 euros. Bé, és clar, anàvem així. I, per tant, és molt difícil de donar cabuda. Per tant, sort en tenim. Això és veritat, no?, dels proveïdors de la xarxa pública de serveis socials que ens ajudaven amb això. Per tant, bé, aquesta jo crec que és la situació que ens havíem trobat.

No ho sé... Parlaven de més de més mesures preventives. Bé, doncs..., ho deia la senyora Lozano, jo crec que no nosaltres, els anteriors i els posteriors, tot el que té a veure amb la prevenció s'ha estat intensificant i s'ha estat reforçant tot el que ha estat possible. I bàsicament, aquí és evident, el món local, els ajuntaments i els consells comarcals tenen un paper principal. Per tant, jo crec que tots els governs. contracte programa a contracte programa el que han intentat és incrementar-lo. Nosaltres vam fer el del 2022, i vam fer un contracte programa de 1.400 milions d'euros. No sé si és poc o és molt, però és el que en aquell moment podíem arribar a fer. Ara deia la diputada socialista que en el nou hi hauran més diners. Doncs enhorabona, perquè realment això és el que necessitem. Més pressupost per a totes les mesures de prevenció.

També deia la senyora Lozano que li amoïna la gestió. No sap el que ens va amoïnar a nosaltres! Però no ho sap, perquè realment va ser una feina titànica. Doncs, pel que hem dit. Perquè el departament estava com estava, fruit de tot el que li va passar. Va haver de prioritzar i atendre, atendre i atendre. I llavors hi va haver moltes qüestions de gestió ordinària que es van alentir o que es van paraitzar. I, per tant, bé, nosaltres vam poder tornar-ne a reactivar algunes. També deia la senyora Lozano: què podríem fer per modificar la normativa de contractació per a aquests serveis? El senyor Amorós l'altre dia ho va explicar molt bé, també. Ja no estem en aquesta òrbita. Jo ho he intentat explicar una mica abans, també. L'any 2020 s'aprova el Decret 69, que és el d'acreditació, concert social i gestió delegada, que aquest possibilita que tots els serveis que són més d'atenció a les persones en l'àmbit dels serveis socials surtin del marc de la contractació pública. Per tant, podem ser més ràpids, podem ser més àgils, evidentment, amb totes les garanties de transparència, que s'hi pugui presentar tothom, perquè no deixa de ser una resolució que es publica en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, però és molt més ràpid. No són els nou mesos o dotze mesos, que deien la setmana passada que tarda una contractació. Per tant, jo crec que aquest ha estat un bon un bon pas que es va fer en aquell moment.

Ràtios de professionals. Bé, en el contracte programa, que es deia, també... Bé, del finançament dels ens locals, ja n'he parlat. I quant a les ràtios de professionals, he dit també em sembla que quan vam signar el contracte programa 2022-2025, un dels compromisos que vam adquirir va ser revisar justament això, les ràtios. Si teníem un professional per cada quaranta expedients, vam dir: no indiscriminadament, però anem a revisar això, a veure si aquesta ràtio és adequada. Anem a veure en cada consell comarcal, en funció de la seva idiosincràsia, el nombre de casos que tenen, de més complexitat o menys. La dispersió territorial era un dels compromisos que vam assolir en aquell moment.

Millorar els salaris? Ho deia la consellera: vam incrementar les tarifes. Ja veníem, no? Ens en vam trobar una de feta, nosaltres en vam fer una altra, l'any següent es van tornar a incrementar, sempre amb la voluntat d'anar equiparant els sous dels treballadors del sector amb els propis funcionaris. Nosaltres ho vam fer en el seu dia, ho he dit abans, l'any 2013 crec recordar, en el contracte programa amb els

treballadors dels ens locals. Paguem l'import de la nòmina, per dir-ho així, del salari que cobren els funcionaris de la Generalitat.

Parlava també de massificació de centres. Jo penso que els centres van estar massificats en una època molt concreta, que van explicar els nostres antecessors, quan han vingut aquí, però jo crec que no podem dir ara que els centres estan, ara i ja fa temps, els centres no estan massificats. Encara tenim centres massa grans, segurament, que hem d'anar reduint encara, però jo crec que no estan tan massificats.

I no sé si hi ha alguna cosa que em descuidi. Jo simplement volia acabar dient que, ostres, que com deia també una mica la consellera, que a mi em sap una mica de greu, jo lamento una mica la duresa, no aquí, però la duresa en general que de la crítica que s'està fent ara de la DGAIA. A mi em sap greu perquè crec sincerament que és injust. Crec que, a més a més, no s'ho mereix, perquè a la DGAIA hi ha un conjunt de professionals que s'hi deixen la pell cada dia, que treballen en situacions molt complexes i que tenen una gran responsabilitat, intentant sempre garantir el benestar dels infants amb els recursos i les eines que tenen. Que el sistema és millorable, doncs, també s'ha dit aquí. Jo crec que tots els governs han seguit una línia continuista del que s'han trobat, perquè tot és en benefici de l'interès superior de l'infant per garantir al màxim els seus drets i han pogut innovar amb bones pràctiques internacionals o amb el que se'ls acudeix en aquell moment per millorar i, per tant, han implantat noves mesures. I el que ha vingut al darrere ha intentat donar continuïtat al que havien fet i al que es pugui també millorar.

Per tant, jo penso que és la millora contínua, el progrés continu i, per tant, a mi em sap greu quan es parla del «desgavell», perquè és que no ho puc compartir, o de..., la veritat és que això no ho puc compartir. Per tant, em sap greu que s'estigmatitzi, perquè penso que s'estigmatitza el sistema de protecció a la infància i adolescència. Estem parlant del col·lectiu més vulnerable de la societat, que a més a més, és el futur, és el nostre futur com a país i, per tant, jo crec que el que hem de fer aquí és deixar que els professionals treballin, que malgrat les dificultats, la pressió, i sovint la manca de reconeixement, doncs, estan al peu del canó, amb tot el seu compromís, amb tota la seva sensibilitat i amb una vocació de servei que de veritat jo no l'he vist

enlloc més. Per tant, simplement agrair-los que estiguin aquí. Evidentment, agraeixo la comissió perquè si és necessari i lícit i legítim revisar, millorar i també exigir responsabilitats, si cal, però de veritat posar en qüestió tot el sistema, doncs, crec que això la infància, no s'ho mereix.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. Finalment té la paraula el senyor Alexis Serra. Quan vostè vulgui.

Alexis Serra (exsecretari d'Infància, Adolescència i Joventut)

Dos minuts, només. Agafant la pregunta de la senyora Domingo i la reflexió del senyor Elena i la reflexió de la senyora Ríos, del PSC. Preguntaven sobre sobrevalorar les millores dels anuncis del Govern. Primer de tot, dir-li al senyor Elena que també agraeixo els comentaris. En política, malauradament, agrair el que fa l'adversari no és no forma part del joc esportiu del dia a dia i és de valorar quan el conjunt d'intervencions posen en valor aquest contínuum d'accions polítiques dels teus antecessors i que els que et substitueixen, doncs, segueixin moltes de les línies polítiques.

L'opinió que jo tinc, tampoc no tinc massa informació. La consellera Bravo va fer va fer un anunci fa uns mesos. Més enllà de canvi de la nomenclatura de la direcció general, que jo crec que això té la seva importància, però l'important també són tots aquests anuncis. Jo el que diria és que la música pot sonar bé, però evidentment aquest powerpoint necessita de concrecions. No sé si, per exemple, quan es parla de pla per als acolliments, com es traduirà. No sé fins a quin punt aquests anuncis de fa uns mesos s'acabaran concretant-se derivat de les opinions, m'imagino que sí, que hi haurà un informe d'aquesta comissió en la qual serà interessant reflectir-ho també en les..., perquè els actuals responsables del departament incorporin alguns elements. Sí que diria només dues coses. Agafin, si us plau, la importància d'aquesta bona política, del consens i d'aquesta política del pacte. El Pacte per la Infància és de Catalunya, és dels infants, és de l'interès superior de l'infant, i crec que seria bo recuperar-lo.

I una última cosa. Fa setze anys, setze anys exactament, que no tenim cartera de serveis actualitzada. Amb 16 anys han passat moltes coses. Vostès són protagonistes del que ha passat en aquestes compareixences. Crec que també seria hora ja d'actualitzar la cartera de serveis. Sobretot, en general, però també en allò que afecta al món de la infància.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies. Si hi ha alguna pregunta, repregunta, millor dit, doncs agraiem la participació en la seva compareixença, les seves aportacions. Honorable senyora Violant Cervera, senyora Dolors Rusinés i senyor Alexis Serra, gràcies per haver vingut avui a aquesta comissió i les seves i per les seves aportacions.

Suspenem la sessió durant deu minuts i reprendrem la mateixa, no en aquesta sala sinó a la sala de grups, atès que en aquesta sala, després a les tres, hi ha una altra comissió prevista i, per tant, hem de migrar.

La sessió se suspèn a... i es reprèn a...

Fitxer 11CIADGAIA15

El president

Si els sembla, i atès que anem sensiblement endarrerits, reprenem la sessió amb la segona taula d'aquesta sessió de la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

Compareixences acumulades de Carles Campuzano i Canadès, exconseller de Drets Socials, de Núria Valls Carol, exsecretària d'Infància, Adolescència i Joventut, i d'Isabel Carrasco Panades, exdirectora d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, en qualitat de testimonis,

365-00040/15, 365-00042/15 i 365-00043/15

I ho fem amb la compareixença de l'honorable senyor Carles Campuzano i Canadès, la senyora Núria Valls i Querol i la senyora Isabel Carrasco i Panadés, en qualitat d'exconseller de Drets Socials, d'exsecretària d'Infància i Adolescència i Joventut, i d'exdirectora d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència. Com vostès, no tenen límit de temps per a les seves intervencions.

Honorable senyor Campuzano, té vostè la paraula.

Carles Campuzano i Canadès (exconseller de Drets Socials)

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, agraeixo poder comparèixer i posar-me a disposició d'aquesta comissió per aclarir tot allò que convingui amb relació a la meva gestió en l'àmbit de la protecció de la infància durant el període en què vaig ser titular del Departament de Drets Socials, entre octubre del 22 i els primers dies d'agost del 24.

Permeti'm una afirmació inicial: Catalunya disposa d'un bon sistema de protecció a la infància. Amb problemes, amb reptes, amb dèficits, però que raonablement bé compleix la seva obligació de protegir els infants. I aquest sistema s'ha construït al llarg dels anys, amb un consens social i polític més que notable, sòlid, i que certament, aquest sistema, al llarg d'aquests anys, també, ha hagut d'afrontar successives crisis, fruit, també, de la realitat que li toca gestionar. I en aquest sentit, el conjunt de les compareixences que s'han fet en aquesta comissió, la darrera i la que fa uns minuts han estat escoltant, expressa també que les polítiques que s'han desenvolupat al llarg d'aquests anys han tingut llarg recorregut.

Però els projectes que s'implementen a l'Administració no s'esgoten en un any ni en dos anys, sovint no s'esgoten en una legislatura. En un període de temps com el que hem viscut en els darrers anys, amb legislatures molt curtes, és molt evident que un projecte començat per un equip, l'acaba culminant el següent equip. Hi ha continuïtat en les polítiques que hem fet. I, certament, periòdiques crisis. Si vostès fan un exercici a les hemeroteques dels darrers trenta anys, periòdicament, per desgràcia, apareixen situacions que sacsegen l'opinió pública amb relació a la realitat del món de la infància en risc.

És, per tant, aquest, un sistema amb una enorme responsabilitat, i una feina gens senzilla, ja que les persones que acompanya i protegeix són persones molt fràgils,

amb motxilles molt pesades. I totes i cadascuna d'aquestes persones són úniques i singulars en la seva realitat. No ho perdem de vista, sobretot quan el sistema falla.

I, certament, aquest sistema, des de l'any 2016, des de l'increment notable i substancial de les arribades dels joves migrats sols, ha estat sotmès a una pressió enorme. Hi ha un abans i un després

Fitxer 11CIADGAIA16

des de l'any 2016, quan en el nostre país hi arriben milers de joves. Recordar, per exemple, que en aquest 2025 probablement tornarem a situar-nos en un volum d'unes 2.600 entrades de joves migrants sols. I és evident que aquesta realitat, consolidada des de l'any 16, tensiona les capacitats de l'Administració de la Generalitat per complir amb les seves obligacions.

I hem de recordar que ha estat la Generalitat, en solitari, sense el suport de l'Administració General de l'Estat, que és la competent en els fluxos migratoris, la competent en la regulació de les entrades, la que ha hagut de resoldre aquesta qüestió. Hi insisteixo: sense cap tipus de suport pràcticament de l'Administració General de l'Estat, que és la competent.

I, per altra banda, el sistema afronta necessitats i problemes derivats també de les realitats que han emergit en els darrers anys. Les disruptcions tecnològiques i l'impacte de les xarxes socials entre els nostres joves. La consolidació dels nous models de família de la major diversitat social i cultural del país, de la irrupció des de la covid dels malestans emocionals en els infants i en els joves, de l'augment dels trastorns del desenvolupament entre la infància. Tot plegat fa que el sistema, que ja era complex abans, encara ho sigui més, i que, per tant, obliga a un esforç continuat de reformes i millores. I en aquest sentit, la llei d'infància que va aprovar aquest Parlament és una llei de l'any 2010. És una llei que continua desplegant-se, però en aquest context, si m'ho permeten, els convido a plantejar en el si de les conclusions d'aquesta comissió, una anàlisi per tal de fer-ne una actualització per donar resposta a aquestes noves realitats.

I una segona evidència, que és que el sistema de protecció a la infància no és només la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, abans, la DGPPIA ara – no ho és, només–, el sistema de protecció a la infància és bastant més ampli. Implica el món local i el comarcal, a través dels equips d'atenció a la infància i a l'adolescència, els EAIAs, que, per cert, no tenen dependència orgànica de la Generalitat i que són fonamentals en la primera atenció; els serveis socials d'atenció primària dels propis ajuntaments i dels consells comarcals. Implica el conjunt d'entitats del tercer sector especialitzades en l'àmbit de l'atenció a la infància i en la defensa dels seus drets, que han estat i són aliats imprescindibles de les administracions públiques. Implica el sistema judicial: implica els jutges i implica la fiscalia, que són els garants, en darrera instància, dels drets dels infants. Implica els Mossos d'Esquadra. Però implica també els sistemes de salut i d'educació.

Tot això és el que constitueix el sistema de protecció a la infància, no només la direcció general encarregada de les funcions que té encarregades. I això vol dir que estem parlant de milers de professionals que fan molt bé la seva feina i que, si m'ho permeten, també necessiten el reconeixement i el suport d'aquesta comissió. La polèmica que s'ha generat en aquests darrers mesos implica un qüestionament de la feina de milers de persones que fan molt bé la seva feina. Valdria la pena que això també, en les seves conclusions, ho tinguessin en compte.

Entrant en matèria, quan nosaltres aterrem, l'octubre de l'any 2022, els nous equips decidim en l'àmbit de la infància donar continuïtat a la directora general que hi havia en aquests moments, la senyora Ester Cabanes. D'entrada, perquè estava fent molt bona feina. La feina que estava fent la senyora Cabanes, així la vam valorar, de manera positiva, i per tant vam decidir donar-hi continuïtat, però alhora vam decidir, també, donar un nou impuls a la política d'infància, adolescència i joventut, amb el nomenament de la senyora Valls, que ens acompanya, amb una llarguíssima trajectòria en l'àmbit del sector social i en l'àmbit de la infància i la joventut, amb un càrrec polític molt clar: ampliar el focus de la política d'infància de la Generalitat més enllà de la protecció a la infància en risc i posar clarament el focus, situar en l'agenda política del país la pobresa infantil, la lluita contra la pobresa infantil. La pobresa infantil com una prioritat de país. Després crec que la senyora Valls entrarà més en matèria.

Però els deia que donaven continuïtat a la senyora Cabanes com a directora general perquè ens semblava que estava fent bona feina. Però a més a més, perquè quan aterrem a finals de l'any 22 estàvem tenint un volum d'entrades en aquell any de joves migrants sols al voltant de 2.400 persones. El 2023 més de 2.300. I a finals del 2024 n'eren 2.600. No volíem, en aquell moment de canvi perdre el focus en aquesta matèria. Canviar la direcció general ens semblava que en un moment de pressió sobre el sistema i quan les coses s'estaven fent bé, era un risc que no volíem córrer. I, per tant, vam decidir donar aquesta continuïtat a la política. I aquí, recordar, i s'ha recordat en totes les compareixences que fins ara s'han produït, que aquest flux continuat d'entrades de joves anava acompanyat també per les opcions que va prendre la Generalitat de manera encertada, que és assumir la protecció dels joves més enllà dels divuit anys. Construïnt, per tant, una política orientada a facilitar la inserció i l'emancipació dels joves. Assumint, per tant, el seu acompanyament fins als vint-i-tres anys si els joves ho desitjaven.

Estem parlant de joves sense xarxa familiar que necessiten sí o sí la Generalitat, que esdevenia, s'ha dit, els seus pares i les seves mares per avançar en aquests processos d'acompanyament, a través de les prestacions econòmiques, a través de l'habitatge, a través de l'acompanyament socioeducatiu. Però això vol dir que sobre l'estoc de joves atesos per la Generalitat, no només els que tenien menys de divuit anys, sinó els que tenien més de divuit anys, s'hi afegeix una arribada d'un flux intens i no amb la mateixa velocitat: uns joves surten del sistema de protecció en un sentit [més#6.28] ampli que respecte a les entrades dels joves, i això genera tensions de manera inevitable. Però, a diferència del que del que succeïa en els períodes de la consellera Bassa i del conseller El Homrani, malgrat les pressions al nostre sistema, el sistema de protecció funcionava de manera fluida.

El model de concertació de serveis, la cooperació amb les entitats del tercer sector especialitzades, la creació de nous recursos de serveis, de prestacions –se n'ha parlat a bastament al llarg d'aquests dies i fa molt poca estona–, ens permetien resoldre amb solvència la pressió. La bona feina feta durant la crisi dels joves migrants sols entre el 16 i pràcticament l'any 20, avui li dona a la Generalitat una capacitat que no tenia fa uns quants anys. I si m'ho permeten, crec que ho hem de posar en valor, més quan en les properes setmanes, mesos, aquest Parlament, i ens

acompanya el senyor president, que també és el ponent relator, tramitarà el Projecte de Llei d'instruments de provisió del sistema de serveis socials, que justament el que fa és consolidar aquest model de provisió dels serveis a través de fórmules no contractuals que ens han de permetre respondre a necessitats com aquestes, en què els mecanismes contractuals no són els adequats.

Certament, en aquest període que ens va tocar gestionar vam viure moments de tensió, que ens obligaven a cercar nous espais per acollir els joves. I no sempre va ser fàcil trobar la col·laboració d'ajuntaments, que s'hi oposaven, que ens negaven la presència en els seus termes municipals. Però certament, també, vam trobar molta gent que ens hi va acompanyar. I almenys en el meu record personal, jo vull posar en valor, per exemple, l'alcalde d'Altafulla i el seu equip de govern, que se la van jugar davant d'una reacció inicial dels veïns. De la ciutat de Girona en un moment de crisi i de la manca d'equipaments, el bisbat va tenir la capacitat d'oferir-nos cases de colònies en qüestió d'hores. O del rector del municipi de Piera, a l'Anoia. En un moment de molta tensió el rector se la va jugar i va acompanyar els joves migrants que estaven acollits a Piera. Per sort, molta gent ens hi va acompanyar en tots aquests processos.

I els deia, abans, que això ho feia la Generalitat sense el suport de l'Estat, que té conseqüències des del punt de vista de la planificació. Aquí, en el debat, s'insisteix que s'hauria de planificar. Però escolti, és que qui no controla el flux d'entrada és la Generalitat. Qui controla el flux d'entrada és el Govern de l'Estat. I òbviament, el noranta-nou per cent d'aquests joves no entren ni per l'aeroport del Prat ni pel port de Barcelona, ni per la frontera de Catalunya amb la Catalunya Nord, sinó que fonamentalment arriben o de Canàries o de la resta de la Península. I tampoc hi ha suport pressupostari per part de l'Estat. Dels prop de més de 400 milions que la Generalitat inverteix en aquesta matèria, l'Estat hi aporta al voltant de 2 milions d'euros. Dos milions d'euros del voltant de 400. D'això, també, siguin-ne conscients.

I efectivament, dèiem que aquest sistema té aquesta vocació de protegir els joves més enllà dels divuit anys. Des del 2006 comptem amb una prestació econòmica per a joves extutelats, una prestació econòmica de dret subjectiu orientada a facilitar l'autonomia i l'emancipació dels joves que teòricament han de sortir del sistema, i

s'ha explicat. I que és una gestió complexa per moltes coses, per la pròpia configuració legal d'una prestació condicionada a una situació econòmica, condicionada a un procés d'inserció laboral, condicionada, també, per la dificultat d'accés a les dades. S'ha parlat, en algun moment, crec que avui, del conveni amb l'INSS. El conveni amb l'INSS no acaba de funcionar tan bé com hauria de funcionar. Estem parlant de més de dues mil prestacions...

I, certament, aquest tipus de prestacions, les prestacions condicionades, generen problemes de pagaments o cobraments indeguts. A Catalunya, a Espanya, a França, a Alemanya i a Itàlia. En qualsevol país del nostre entorn europeu, les prestacions d'aquestes característiques generen aquest tipus de problemes. No ens excusa, per altra banda, d'intentar fer-ho millor. I aquesta ha estat una prioritat dels governs de la Generalitat en els darrers anys. En el nostre cas, quan la Direcció General de Prestacions Econòmiques de la Generalitat identifica un volum important de prestacions que tenen el risc de no acabar sent exigibles, perquè ha prescrit el termini legal perquè la Generalitat emprengui aquesta actuació, activem la Direcció de Prestacions Socials, d'entrada, en l'àmbit de la renda garantida i de les pensions no contributives. Aprofitant el màxim, i se n'ha parlat abastament també aquest matí, del formidable pla de transformació digital que el departament va posar en marxa. Amb fons europeus i que en la nostra etapa vam focalitzar clarament en aquesta direcció.

I aquí també remarcar que segurament la Direcció General d'Atenció a la Infància, en el seu disseny com a direcció general, una direcció general dissenyada per a protegir els joves, segurament no era la direcció general més adequada per gestionar prestacions econòmiques. I, de fet, en el decret, en l'esborrany de decret d'estructura del Departament de Drets Socials, formava part dels documents que el nou Govern es va trobar, ja contemplàvem que tota la gestió del conjunt de les prestacions econòmiques de la Generalitat es centralitzessin en una direcció general [que no fos#12.46] la de prestacions socials, especialitzada en aquesta matèria.

Però això no treu que, certament, aquesta prestació, doncs, té problemes, com les prestacions, més enllà de la gestió. Té el problema del [#12.56] té cap, de les persones que hi tenen dret i no l'acaben de rebre, de la lentitud de la tramitació, dels

joves que queden fora del sistema. I aquí també vull posar en valor i crec que s'ha dit, però justament molt conscients d'algunes de les febleses d'aquest sistema, la Generalitat va posar en marxa el programa «Sostre 360» justament per acompanyar un problema que ha emergit també en aquests darrers anys, que és del sensellarisme de gent jove, de joves que provenen dels sistemes de protecció a la infància.

I en positiu? Jo no sé si vostès han tingut ocasió de fer-ho, ja, però val la pena que analitzin el darrer informe que va fer FEPA sobre les polítiques en aquesta matèria, que ens apunta a dades positives sobre la capacitat d'aquesta política de facilitar l'objectiu d'inserció i emancipació dels joves d'origen migrat. Joves que, hi insisteixo, arriben amb càrregues molt dures, molt complexes i que el sistema és capaç d'acompanyar-los cap a la feina, cap a l'emancipació, cap al sistema educatiu. Si em permeten, una anècdota. He fet relació al tren de Rodalies entre Vilanova i la Geltrú i Barcelona amb un xicot del Senegal que avui treballa a la Vall d'Hebron i que està estudiant a la UOC per fer psicologia. És una expressió de l'èxit que el sistema també és capaç de tenir. Per tant, tenim, hi insisteixo, un bon sistema construït sota pressió i des de l'emergència, però que certament necessita ajustos i millores.

Jo, si em permeten, els suggereixo algunes línies de treball de cara al futur a tenir en compte. Segurament, blindar el dret d'acompanyament fins als vint-i-cinc anys. Llegia aquests dies que Alemanya el té fins els vint-i-set, per donar-nos més marge, perquè els processos siguin més exitosos. Soc dels partidaris d'integrar la prestació econòmica en la renda garantida, simplificant requisits, tràmits i fent més fàcil la compatibilitat entre la feina i les prestacions. I això ara és feina del Parlament, que té en tràmit la reforma de la renda garantida. Aquí ens acompanya algun

Fitxer 11CIADGAIA17

de Ponent com la senyora Lozano. Hem d'incorporar automatismes, en els nostres sistemes de prestacions econòmiques hem d'incorporar automatismes, i hem d'avançar en la integració de bases de dades, la interoperabilitat dels sistemes, per superar aquesta lentitud. Aquí possiblement també toca revisar el conveni amb l'INSS i millorar-lo en allò que sigui necessari.

I necessitem avançar en una major integració de sistemes, perquè en el cas de la inserció, de l'emancipació, d'aquests joves, no estem parlant només del sistema de protecció a la infància; estem parlant del sistema d'educació i del sistema d'ocupació. És imprescindible avançar en la revisió de la cartera de serveis. El nostre equip va deixar enllestida una primera fase de la reforma de la cartera de serveis, implementable en el curt termini, i una segona fase més complexa; però és imprescindible. I seria bo també, crec, encarregar a l'avaluar una avaluació de la prestació per a joves extutelats.

Més enllà, però, d'aquestes qüestions, per part nostra ens va tocar presentar i començar a desplegar el pla de millora del sistema d'atenció a la infància i l'adolescència de Catalunya 2022-2025. És el full de ruta que crec que al Govern, tant en l'etapa del conseller El Homrani, en l'etapa de la consellera Cervera, en la meua etapa i en la pràctica en l'etapa actual, marca les línies fonamentals de reforma del sistema. És bo també recordar que aquest pla de millora és el resultat d'un procés de participació molt ampli entre l'any 2019-2021, on van ser-hi més de mil cinc-centes persones, i marca les grans línies que avui formen part del debat també d'aquesta comissió: reforç de la prevenció, millora de la qualitat del sistema de protecció, increment del treball amb les famílies, aposta per la millora de la situació dels professionals del sector, esforços per millorar la planificació i l'avaluació del sistema...

Un pla que té una visió molt clara: garantir drets i desenvolupament integral dels infants. Té una missió molt evident: prevenir el risc, millorar el benestar, afavorir el retorn familiar o la transició a la vida adulta. I uns principis molt claus: infants al centre, participació, equitat, sostenibilitat i professionalitat.

La senyora Valls jo crec que també es referirà al mateix en alguns aspectes, però, si em permeten, en la nostra etapa vam fer un salt qualitatiu significatiu en el desplegament dels Barnahus, que era un dels objectius. Vam ser nosaltres qui vam decidir que en lloc de fer-ne cinc passéssim a tretze equipaments més i vam decidir optar per un model de col·laboració públicoprivada públicsocial. I en un any vam obrir tretze equipaments més. I aquí la feuada del secretari general, el senyor Amorós; de la senyora Valls; de la senyora Ester Cabanes; del senyor Mayoral, que

ens acompanya entre el públic..., de l'equip al que es va encarregar aquesta feina va permetre, en un temps rècord, desplegar aquests catorze recursos, que responien a l'experiència exitosa que la senyora Carrasco va liderar al Camp de Tarragona amb la primera Barnahus.

Un model que apareix com a idea en l'etapa del conseller El Homrani, que té un primer impacte en l'etapa de la consellera Cervera, a Tarragona, que vist la realitat que demostra decidim que no podem esperar més i que obrirem tretze equipaments en marxa. No és menor i està molt focalitzat en el debat sobre el problema que apareix també en el sistema de protecció a la infància, que és com afrontem els problemes de la violència sexual contra els nens i les nenes, els abusos sexuals com els afrontem. I el model Barnahus una de les seves virtuts també és que permet una major detecció de casos. Per tant, ens ajuda a més prevenció, ens dona més informació, ens fa més eficaços en l'actuació judicial i policial en relació a aquest tipus de situacions.

En la nostra etapa va ser quan, efectivament, es va acabar de produir el desplegament efectiu del model SIS, dels serveis d'integració socioeducativa. Haig de dir que aquí podríem ser crítics també tots plegats, perquè, sovint, en el traspàs cap al món local i comarcal haguéssim hagut de donar més suport a les entitats i al món local i comarcal perquè no es produïssin disfuncions, que òbviament se'n van produir. Però en tot cas, hi ha un bon model SIS, que està desplegat. I que quan parlem de prevenció torna a ser un dels elements fonamentals de la discussió aquests dies –com evitem les tuteles–, doncs, parlàvem de prevenció. Doncs la prevenció, entre altres coses, té a veure, efectivament, amb el funcionament del model SIS i algunes coses més que haurem de fer.

Es va posar en marxa també el sistema d'indicadors per avaluar el sistema de protecció a la infància –crec que la senyora Valls també en parlarà. Es van posar en marxa els plans pilot per evitar la institucionalització. I aquí hi han hagut diverses iniciatives. Jo comparteixo una afirmació que ha fet la consellera Cervera, que és l'aposta per l'acollida per part de famílies, diguem-ne, professionalitzades. Crec que és un bon sistema i és una pena que això ara hagi perdut empenta.

Vam avançar amb acords per a l'equiparació salarial. Crec que vam situar clarament en l'agenda política que un objectiu era l'equiparació salarial i vam signar un acord a mitjans de l'any 23, per primera vegada, entre patronals del tercer sector i del sector mercantil, dels sindicats més representatius del sector i el Departament de Drets Socials de la Generalitat, per avançar en la construcció d'un veritable sistema nacional de serveis socials, que tenia com a centre l'equiparació salarial, la convergència de convenis, una política molt ambiciosa, i que, de fet, és la que en aquests moments el Govern està desplegant. És més, vam elaborar els primers estudis provisionals per identificar què volia dir, en termes pressupostaris, l'equiparació salarial i vam identificar entre 500 i 600 milions d'euros, que ens va semblar que era una xifra que, de manera gradual en el temps, el Govern podia perfectament assumir.

Vam posar en marxa també l'elaboració dels escandalls de costos dels serveis a través de la contractació d'un equip de joves economistes –no eren comunistes, no– a la secretaria general... (*l'orador riu.*), no ho sabem, és veritat, però no ho semblaven, a la secretaria general del departament. Vam començar per l'escandall de costos dels serveis de les persones grans. Vam continuar amb els dels serveis en l'àmbit de la discapacitat i continuàvem en l'àmbit de la infància. I això li dona la Generalitat molta informació en un debat obert sobre si allò que estem pagant respon efectivament a allò que costa la prestació del servei.

Com els hi deia, vam posar en marxa també els equips de treball per a la revisió de la cartera de serveis i vam encarregar a Ivàlua una avaluació del model SIS. Em consta que Ivàlua aquest treball el té enllestit. Seria bo també que el poguéssim conèixer per veure quines millores podem introduir.

I amb relació a la Barnahus, val la pena també que fem referència a l'avaluació que en el seu moment va fer la Universitat Rovira i Virgili, la UOC i l'ONG Save the Children, on ens deia que el model permetia reducció del temps dels procediments judicials; menor exposició d'infants al sistema judicial, amb tot el que implica; un menor nombre de sobreseïments i més casos, per tant, que arriben a judici, i un augment de les condemnes amb sentència.

I en aquests moments Catalunya és referència en el conjunt d'Europa en el desplegament de la política de lluita contra la violència sexual. Som referència a Europa, perquè pocs països han fet el desplegament, menys encara en el sud d'Europa, com hem pogut fer nosaltres, amb més de 3.700 casos atesos durant el 2025 –més de 3.700 casos atesos per les Barnahus de violència sexual contra nens i nenes del nostre país. Siguem-ne conscients.

I vaig acabant, senyor president. Hi ha dos qüestions de les que em sento profundament insatisfet. Una que forma part del debat d'aquesta comissió, que és afrontar la situació de l'acollida dels menors de sis anys. Avui crec que és *La Vanguardia* que en porta una notícia. No en som capaços. Continuem tenint un volum massa elevat de menors de sis anys vivint en residències, en institucions. I si tenen mai ocasió de visitar-ne, impacta veure nadons de mesos, d'un any, molt ben tractats per les professionals que els atenen, però que no estan amb una família, quan sabem tots que allò que permet a una criatura tan petita tindre un millor desenvolupament és tindre un pare, tindre pares, tindre mares, qui sigui.

Això no ens en vam sortir de manera de manera suficient. Vam posar el tema damunt de la taula, vam llançar algunes iniciatives, però sobre la qüestió de fons no vam ser capaços de revertir-ho. Tant de bo l'actual Administració li pugui donar el tomb. No és fàcil, però ha de ser una obligació de país que cap menor de sis anys visqui habitualment en una residència.

I segona qüestió: defensava el model SIS, però el model SIS està molt orientat a la infància realment que està en risc. I el model de centre obert era un model més obert que ens permetia fer més prevenció en situacions que no son estrictament de risc. I en aquest sentit, jo crec que aquí no vam ser capaços d'acabar d'afrontar la capacitat d'oferir recursos i possibilitats en aquelles situacions que no són tant de risc, però que té sentit que es produeixi algun tipus d'intervenció de caràcter socioeducatiu més orientada a la inclusió a la comunitat, més orientada al treball preventiu amb les famílies.

Són dos qüestions de les que de la nostra etapa em sento no prou satisfet. En qualsevol cas, agraeixo a la comissió l'oportunitat de comparèixer en qualitat de testimoni i desitjo que la comissió faci la millor feina possible per un sistema que és

un bon sistema, sigui un sistema més sòlid, més robust, que tingui menys falles, que respongui més a les promeses legals, ètiques i morals que el sustenten.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, conseller Campuzano. Abans fèiem un comentari..., he de dir-li que la concisió és l'ànima, com va escriure Shakespeare a *Hamlet*, de l'enginy. Per tant, gràcies també per la seva concisió.

Tot seguit passem la paraula a la senyora Núria Valls, exsecretària d'Infància, Adolescència i Joventut. Quan vostè vulgui, té la paraula.

Núria Valls i Carol

Moltes gràcies. Bé, bon dia o bona tarda, ja no sé a aquestes hores, als membres de la taula, el president, els diputats i diputades. Agraeixo l'ocasió de comparèixer com a testimoni en aquesta comissió d'investigació sobre la gestió de la DGAIA en el període que vaig exercir com a secretari d'Infància, Adolescència i Joventut, que va ser de novembre del 22 a setembre del 24. O sigui, vint-i-dos mesos.

Com ha dit abans el conseller i alguns de vosaltres sabeu, la meua experiència ve de més de trenta anys en el camp de la infància i la joventut en barris vulnerables, en el marc de l'educació en el lleure, no en el sistema de protecció, però sí en – després en parlarem – tot lo que té a veure amb la prevenció. Va ser un honor per a mi poder treballar a la secretaria amb aquest esperit de servei públic.

Com ha dit també el conseller, i en les diferents intervencions hem pogut veure, algunes de les iniciatives que vam fer van ser continuïtat. Tenim legislatures molt curtes, que això també ens ho hauríem de plantejar com a país, què ens porta això. Però és veritat que el conseller, des del primer dia, ens va dir: «No paralitzem res, sinó que continuem el que s'ha de fer i millorem les coses que s'han de millorar o allò que no funciona.» Però seria absurd arribar i dir «doncs ara tot nou», perquè sempre hem posat al centre... –s'ha dit moltes vegades i més enllà de la frase–, sempre hem tingut en compte el benestar i l'interès superior dels infants i joves de Catalunya.

Abans de començar sí que vull fer –ho han fet altres membres de la comissió, però crec que val la pena insistir-hi– un reconeixement dels professionals de la DGAIA, de la DGPPIA i de tot el sistema de protecció, de les entitats socials, del món local, per la seva responsabilitat, però especialment per la seva dedicació i empatia amb els infants i adolescents i joves i les seves famílies.

Per treballar en la protecció d'infants, adolescents i joves, a part de molta feina que hem vist aquí –n'hi ha una quantitat immensa a Infància–, s'ha de tenir una empatia especial, perquè cada dia t'arriben casos esgarriuosos, casos molt durs, situacions molt complexes que a vegades et fan difícil dormir a la nit. I són els casos que aquests professionals es troben. I crec que, més enllà del volum de feina, aquest sistema, que no sabria ben bé explicar per què o el què, està sent estigmatitzat, això no ajuda gens al treball d'aquests professionals, i moltes vegades tampoc ajuda els infants i adolescents que es troben al sistema de protecció.

Imagineu aquests nens i nenes que estan en un sistema de protecció, que –en parlarem ara– té espais de millora molt gran, però que sols senten que no els estan tractant bé. Jo crec que això, com a ciutadans, com a institució com la que estem avui al Parlament i com a govern, també ens ho hem de plantejar. Que aquesta estigmatització que estem fent, més enllà dels professionals, també arriba als nens i nenes i a les seves famílies.

Abans d'entrar en el sistema de protecció, les coses que vam fer i sobretot també com ho vam viure i també propostes de millora, com ens han demanat, m'agradaria explicar també alguns grans projectes que de forma transversal vam posar en marxa, que ens hi vam dedicar bastant, i que al final tot té a veure amb temes de prevenció i amb altres.

Com ja ha dit el conseller, un dels primers reptes que vam assumir com a secretaria va ser dissenyar l'estratègia contra la pobresa infantil

Fitxer 11CIADGAIA18

que ara, malauradament..., perdó, en positiu, està molt sobre la taula, el Govern actual també la continua, però en aquell moment no hi havia cap estratègia contra

la pobresa infantil i era un tema molt important. Com vostès ja saben, un de cada tres infants a Catalunya està en situació de pobresa, igual que a nivell estatal, però som, a nivell espanyol, l'últim país europeu amb més pobresa infantil. Som la quarta economia europea i, en canvi, som els últims en pobresa infantil. Crec que és vergonyós i crec que un país com el nostre no ens ho podem permetre, i, per tant, és un tema molt, molt important.

A més a més, quan vam fer l'actualització, que avui també se n'ha parlat, del pacte per la infància de Catalunya, que el vam presentar el novembre del 23, aquest va ser un dels principals reptes que es van posar sobre la taula. Va ser un procés d'actualització dels reptes molt participat, des de l'Observatori dels Drets de la Infància, i el primer repte va ser l'estratègia contra la pobresa infantil.

La vam presentar l'abril del 24 –ja ens quedava poc temps–, després d'un treball de molts mesos i anys d'intents. Vam constituir una oficina tècnica, constituïda pel personal de la secretaria, d'Ivàlua, que ens va acompanyar en tot el procés de desenvolupament de l'estratègia, i d'una persona del Departament d'Economia, que per nosaltres també era molt important, perquè totes les accions que es van proposar tinguessin a veure amb pressupost real de la Generalitat, i amb una col·laboració molt estreta i desinteressada –ho vull dir aquí, perquè va ser així– de Save the Children, que ens va acompanyar en tot aquest procés.

Vam crear un comitè interdepartamental amb deu departaments –tots els que tenen a veure amb temes d'educació, sanitat, justícia, igualtat i feminismes– i un comitè assessor amb entitats i plataformes d'infància, com la Pincat, la Fedaià, la Federació de Municipis, l'Associació Catalana de Municipis, l'adjunt del Síndic de Greuges, entre altres entitats, i tres persones expertes, que són la Sara Ayllón, el José Antonio Noguera i l'Eloi Mayordomo.

Vam fer infinitat de reunions amb els departaments, amb les entitats i tal, i vam elaborar una teoria del canvi de l'estratègia perquè realment no fos una estratègia només de paper, sinó que realment fos una estratègia de canvi. Aquesta estratègia té set eixos: les prestacions i els ajuts –hem parlat bastant de les prestacions; vam treballar molt directament amb la Direcció General de Prestacions en quines modificacions amb perspectiva d'infància havia de tenir la renda garantida perquè

això funcionés millor–; amb educació, llengua, lleure educatiu i èxit escolar –quan parlem de pobresa no solament parlem de pobresa material, sinó que parlem de pobresa que té a veure amb tot l'entorn, tot el treball social, la xarxa social que tenen aquests infants i adolescents–; l'alimentació saludable; la salut; l'habitatge i pobresa energètica; l'ocupació de les famílies amb infants a càrrec –vam treballar molt amb el Departament de Treball com podíem millorar que es fessin contractes tenint en compte les famílies amb fills a càrrec, especialment les mares soles amb fills–, i amb una perspectiva de gènere de forma transversal.

En cada eix vam fer mesures amb un pressupost concret per al 2024 i mesures per al 2025-2030, i ens vam marcar dotze iniciatives claus i estratègiques per aconseguir que realment aquest canvi fos possible. Algunes, com la prestació per fill a càrrec, que no depèn de Catalunya, depèn de l'Estat, però que totes les evidències científiques diuen que és fonamental per canviar la pobresa infantil; la universalització del lleure educatiu, perquè això ajuda aquests nens, nenes i adolescents a que tinguin una xarxa social molt millor de la que tenen; la garantia d'una alimentació saludable, que encara per a molts infants garantir un àpat és fonamental. Ens preocupava molt que a partir de secundària no hi ha menjadors escolars i molts adolescents no sabem el que mengen i s'estan a casa sols; i això ens preocupava molt. Entre altres mesures; dotze iniciatives tenen això.

A més a més, vam iniciar un pla de xoc en cinc barris de Catalunya per lluitar contra la pobresa infantil. Vam fer la convocatòria, la vam posar en marxa i després no sabem com ha anat, perquè hi va haver canvi de govern quan es va posar, però entenem que segur que ha ajudat. Tot això sobre la pobresa infantil, que si després volen poden continuar parlant.

Però un altre tema important que també ens va ocupar va ser el tema de les violències sexuals a la infància. Com ja hem explicat i s'ha explicat moltes vegades, el pla pilot del Barnahus a Tarragona, liderat per la Isabel Carrasco, ens va ensenyar molt que realment es visibilitzaven per quatre les denúncies per violència sexual i, per tant, com ja ha dit el conseller i s'ha dit altres vegades, era supernecessari desplegar el model a tot Catalunya perquè tots els infants, adolescents i joves hi tenen dret.

Vam fer aquest desplegament dels tretze Barnahus en què realment va haver-hi una tasca molt important administrativa de poder fer els mecanismes i els instruments amb aquesta relació publicosocial perquè es pogués portar endavant. Però també vam fer molt de treball amb el Departament de Justícia –fonamental–, amb el Departament d'Educació, amb el Departament de Salut i amb el Departament d'Igualtat i Feminismes. Sense aquest treball i que el treball interdepartamental és molt important, però no és precisament ràpid, moltes vegades costa..., va ser un treball bastant –bastant– intens de posar-nos d'acord, sempre pensant en el bé dels nens i nenes i adolescents de Catalunya.

Parlant de les violències sexuals, també vam crear un grup de treball amb experts i persones dels departaments per comprendre i fer propostes en relació amb els casos de violències sexuals comesos per infants menors de catorze anys. Ens vam trobar amb una situació molt complicada en què es donaven agressions i violacions realitzades per menors de catorze anys. I més enllà del tema punible, que també vam treballar molt amb el ministeri, amb el Departament d'Interior, amb Igualtat i Feminismes, amb Educació i tal, vam fer un grup d'experts amb tot de propostes tant a nivell educatiu com a altres nivells.

I també vam començar a organitzar una jornada, perquè també ens començava a preocupar molt, i ens preocupa, com protegir els infants de l'accés a la pornografia, directament. Tot el tema digital posa el focus més del que ens pensem en com els nostres infants arriben a la pornografia amb edats molt, molt primerenques, a partir dels nou-deu anys, i com això té un impacte real en la seva sexualitat posteriorment. I, per tant, també va ser un tema que a nivell jurídic, amb temes educatius, salut, jurídic, dirigit a tècnics i professionals de la infància, que ens van ajudar també a avançar en aquest tema.

Aquests són els temes més importants. Podríem parlar de molts altres que tenen a veure amb joventut i tal, però ho deixo aquí i ara sí que m'agradaria entrar més en el que té a veure amb el sistema de protecció i gestió de la DGAIA en aquell moment.

Hem parlat molt dels joves migrats sols; se n'ha parlat molt. Jo volia dir, voldria destacar, algunes coses: la gestió dels joves migrats sols; tots els governs que han passat per aquí l'hem fet des de la responsabilitat i l'absoluta convicció que són nois

i algunes noies menors d'edat que tenen dret a ser acollits i protegits. El seu interès superior com a infants i adolescents és el que ha de prevaldre per sobre de la seva condició d'immigrants i estrangers. I crec que ressaltar això té importància, perquè, més enllà de les dades, hem de tenir clar de què estem parlant.

Ja s'ha dit, però durant el període que nosaltres vam estar al Govern, van arribar més de 2.300 joves cada any, tenint en compte que ja n'arribaven. I les arribades tensionen el sistema, no les podem planificar amb temps, però no ens podem oblidar que són acumulatives. No és que atenem 2.300 joves cada any, sinó que anem atenent tots aquests joves, que s'ho mereixen, i que anem, per tant, tensionant cada vegada més el sistema.

Ja s'ha dit, però a mi també m'agradaria ressaltar que nosaltres no vam tenir l'alarma social de tenir els nois dormint a les comissaries perquè s'havia creat especialment en el Govern de Homrani amb la secretària Georgina Oliva, però també amb continuïtat del Govern que ens ha precedit, de l'equip..., hi havia l'estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió de joves. I això és el que va permetre que hi hagués aquest sistema que, malgrat la tensió dels equips, malgrat la tensió de les entitats, hi poguéssim donar resposta sense sortir cada dia als diaris i sense tenir aquesta alarma social.

Ara, també és veritat que en l'etapa que nosaltres vam viure, la societat tenia més perjudicis en relació amb aquests joves. N'ha parlat també el conseller. Molta de la feina que em va tocar fer, conjuntament amb el conseller, va ser parlar amb alcaldes, parlar amb consells comarcals, parlar amb..., tots els alcaldes i alcaldesses ens deien lo mateix, «jo si per mi fos, cap problema, però els meus veïns no en volen», i, per tant teníem una dificultat gran de poder trobar llocs per acollir aquests joves.

Ho ha dit el conseller, però jo vull explicar lo d'Altafulla, perquè lo d'Altafulla de veritat va ser una cosa molt positiva i que et dona encara aquesta perspectiva de que al món podem canviar a millor. Abans de que arribéssim a Altafulla, hi havia grups de veïns organitzats en grups de WhatsApp dient barbaritats, d'acord? Però, com deia el conseller, el consistori i l'alcalde es van posar al davant, vam fer reunió amb tots els veïns i les veïnes, amb les entitats socials, amb nosaltres, vam explicar..., perquè a més, és un centre que està enmig del poble, no està allunyat...

Escolta, després..., això va ser un dia i una nit..., fan treball comunitari conjunt, fan moltes coses. I els mateixos veïns ens van reconèixer i ens van felicitar de que s'havien equivocat. O sigui, més Altafulles volem i menys altres municipis en què això no ha estat possible.

Però el sistema de protecció va més enllà de l'acollida de joves migrats sols. Això tampoc ho podem obviar, no? Que mentre passa tot això, diàriament tenim infants que estan maltractats, hospitals que ens criden perquè tenen nadons que els hem d'anar a recollir, escoles que ens truquen perquè tenen signes evidents de maltractament, adolescents que truquen al telèfon d'infància dient «no puc més». Tot això va passant mentre estem organitzant tot això.

I també s'ha parlat aquí, però també ho vull ressaltar: una de les iniciatives més importants que vàrem presentar va ser el febrer del 2023 el pla de millora del sistema d'atenció a la infància i adolescència a Catalunya. Com dèiem, va ser un continu dels altres governs, però ho vam voler ressaltar. Va ser un pla que ha estat fruit d'un procés participatiu de professionals, però també d'infants, adolescents i les seves famílies; hi van participar mil cinc-centes persones. Bàsicament amb cinc línies estratègiques: afavorir la prevenció, millorar el sistema de protecció, vetllar pels professionals, garantir la sostenibilitat del sistema i aquesta perspectiva feminista de forma transversal.

D'aquestes línies estratègiques van sortir quinze objectius estratègics; d'aquests, vint-i-set objectius específics i seixanta-cinc accions, cada una d'elles amb el seu pressupost. No volíem tampoc que fossin accions [#13:36], sinó que realment es concretessin. I d'aquests vam identificar deu palanques de canvi que de forma breu vull entrar. La prevenció..., vam parlar de la culminació del desplaçament del model SIS. El model SIS, que és molt important i que s'ha fet un esforç via contracte programa i amb els mons locals, però hem d'anar una mica més enllà. No solament la prevenció pot ser del model SIS, perquè, com ha dit el conseller, estàvem parlant d'un nivell de grau ja greu, però sí que el model SIS vam fer una jornada, la primera jornada que vam fer de tots els treballadors del model SIS... Ens passa amb altres coses, també. Hi ha models SIS que funcionen molt bé i altres no tant i, per tant, sí que crec que s'ha de fer un esforç de poder unificar els protocols i les accions, perquè

depèn de cada territori el funcionament és molt diferent. Està molt bé, perquè s'adapta a les necessitats del territori, però hem de mantenir uns mínims.

Pel tema també..., el pla de millora inclou les [#14:50] de teràpies familiars per la protecció Barnahus –i no m'allargaré més– i la reconversió del model residencial. I un tema molt, molt important és l'augment

Fitxer 11CIADGAIA19

de les famílies acollidores, que després m'hi referiré.

Amb el tema de les famílies acollidores, i això que deia el conseller, que jo també penso que em queda aquesta espineta, que ens hi vam posar molt, però no vam aconseguir treure els nadons dels centres, però vam fer un pla pilot que m'agradaria, que crec que és important, continuar en un territori, que és la mateixa entitat homologada per les dues funcions que té els nens i nenes en el centre sigui la que busca les famílies acollidores. Per què? Perquè són les que tenen el coneixement del nen, són les que poden treballar a nivell de proximitat i són les que al final tenen la pressió d'aquest nen i nena, no estan allunyats. I crec que això ajudaria també a tenir aquest coneixement i a poder revertir una mica aquest tema.

Després, a nivell de cura dels professionals, no entraré en el tema de les condicions de treball, que ja ho ha explicat el conseller, tema molt important, però sí que vam proposar i continuar amb les comissions de tutela. Han de pensar que els expedients de desemparament comencen als EAIA. No tots els EAIA tampoc funcionen igual. Cal fer una feina també de treballar tots amb els mateixos protocols. Però també moltes vegades els professionals es troben amb situacions complexes per decidir. Creiem que una comissió de tutela, amb experts, amb un òrgan col·legiat, amb diferents especialitats professionals, ajudaria a prendre decisions sobre les situacions de desemparament.

I el tema de l'avaluació també; l'avaluació és molt important, i ja vaig més ràpid. Una de les coses que abans se n'ha parlat, però que en el juny del 24 vam presentar, és el sistema d'indicadors per avaluar el sistema de protecció a la infància. Es va iniciar el 2018 i en el 23 es va recollir la tercera onada. El sistema de protecció a la infància

que s'ha construït amb personal de la secretaria i amb el Grup de Recerca en Infància i Adolescència en Risc Social, i ara és on participen experts de diferents universitats, ens fa una foto molt important. I crec que, més enllà dels discursos, del que sentim, ens hem de basar en evidències, i aquest sistema d'indicadors ens ajuda a tenir evidències.

Amb una mostra de 1.493 infants majors de deu anys, aquests infants ens diuen que el seixanta-vuit per cent d'infants i adolescents sempre s'han sentit segurs en el centre o pis on viuen. El seixanta-dos per cent dels infants i adolescents els professionals consideren que tenen un desenvolupament socioemocional normal o avançat. Un 85,9 dels infants i adolescents mostren una satisfacció alta i molt alta amb els seus amics i amigues. El 53,8 d'adolescents de disset anys estan estudiant l'ESO o l'educació postobligatòria, dada molt important. I el setanta-quatre per cent dels infants en el sistema mostra una satisfacció alta o molt alta en la seva vida en general. Aquests són els indicadors que diuen ells mateixos.

Pensant una mica ja amb propostes de millora: el sistema de protecció té molt recorregut de millora, segur, però, com deia el conseller, és un sistema que garanteix la protecció de la infància i adolescència de Catalunya.

Tots estem d'acord que hi han massa infants que estan al sistema de protecció; això és un diagnòstic compartit. Però també hem de ser conscients que hi ha una part de la nostra societat que no garanteix o no pot garantir la cura dels seus infants. I és aquí quan la societat ens hi hem de posar.

Parlant moltes vegades amb joves que havien sortit del sistema, ens comentaven casos, que no es pot generalitzar, però que a vegades la pròpia família extensa no es pot fer càrrec d'aquesta infància perquè reproduïx la mateixa estructura de la que els hem de protegir. Per tant, no és tan fàcil dir «que no hi siguin».

Ja ho he dit abans, les crítiques al mal funcionament i aquesta comissió són bones i ens ajuden, però quan això arriba a l'estigmatització no ajuda, al contrari. Hem de pensar que la DGAIA, l'actual de DGPPIA, mentre està fent aquest esforç de millora, que l'hem de fer, està cada dia en situacions d'emergència, perquè s'han de donar respostes immediates. És com un hospital. No podem dir als metges que estan fent urgències, que estan a urgències, que siguin els mateixos que facin les vacunes,

perquè això col·lideix. I això és lo que ens passa moltes vegades als professionals. Estem constantment..., hem tingut tantes trucades al telèfon d'infància, tenim tants nens que els hem d'acollir..., i això no ens ajuda o no ajuda el sistema a poder-ho fer.

Està clar que necessitem més equips, més recursos, equips més formats i amb perfils professionals més diversos, perquè la societat també ens planteja una diversitat de situacions que fa alguns anys no eren les que tenim ara.

I voldria, potser pel camp d'on vinc, parar una mica amb el tema de la prevenció. Tots parlem de la prevenció. Tots pensem que la prevenció és important, però ens costa molt posar recursos a la prevenció. Sempre posem els recursos a l'atenció. I, a més, més enllà del model SIS, hem de pensar amb altres sistemes de prevenció.

Jo, que vinc del món del lleure, vull posar aquí en valor tota la tasca que fan milers d'entitats d'educació en el lleure de forma voluntària i també professional en molts barris amb situacions molt complicades a Catalunya. I, en canvi, sembla que això no formi part del sistema de prevenció de Catalunya. És com «no, es dediquen a jugar». No, perdonin, atenem les mateixes famílies i els mateixos infants que s'atenen al model SIS o s'atenen després a la DGAIA.

Crec que com a país hauríem de fer un pla, un pacte per a la prevenció, de veritat. Passa perquè tots els plans, tots els agents implicats en un mateix territori, per fer una xarxa d'ajuda i intervenció a les famílies que ho necessiten.

Quan anàvem a Sant Roc, que hi vam anar diverses vegades..., treballar, que existeixi una entitat com l'Ateneu de Sant Roc és un tresor, i com aquesta n'hi ha milers a Catalunya. Si no ens plantejem el tema de la prevenció amb una mirada més global, sols amb el model CIS no ho arreglarem.

Valoro molt en positiu que s'hagi creat una subdirecció de prevenció. Nosaltres també ho vam proposar lo de la cartera de serveis, però crec que és fonamental. I, en aquest sentit, cal millorar molt –molt, molt– la coordinació amb els EAIAs, peça fonamental en aquest sistema, però que hem de veure com podem treballar, amb millors recursos també.

Ja ho ha dit el conseller: l'actualització de la cartera de serveis és fonamental, de veritat. Fa més de dotze anys que no es renova la cartera de serveis i sense la cartera de serveis no tenim instruments com a govern per poder fer tot això.

I, res més. Sols a nivell de les famílies acollidores, dir que una idea que havíem estat treballant i que la vull deixar aquí també és que la DGPPIA i l'ECA han d'estar molt més unides i coordinades. Inclús en algun moment havíem pensat de fer una mateixa agència. És una anomalia, no hi ha cap altre model en què estiguin separats, i entenem que..., jo penso que junts aquesta coordinació es podria fer millor.

I res més. Moltíssimes gràcies. Crec que ha quedat palès en totes les intervencions que necessitem més recursos per a la infància i l'adolescència de Catalunya.

Moltíssimes gràcies.

El president

Moltes gràcies a vostè, senyora Valls. Tot seguit, té la paraula la senyora Isabel Carrasco. Quan vostè vulgui.

Isabel Carrasco i Panadès

Gràcies, president. Membres de la Mesa, senyors i senyores diputats... Comparec avui davant d'aquesta comissió d'investigació per donar compte de la meva actuació com a directora general nomenada per l'actual Govern, els sis mesos que vaig estar durant el període d'entre l'11 de setembre del 24 i el 18 de març del 2025. I també aportaré des de la meva visió com a professional, que porto més de trenta anys treballant per la infància. Ho faig amb absoluta claredat i respecte institucional, però també amb la necessitat d'aportar una visió rigorosa i contextualitzada.

El que avui s'està posant sota valoració no només és una gestió puntual, sinó que és el funcionament estructural d'un sistema de protecció a la infància que fa anys que opera sota una pressió sostinguda, amb dèficits de recursos i amb una sobrecàrrega que ja és sistèmica i que no sempre està incorporant tots els elements estructurals que condicionen necessàriament qualsevol actuació de gestió pública en aquest àmbit.

Durant aquest període que vaig estar juntament amb el subdirector, Joan Mayoral, al que agraeixo que m'acompanyés durant aquest període al capdavant de la

direcció general, es van impulsar mesures d'organització i canvi que no només eren necessàries, sinó que també eren inevitables. I avui moltes d'aquestes línies d'actuació que vam proposar no han estat revertides, sinó que tenen continuïtat i es troben encara en desplegament.

Ja en la meua compareixença anterior vaig advertir el que ara s'està constatant: sense recursos d'atenció suficients, sense recursos de serveis especialitzats, sense estabilitat en les plantilles i sense una estructura adequada, el sistema no pot respondre amb garanties. I això no és una excusa; això és una realitat objectiva. El problema de fons no és conjuntural, és estructural.

I vull ser molt clar en aquest punt, perquè és injust i irresponsable centrar el debat en la gestió realitzada durant al llarg dels anys sense assumir el context estructural en què aquesta es produeix. I encara més greu és posar en qüestió la professionalitat dels equips de la direcció general, que són els que sostenen aquest sistema dia rere dia, conjuntament amb la resta de professionals del tercer sector.

Parlem de professionals que treballen en condicions límit, en condicions d'alt impacte, amb càrregues de treball desproporcionades i amb una pressió emocional constant. Sense elles, literalment, aquest sistema no funcionaria. I cal dir-ho amb tota claredat: el sistema ha arribat fins aquí no per manca de compromís dels professionals, sinó per una manca de dimensionament adequat i de recursos adequats durant anys. I ha estat un tema que ha anat sortint al llarg de les diferents compareixences d'aquesta comissió.

Les dades són inqüestionables. La direcció general gestiona en aquests moments més de 65.700 expedients, amb un increment sostingut de la complexitat, especialment des de l'any 2018, amb l'arribada dels joves migrants sols, que ha suposat un augment proper al vuitanta-set per cent de la càrrega de treball sense un increment proporcional dels recursos.

Expedients oberts el 2016 els puc dir que eren uns 31.100; el 2024 ja van passar als 58.000 i en aquest any 2026 estem a 65.700 expedients. Els professionals que conformem la direcció general som els mateixos.

Això no és una disfunció puntual, és una situació estructural prolongada en el temps. I deixin-me dir-los que després d'una dilatada trajectòria en l'àmbit d'infància, la

situació actual en els diferents serveis territorials és preocupant, i, de fet, mai no ens havíem trobat en un escenari com el que estem vivint ara.

Quan vaig assumir la direcció general ja vaig traslladar una diagnosi clara: el sistema no només necessitava ajustos, sinó també una reorganització profunda perquè havia canviat molt dels anys anteriors. Els processos són massa lents, desigualtats territorials, manca d'homogeneïtat i una estructura insuficient per assumir la realitat actual amb el volum de casos que estem atenent.

I aquesta diagnosi no era teòrica, és la descripció d'un sistema tensionat al límit. I en aquest context, durant els sis mesos de gestió, vam impulsar actuacions concretes. Vam proposar adequar l'estructura de la direcció general d'acord amb les càrregues de treball existents, dotant-la d'una estructura òptima que permetés portar a terme una bona planificació i execució de les polítiques públiques. En aquell moment només comptàvem amb una subdirecció amb dos persones assignades a la subdirecció. Jutgin vostès mateixos una direcció d'aquesta complexitat com havia de tirar endavant.

Homogeneïtzar l'estructura de tot Catalunya, tant pel que fa a professionals com en estructura i funcions, perquè cada territori funciona a la seva manera. Redefinir el servei de la Udepmi, l'actual SAUM, tant estructural com de condicions de treball, perquè moltes vegades és el que ha de donar resposta en situacions molt greus, fora d'horari laboral, i moltes vegades ens hi trobem una sola persona.

Impulsar millores en l'atenció dels joves migrants sols, per descomptat. Sabem que els moviments migratoris són variables i fluctuants, i venen condicionats per diverses circumstàncies no controlables per la direcció general ni per la Generalitat, com són la situació geopolítica, els conflictes, l'estabilitat política dels països d'origen... Tal com deia el conseller, cal recordar que Catalunya no és porta d'entrada dels menors d'edat que arriben a Europa, però sí que el país de destinació per a molts d'ells.

A 1 de gener del 2025, segons els expedients oberts [#14:22], la direcció general estava atenent 6.885 joves migrants sols, el seixanta-set per cent dels quals majors de divuit anys, que han assolit la majoria dins el sistema.

L'any 24, durant aquest any, Catalunya va registrar un augment del dotze per cent de l'arribada de menors d'edat respecte al 2023, situant-se com el segon any amb

més arribades després de l'any 2018. Davant d'aquesta situació excepcional, el nombre d'arribades de menors d'edat migrants sols no previsible durant el mes de febrer del 2025 va ser de 250 joves, la qual cosa feia impossible que el sistema de protecció

Fitxer 11CIADGAIA20

donar cabuda a les arribades d'aquests joves. I malgrat l'esforç de planificar i reorganitzar els serveis existents, la realitat de joves a les comissaries feia que el sistema no tingués alternatives d'ubicació. La situació de desemparament, per pròpia definició, comporta una situació de perill per a la seva integritat i el desenvolupament de la persona menor d'edat.

Escoltant algunes de les intervencions, al llarg d'aquest temps s'ha qüestionat aquesta manera de procedir, però els hi dic clarament que el problema, per nosaltres, hauria estat no actuar.

Quan arriben joves migrats sols en situació de desemparament, l'Administració no té marge d'elecció, té l'obligació legal de protegir-los, i ho ha de fer de manera immediata, no al cap dels mesos.

Seguint amb el tema dels joves migrats sols, també vam proposar reforçar la coordinació amb els cossos de seguretat, i que també ha sortit ja en mitjans de comunicació, per identificar aquells casos en què alguns joves accedeixen al país amb visat i acaben entrant al circuit de protecció. Ens referim especialment a situacions en què arriben acompanyats dels seus progenitors, amb visat de turista, i posteriorment aquests retornen al seu país. Mentre, els joves passen a formar part del sistema o bé els progenitors es troben vivint en el nostre territori.

Aquestes situacions no responen al model de protecció que tenim establert i generen distorsions que posen en tensió al sistema, i creiem que s'ha d'actuar per evitar-ne l'abús i l'ús indegut i els joves que realment s'ho mereixen.

Vam fer una anàlisi i vam revisar la tipologia d'equipaments que atenien aquests joves, ja que l'itinerari que es va establir en el seu dia avui ja no ens serveix, per la qual cosa calia redefinir aquests recursos i, naturalment, unificar i revisar els seus

costos. Aquest estudi i proposta es va realitzar i es va elevar, atès el gran impacte econòmic que representava.

Es va demanar la revisió de la instrucció de joves migrats sols. Aquesta està en fase d'elaboració i entenc que en algun moment l'acabaran de publicar, de signar, ja que és necessari unificar els criteris arreu de tot l'Estat.

Una altra línia que vam començar a treballar durant aquests sis mesos va ser reforçar els recursos preventius d'intervenció socioeducativa i, com ja han explicat anteriorment en aquesta taula, l'objectiu era actuar abans i evitar, sempre que sigui possible, la separació dels infants i els joves del seu entorn familiar.

En aquest sentit, vam presentar una proposta de continuïtat del desplegament dels serveis d'intervenció socioeducatius, atès que ja havíem rebut l'informe d'avalua que abans anomenava el conseller Campuzano, i vam intentar amb la voluntat de reprendre i unificar en una línia de treball, perquè és cert, i com deia també la Núria, la manera d'actuar a tots els territoris pel model SIS era molt diferent. Però això moltes vegades venia revertit perquè els serveis, que són els que ho han de poder treballar, no tenen les suficients mans com per poder-ho executar.

Vam proposar redefinir també el model d'intervenció. Teníem clar que calia revisar i reajustar les funcions dels EAIA, que s'havien creat l'any 89, però aquests no s'han revisat des de llavors. L'actual sistema de protecció a la infància necessita de la implementació de mesures que enfoquin el treball real en la capacitat de les habilitats parentals i un acompanyament real a les famílies. És necessari abordar i analitzar el treball que s'està desenvolupant per part d'aquests equips. Aquests equips no tenen la capacitat en aquests moments de realitzar intervencions acurades amb les famílies per les càrregues de treball que tenen, la qual cosa comporta que el seguiment i la intervenció es dilati en el temps, provocant endarreriments en la intervenció i en les propostes. La direcció general necessita dels seus informes perceptius per poder actuar.

La situació actual reclama per una nova proposta de funcionament per tal que el treball amb les famílies sigui àgil i eficaç i més intensiu per tal de treballar en la recuperabilitat de les funcions tutelars. Aquesta situació també justifica la necessitat d'abordar les característiques i necessitats d'aquest col·lectiu des d'una vessant més

participativa i ecològica, i això requereix d'un acompanyament intensiu i un desplegament en la xarxa que aquesta proposta d'equip tècnic pretén abordar.

També és necessari tenir professionals preparats amb bagatge, amb experiència en l'àmbit d'infància. S'ha d'apostar pel capital humà que tenim, i apostant per la formació, la capacitació, mobilitat i la retribució en consonància amb la responsabilitat i les tasques que estan desenvolupant.

Vam fer una proposta d'actuació a curt, mitjà i llarg termini i vam plantejar començar a treballar en la modificació del sistema perquè la declaració de desemparament pugui ser judicial, amb les apreciacions que va fer el subdirector. Actualment, la declaració de desemparament i les mesures de protecció són principalment administratives, excepte l'ingrés en centres de règim especial, els CREI, que requereixen l'autorització de ratificació judicial.

Aquest model es justifica per la necessitat d'una resposta àgil i multidisciplinària i per entendre el desemparament com una situació de fet. Tanmateix, també s'hi han formulat objeccions importants: la gravetat de les conseqüències, la suspensió de la potestat parental i la regulació de les visites, possibles dèficits de garanties jurídiques, l'assistència lletrada, el dret de ser escoltat i el risc d'indefensió per part de les famílies.

Diversos organismes i informes internacionals i nacionals com el Defensor del Poble, el Comitè dels Drets de l'Infant, la Síndica de Greuges, el Tribunal Europeu de Drets Humans i el Consell d'Europa recomanen reforçar el control judicial i fins i tot establir que la separació d'un infant sigui sempre validada, dictada, per un jutge. En aquest context, tant l'advocacia catalana com l'espanyola plantegen la necessitat de revisar el model actual i avançar cap a un sistema amb major intervenció o ratificació judicial. Per això, el debat ja no és tècnic solament; és polític i és de model. I cal, doncs, repensar-ho.

I el que està sobre la taula és clar: si volem un sistema que sigui realment garantista, hem d'avançar cap a un major control judicial en les decisions de protecció. I, sí, s'ha comentat en alguna de les comissions, el sistema judicial està col·lapsat, però la direcció general també.

Vam aprovar la instrucció de traspassos d'expedients, que portava anys aturada. Vam iniciar una revisió de la instrucció de la figura de protecció en els centres residencials. Vam iniciar un pla de xoc per a infants, adolescents i joves amb necessitats d'elevada complexitat, primer amb el Departament de Salut i posteriorment s'hi va afegir també el Departament d'Educació, així com la Direcció General de Discapacitat, per tal de poder donar una resposta adequada als problemes que ens estem trobant actualment, tant de salut mental i de discapacitat amb trastorns de conducta.

La derivació d'aquests casos cap al sistema de protecció no només desvirtua el seu objectiu principal, que és garantir la protecció davant situacions de desemparament, sinó que també genera importants dificultats, tant per l'adequació dels recursos com per la qualitat de l'atenció. El sistema de protecció no està dissenyat ni dotat per fer front de manera especialitzada i continuada a problemàtiques de salut mental greu o discapacitat severa, fet que pot derivar en situacions de desatenció, saturació de centres i un increment de la complexitat en la gestió dels casos.

Aquesta situació posa de manifest la necessitat urgent de reforçar la coordinació institucional i de dotar adequadament els altres departaments implicats perquè cada infant pugui ser atès allà on les seves necessitats ho requereixin. Només amb una resposta coordinada i recursos específics podem assegurar una atenció digna, ajustada i respectuosa amb els drets dels infants. Esperem que aquest pla de xoc no tardi a imposar-se en la pràctica perquè la situació d'alguns infants i adolescents és molt preocupant.

Es va preparar una nota informativa també per donar indicacions sobre la tramitació i la gestió de les situacions de risc, atès que l'anterior nota va causar molta confusió en els ens locals. Vam presentar el pla de xoc juntament amb l'ICAA també per reduir l'acolliment en centre d'infants de zero a tres anys, i es va proposar ampliar equips per tal de que fessin els estudis en el termini de menys temps possible.

Però aquesta és tan sols una mesura de les moltes que s'haurien de realitzar. Tenim clar que els infants haurien de viure en un entorn familiar, però toca ja canviar la mirada i si es vol aconseguir s'ha de treballar per treballar amb les famílies

professionalitzades, que cotitzin a la Seguretat Social, perquè si no d'altra manera no ho aconseguirem.

Avui la nostra societat no té interioritzada una cultura de l'acolliment que permeti sostenir aquest model només amb voluntarisme. Les dinàmiques familiars actuals, amb la necessitat del doble d'ingressos en una de les llars, fan que la dedicació intensiva que requereixen molts dels nostres infants no només sigui viable a través de famílies professionalitzades.

Aquest és un tema que preocupa a tots i crec que tots els professionals que treballem amb la infància desitjaríem que així fos, perquè ara per ara la realitat no és aquesta, i per molt que intentin prohibir que els menors no estiguin mentre no es puguin fer, ens dol moltíssim en el moment en què hem de desemparar i ingressar un nen en un centre.

És cert: quan vam estar al càrrec de la direcció general també vam iniciar un expedient informatiu en el moment en què l'adjunta del Síndica ens va informar en una de les reunions que vam realitzar d'una denúncia posada per un extreballador en relació amb les prestacions d'extutelats i, en conseqüència, vam presentar una proposta de millora, vam obrir l'expedient informatiu i vam presentar una proposta de millora en el sistema de suport al jove extutelat, amb la voluntat de contribuir i reforçar-ne l'eficàcia i l'adequació a la realitat actual.

Entenem que amb el pas del temps i l'increment significatiu de joves atesos a l'àrea del jove extutelat, va experimentar una evolució que feia necessari revisar-ne el funcionament i adaptar-la als nous reptes que estem patint. En aquest marc, vam identificar algunes mancances rellevants. En primer lloc, en relació amb les prestacions econòmiques, i, com ja s'ha dit, en moltes de les comissions, s'observa un retard sostingut en la seva tramitació.

Aquest fet respon a diversos factors: la complexitat del sistema, que ja s'ha dit també moltes vegades; l'increment notable del nombre de beneficiaris, i el dimensionament de recursos, que no sempre ha evolucionat al mateix ritme. Les dades són significatives. S'ha passat dels 1.124 joves beneficiaris l'any 2016 a 2.773 l'any 2024, amb un increment pressupostari de 4,8 milions a més de 22 milions d'euros. Aquest creixement posa de manifest la necessitat d'ajustar els mecanismes de gestió.

En segon lloc, pel que fa al copagament, el sistema actual de valoració no sempre s'ajusta al marc regulador establert i presenta dificultats en tema de control i fiscalització. I en tercer lloc, en l'àmbit dels recursos d'habitatge, es constata una certa dispersió en la seva dependència i gestió.

Davant d'aquest diagnòstic, vam plantejar un conjunt de propostes també a curt termini. Va ser l'impuls d'un decret llei orientat a simplificar el sistema, facilitar la tramitació i clarificar el règim d'incompatibilitats entre prestacions econòmiques i recursos d'habitatge; la posada en marxa d'un programa temporal de reforç que permetés reduir els retards existents, millorar els mecanismes de control i avaluar el dimensionament necessari; la revisió del contracte de seguiment de les prestacions i la seva posterior licitació, i la creació d'un grup de treball amb la participació de l'Administració, la Fepa, els joves extutelats, amb l'objectiu de continuar avançant en la millora del sistema.

A mitjà termini, vam proposar la integració del suport econòmic al jove extutelat dins la renda garantida de ciutadania, pel que vam fer les aportacions corresponents a la proposta de llei que hi ha, el dimensionament adequat del servei en funció de l'evolució real del nombre de joves atesos i un desplegament efectiu de les mesures treballades per consolidar un model més coherent, eficient i centrat en les necessitats dels joves.

Vam finalitzar i posar en marxa el projecte «Tot OK?», que ja veníem treballant des de l'anterior Govern. Vam reforçar els protocols de protecció també davant les violències sexuals contra infants i adolescents, consolidant el model Barnahus com a sistema de referència d'intervenció integrada. I en aquest àmbit, i dins de la meua experiència prèvia en la seva implementació, havent impulsat el projecte pilot a Tarragona, vam promoure aquest model com una eina clau de l'abordatge integrat.

En aquesta línia, vam aprovar la directriu general d'actuació 1/2024, mitjançant la qual s'estableix el protocol d'actuació i comunicació davant les violències sexuals contra infants i adolescents acollits en serveis i recursos residencials, amb l'objectiu de garantir la comunicació, la coordinació i la derivació de tots els casos a la unitat de la Barnahus.

L'objectiu era millorar la resposta davant dels casos d'indicis de revelació de violència sexual mitjançant l'establiment de criteris i pautes mínimes comunes perquè tots els professionals dels serveis o recursos d'atenció residencial tinguessin coneixement de com actuar en aquell cas i garantir la comunicació, coordinació i derivació de tots els casos, com us deia, a la Barnahus.

Totes aquestes mesures que vam estar treballant i proposant al llarg dels sis mesos no són declaracions d'intencions, són decisions adoptades en un període molt curt de temps, moltes de les quals continuaran avui en desplegament. I amb això deixin-me dir-los, després d'anys de treball en l'àmbit d'infància, que cal garantir la continuïtat de les accions i dels projectes iniciats al llarg de les legislatures, i abans ho esmenaven.

Quan això no passa, es genera la sensació que es torna constantment al punt de partida i sovint amb l'únic objectiu de treure'n rèdit polític. I per als professionals que continuem treballant a la casa això és una feina molt dura.

Les polítiques públiques, i molt especialment les que afecten els infants, requereixen d'aquesta visió a llarg termini, coherència i responsabilitat compartida. És imprescindible saber construir de manera unificada, posant el bé comú per davant dels interessos partidistes. Sense aquesta continuïtat es debilita l'impacte de les iniciatives i es posa en risc la solidesa de qualsevol projecte. I això no ens ho podem permetre.

I per anar acabant, dir que quan avui s'intenta qüestionar la feina que ha vingut fent la direcció general i els professionals que la conformem, cal fer-ho amb rigor i amb totes les dades sobre la taula. Perquè el que no és admissible és descontextualitzar la gestió d'un sistema que funciona en condicions

Fitxer 11CIADGAIA21

estructuralment tensionades. I si no els invito a que vinguin només durant una setmana al costat d'algun dels caps de servei, a veure com gestionarien amb les mans i els recursos que tenim.

El sistema de protecció no és un sistema ordinari, és un sistema que treballa amb risc, amb urgència i amb decisions que afecten directament la vida dels nens i adolescents, i exigir-li resultats sense dotar-lo dels recursos necessaris no és una exigència de gestió, és desconeixement del sistema. I encara més important dir que el risc zero no existeix; pretendre-ho és enganyar la ciutadania i carregar sobre els professionals una responsabilitat impossible.

Per això, el veritable debat que aquesta comissió hauria d'afrontar no és si es van prendre o no decisions correctes, que també; el debat real és com és possible que un sistema d'aquesta magnitud hagi estat i estigui sostingut durant anys amb una infradotació estructural tan evident que afecta el present de la nostra infància i el futur de la infància del nostre país.

Mentre es discuteixen responsabilitats puntuals, el sistema continua funcionant gràcies a la professionalitat dels equips, sovint més enllà dels límits raonables. I això sí que és el nucli del problema. No es tracta de defensar una etapa de gestió en la que vaig estar sis mesos, es tracta de defensar la realitat d'un sistema públic essencial que necessita estabilitat, recursos i reconeixement, no simplificacions ni lectures esbiaixades, i que necessita de l'aprovació i del recolzament de tots vostès.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Carrasco. Tot seguit, és el torn de les intervencions dels grups parlamentaris, i, en primer terme, té la paraula la senyora Ennatu Domingo Soler, per part del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Té vostè la paraula.

Ennatu Domingo i Soler

Gràcies, president. Bona tarda, diputats. En primer lloc, en nom del Grup Parlamentari de Junts, agraeixo a l'honorable senyor Carles Campuzano i la senyora Núria Valls i Isabel Carrasco per la feina feta al capdavant del Departament de Drets Socials del 23 al 2024, també part del 2022. La senyora Carrasco ja va comparèixer al Parlament a retre compte sobre la seva tasca a la DGAIA just després de ser cessada. I ara vull tornar a agrair la seva sinceritat i també crítica del que falla, perquè crec que el motiu d'aquesta comissió és precisament entendre bé què és el

que no està funcionant i pensar i posar les bases per a una reforma de la DGAIA que pugui tenir en compte la prevenció i també un model molt més sostenible d'atenció a la infància i adolescència.

Efectivament, de la seva intervenció traiem que vostès van donar continuïtat a les polítiques de governs anteriors, com ho van fer altres consellers en els seus mandats. I també han donat exemples molt clars que s'han anat debatent en aquesta comissió des que vam iniciar al novembre. La continuïtat de la transformació digital del departament amb fons Next Generation és un exemple, el model Barnahus, també la creació de la Subdirecció de Prevenció, una cosa que van treballar vostès, i també les mesures de prevenció i acolliment en la infància, compartit no només pels càrrecs polítics que han comparegut en aquesta comissió, també els experts i entitats de l'àmbit de la infància.

I també entenem que des del 2016 s'han fet molts esforços per redimensionar els serveis i els recursos de la DGAIA, com també s'han millorat les ràtios, els professionals i els salaris per donar resposta a un volum d'arribada de menors migrants elevat i també garantir l'acompanyament dels joves extutelats, malgrat que hi ha molt espai per poder fer millores.

I estem d'acord amb la diagnosi que han fet i gran part de les solucions que ens han compartit; són també solucions que hem pogut contrastar amb molts compareixents i que crec que van molt alineades amb el que necessita la DGAIA i el Departament de Drets Socials en general.

Sí que m'agradaria fer-los tres preguntes. En primer lloc, el 2024, la Sindicatura de Comptes publica l'informe sobre les irregularitats en la contractació pública i adjudicació del servei d'acolliment per a la infància i adolescència, just quan vostè, senyor honorable Carles Campuzano, estava al capdavant del Departament de Drets Socials. La senyora Carrasco ha esmentat els passos que van fer un cop vam rebre aquest informe, millorant el servei de seguiment i control de les prestacions.

A nosaltres ens agradaria saber si ens poden detallar exactament els passos o les mesures que es van emprendre i, sobretot, per què no es va encarregar una auditoria o un informe per entendre millor la magnitud dels pagaments indeguts. Això són

mesures que s'han pres més endavant, però ens agradaria saber per què no es van prendre just quan l'informe es va fer públic.

En segon lloc, durant el seu mandat, també es va començar a reclamar el retorn dels pagaments indeguts a beneficiaris de les prestacions, com han dit, només de la renda garantida de ciutadania i l'ingrés mínim vital. En aquell moment eren conscients del volum de pagaments indeguts que afectaven, que afecten, menors tutelats i extutelats, o això se sap més endavant?, o el volum en el 2022-23 no era suficientment elevat com per estar preocupat? Això també estaria bé, si ho poden aclarir.

I, finalment, alguns experts han alertat que cal millorar l'acompanyament dels joves extutelats. Vostès proposen allargar l'acompanyament als joves, com també ho va proposar la Síndica de Greuges. Els volíem preguntar: han lligat això? A què es deu que joves que haurien de rebre prestacions econòmiques o bé poder accedir al servei d'habitatge de tutela queden exclosos d'aquests serveis? I quan dic això, em refereixo també als informes que ha publicat el Síndic de Greuges, on ha rebut queixes de menors, lligat al procés de determinació de l'edat dels menors migrants, que ha generat que precisament a l'inici de la seva intervenció han parlat de la problemàtica del sensellarisme d'aquests menors que queden fora del sistema de tutelatge o de suport de l'Administració.

Aquestes serien les nostres preguntes. I, de nou, moltíssimes gràcies per l'exposició que han fet i la feina feta al departament.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula l'honorable senyor Joan Ignasi Elena Garcia. Quan vostè vulgui, té la paraula.

Joan Ignasi Elena Garcia

Moltes gràcies. Jo voldria començar, perquè han fet una..., a part d'agrair les intervencions, han fet referència al tensionament, tots els consellers i els seus equips han anat parlant del tensionament. N'hem pres consciència, crec, d'això, i que moltes de les conseqüències venen derivades d'aquest tensionament. Però també voldria

que possessin l'accent ara en l'èxit de moltes de les polítiques que s'han fet, perquè, clar..., i ho he dit diverses vegades en aquestes compareixences, però com que també moltes vegades s'han dit altres coses, aquesta crec que és rellevant: que la majoria d'ells, dels nanos extutelats, estiguin..., la senyora Núria Valls ha fet algunes dades, que la majoria d'ells, un noranta per cent pràcticament, estiguin estudiant o treballant indica que el sistema, com deia l'honorable senyor Campuzano, ha estat capaç de donar resposta al desemparament i a la necessitat d'aquestes persones.

La segona és que ha donat una dada el senyor Campuzano, el conseller Campuzano, que de 400 milions, dos els posa l'Estat. Aquesta dada no havia sortit aquests dies encara i em sembla que és rellevant subratllar-la.

Tercer, en relació amb quins increments de tarifes, perquè, clar, tot això està molt bé, però s'hi ha de posar els mitjans. I perquè quan parlem d'equiparació salarial, per exemple, i del problema..., abans no sé qui de l'equip de la consellera Cervera feia referència al percentatge de nois que diuen que no han tingut més d'un any el mateix referent. Això té a veure amb els problemes salarials i el fet de que sigui un sector mal pagat i que, per tant, els bons professionals i els professionals busquen feina a un altre indret per tenir, òbviament, més recursos.

Això vol dir posar recursos, i posar recursos vol dir apujar les tarifes. I també seria bo si ens poguessin explicar durant el seu període quin increment de tarifes es va produir, que anava dirigit, i d'aquí l'acord sindical al qual ha fet referència, a un increment salarial, naturalment, en els professionals.

En quart lloc, crec que és necessari fer una valoració de la feina que fa el tercer sector, i en aquest sentit, crec que aquest país té la sort de tenir un tercer sector molt potent i molt robust que dona resposta moltes vegades allà on l'Administració no és capaç d'arribar. I això també ho hem de comentar.

I, finalment, una consideració sobre els pagaments indeguts, perquè els pagaments indeguts amb unes prestacions tan diverses i amb unes condicions tan diferents unes de les altres, amb una dificultat que tenen de seguiment de quina és la causa del canvi o de la pèrdua del dret a tenir aquella prestació sense capacitat de tenir en temps real la informació genera, doncs això, pagaments indeguts que l'Administració li ha de donar resposta amb una tramitació administrativa de retorn, etcètera,

etcètera. Però estem parlant de xifres, i abans també la consellera Cervera hi ha fet referència, que són en relació amb el còmput global, doncs, molt, molt raonables.

I, finalment..., són molt petits en relació amb la quantia general i, a més a més, molts d'ells es retornen perquè s'inicia el tràmit de recuperació dels recursos que no s'havien d'haver donat.

I una darrera reflexió és quin impacte va tenir el pas a la concertació als efectes d'aquestes qüestions, de poder gestionar millor i de poder tenir un millor o major control dels recursos. I res més, reiterar l'agraïment.

El president

Moltes gràcies, diputat. Havent-se excusat la diputada excel·lentíssima senyora Lorena Roldán Suárez, per haver d'assistir a una altra comissió, no havent assistit a la comissió d'avui cap representant del Grup Parlamentari de VOX, passem la paraula al Grup Parlamentari dels Comuns. Té la paraula la senyora Núria Lozano Montoya. Quan vostè vulgui.

Núria Lozano Montoya

Gràcies, president. Bona tarda ja i gràcies a les compareixents per les seves reflexions i les seves aportacions. Vostès posaven l'accent en una qüestió que, efectivament, als comuns ens sembla molt rellevant, i és que la comissió d'investigació sigui útil en tant que ens permeti arribar a conclusions que faci possible millorar el sistema de protecció dels infants i dels adolescents a casa nostra. I, per tant, amb aquest enfocament formulem algunes consideracions al respecte. També haig de dir que lluny d'absolutament cap causa general envers el sistema de protecció, que no forma part ni de l'objecte de la comissió ni tampoc de la finalitat que el nostre grup polític ha traçat com la seva línia conductora a la tasca a desenvolupar al si d'aquesta.

Sí que voldríem conèixer el seu punt de vista sobre diverses qüestions. Una és com creuen que es podrien millorar les garanties jurídiques per a les famílies, però també per als propis menors, donat un cert conflicte d'interessos en el fet de que el menor no pot designar un representant com a tal i aquesta representació l'ostenta el mateix

organisme que pot originar aquesta situació de conflicte. De fet, els últims mesos ens hem trobat en diverses situacions al respecte.

Nosaltres compartim plenament la importància de la lluita contra la pobresa infantil com a element de prevenció de primer ordre, també des d'aquesta perspectiva transversal i interdepartamental a què vostès feien referència. Però constatem també que no sempre és la principal prioritat. I, per tant, tots els governs en parlen, però tenim dificultats en traslladar això al terreny del real.

Quins mecanismes consideren vostès que serien més adients de cara a fer possible aquesta prevenció?, també l'acompanyament a les famílies perquè guanyin en capacitats parentals i, per tant, en certa manera, veure-les com a aliades per evitar aquests nens surtin de la llar familiar?

Nosaltres no ens centrem tant en el tema de la contractació; no perquè no ens interessi la gestió, que sí que ens interessa, però sí que és veritat que entenem que entre la situació d'urgència per garantir l'emparament i la protecció del menor i el compliment estricte de determinades exigències, si m'ho permeten, de caràcter burocràtic, ens decantem més per la protecció del menor.

Ara, això no vol dir que no ens interessi, i en aquest sentit, què consideren que es podria modificar en clau de gestió, des d'una perspectiva de gestió, per tal de poder compatibilitzar ambdós elements?

També, ja s'hi han referit i, per tant, jo no em detindré en el tema de l'actualització de la cartera de serveis i la necessitat d'actualització de tarifes i escandalls de costos, però efectivament prèvia

Fitxer 11CIADGAIA22

actualització de la cartera de serveis a risc de que quedin obsolets abans de que es puguin arribar a implementar.

Però sí que respecte a la necessitat de garantir unes ràtios adequades, quin és el seu punt de vista al respecte? Perquè, a més a més, té molt a veure amb una altra qüestió, que és la garantia de les condicions laborals òptimes per a les professionals, també des d'una perspectiva d'abordatge de salaris, però sobretot de reconeixement

de la funció que desenvolupen i amb una derivada a la que no sempre se li dedica prou atenció, que és la prevenció dels riscos laborals a què estan exposats els professionals i les professionals, també des d'una perspectiva de riscos psicosocials. És una activitat molt demandant, des d'una perspectiva psicològica, i, per tant, ens sembla també important. O de la continuïtat del lloc de treball per eliminar l'alta rotació i, sobretot, garantir les relacions de confiança entre els referents i els menors, precisament per donar continuïtat a aquesta relació de confiança i tenir un coneixement més exhaustiu dels riscos en què es troben tots i cadascun d'aquests menors.

I una última qüestió, i és que s'ha fet referència al tema dels pagaments indeguts. Evidentment, no és quelcom que sigui desitjable, però a nosaltres ens amoïna més el fet de que els pagaments indeguts es produeixen sobre la base d'informacions que tenen a veure amb el seguiment i acompanyament d'aquests menors, que és una qüestió que no ens acaba de semblar del tot adequada, l'índex d'externalització que té. Compartim el caràcter valuósíssim de la tasca que desenvolupen les entitats del tercer sector. Vagi per endavant que no és un qüestionament d'aquesta tasca, però sí que pensem que potser no és el més adequat.

I acabo amb una pregunta, president. I és que partint de la base de que, i així ho expressaven també vostès, tota activitat és millorable, doncs des d'aquesta perspectiva què consideren que es podria haver fet diferent per evitar arribar a la situació en la que ens trobem actualment, tant pel que fa a alguns dels abusos que han sortit a la superfície, que no és l'element que domina, però que sí que cal intentar evitar-los a tota costa, i també, doncs, pel que fa als elements de gestió?

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. No sent present cap representant del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, tampoc d'Aliança Catalana, en representació del Grup Mixt, i havent declinat la representant del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar de fer cap més pregunta, tenen la paraula per respondre, si ho creuen convenient, els compareixents. Honorable senyor Campuzano, té vostè la paraula.

Carles Campuzano i Canadès

Moltes gràcies, senyor president. Intentarem ser ràpids, perquè ja és tard. En relació amb el que ens plantejava la portaveu del Grup Parlamentari de Junts, recordar que és l'any 24 l'informe que es fa públic de la Sindicatura, no és el de prestacions, sinó el de contractes. El de prestacions és posterior.

En l'informe sobre contractes sí que els nostres equips són els que preparen les al·legacions a l'informe de Sindicatura i que són una resposta molt completa als problemes que identifica la Sindicatura i que em remeto a aquelles al·legacions.

Amb relació a l'informe sobre prestacions econòmiques, aquest ja les al·legacions les lidera el mateix director general que vàrem nomenar nosaltres, el senyor Arroyo, que va mantindre la consellera Martínez Bravo en la seva posició. Però justament amb el nomenament del senyor Arroyo com a director general de Prestacions, al cap de pocs mesos, a principis de l'any 23, identifiquem que hi ha un problema en la renda garantida de prestacions econòmiques, que estan a punt de prescriure, de pagaments indeguts que estan a punt de prescriure, i posem en marxa un pla de xoc amb la contractació de quaranta-cinc persones per reforçar la direcció general, aprofitant també tot el procés de transformació digital a què estava sotmès al departament.

I jo posava molt en valor que el nomenament del senyor Arroyo..., el senyor Arroyo venia d'exercir funcions directives al CTTI. No vam nomenar un expert en polítiques socials a dirigir la Direcció General de Prestacions, sinó que vam nomenar un expert en sistemes d'informació.

Teníem una intuïció; les dades ens la van confirmar. Vam reforçar la direcció general, no només amb aquestes quaranta-cinc persones, sinó que vam començar els tràmits per aprovar un pla temporal per contractar noranta-cinc persones més de cara a la gestió de l'ingrés mínim vital, que va ser un èxit del nostre mandat. Vam acordar, per fi, que la Generalitat gestionés l'ingrés mínim vital, perquè la gestió conjunta de les dues prestacions ens ha d'evitar també més pagaments indeguts.

I per acompanyar la implementació del pla de transformació digital, vam contractar setanta persones, algunes de les quals van estar adscrites a la DGAIA, per acompanyar el procés de transformació del conjunt dels sistemes, perquè la

introducció de nous sistemes d'informació implica moments de transició en què la gent està aprenent a posar en marxa el nou sistema, hi ha el risc de perdre focus en les coses que toca fer, i vam contractar un equip de setanta persones per acompanyar en els procediments.

I justament la decisió que preniem és, escolta, tenim identificat el tema en la renda garantida; tenim identificat el tema en les pensions no contributives; tenim identificat el tema en la dependència, que el major volum de pagaments indeguts està en el sistema de la dependència; i tenim identificat el problema en les prestacions d'infància, però que respecte al volum de la magnitud de les prestacions econòmiques, el que representen les prestacions per als joves extutelats és molt petit.

El problema gros, en termes quantitius, el teníem en la renda garantida, el tenim en la dependència, el tenim amb les pensions no contributives. La decisió era anem a fer que la Direcció General de Prestacions, que té metodologia, que ho sap fer, ho posi marxa. Per tant, el maldecap que teníem, sobretot, eren els volums importants de les prestacions.

Em preguntava l'honorable senyor Elena l'aposta per les tarifes. És que sense augment de tarifes en els serveis públics finançats per la Generalitat en l'àmbit del sector social no hi han augments salarials possibles. Només les entitats o les empreses poden augmentar els salaris si hi han augments de tarifes orientats a aquesta política. I més enllà de l'acord, per primera vegada, entre patronals, entitats, empreses, les seves patronals i la Generalitat, es van produir els següents augments de tarifes. El 2022, un augment del tres per cent; el 2023, una pujada general del quatre, més un dos per cent puntual per afrontar els problemes de la inflació – estàvem en un moment inflacionari enorme– i la revisió del finançament de setanta serveis que estaven infrafinançats i que eren deficitaris; i el 2024, un cinc per cent lineal i la consolidació del dos per cent de la inflació, un set per cent.

Va ser un esforç molt considerable, orientat, sobretot en la negociació tripartita, a que una part considerable de l'augment de la tarifa anés destinat a l'augment dels salaris dels treballadors.

I, efectivament, avui el contracte d'emergència no és necessari perquè els mecanismes de la concertació ens permeten no utilitzar el contracte, justament. Aquesta és la gran virtut que va tindre el traspàs cap al model de concertació i de la importància de la llei d'instruments de provisió per perfeccionar encara més el model de concertació. Els models contractuals no són útils per proveir de serveis l'Administració, que són serveis molt personalitzats, molt sotmesos a una demanda que pot estar prevista o pot no estar prevista, com és el cas de l'afrontar la crisi dels joves immigrants sols. La concertació ens dona instruments per gestionar millor una realitat certament complexa.

Ens diu la senyora Lozano «garanties jurídiques». Val la pena recordar que cada vegada que l'Administració intervé en un cas d'un menor, aquesta informació és comunicada a la fiscalia. O sigui, la fiscalia garanteix aquest procediment; no és que la DGAIA o els EAIA's actuïn..., actuen sota control de la fiscalia. Potser li hem de demanar a la fiscalia que sigui més activa en l'exercici de les seves prerrogatives.

I, dos, qualsevol de les decisions que s'acaba prenent estan sotmeses al control de la judicatura. I, per tant, quan les famílies discrepen de l'opció de l'Administració, les famílies porten aquesta qüestió davant dels tribunals. I la dada en favor del sistema de protecció de la infància és que més d'un noranta i escaig per cent en els tribunals acaben guanyant les posicions de la Generalitat.

Per tant, el sistema té garanties. Té garanties perquè intervé la fiscalia i està sotmès al control dels jutges i, en la pràctica totalitat dels casos, els jutges donen la raó a la Generalitat.

És millorable, des del punt de vista de les garanties jurídiques? Sí que és millorable. I d'aquí la proposta que contemplava el pla de millora de la Comissió de Tutelles. Per a casos més complexos, un sistema centralitzat que permetés analitzar per diversos professionals aquella decisió; i després comissions territorials per als casos menys complexos. Crec que és la línia en la que hauríem d'anar.

Tindríem més garanties de protecció si això correspongués a uns jutjats especialitzats? Doncs la veritat és que no ho sé, si tindríem més garanties. No ho sé. Crec que el sistema que tenim ara és un sistema garantista: la fiscalia i control judicial en segona instància.

I equiparació salarial, he contestat a l'honorable senyor Elena. És un objectiu. Jo crec que en la nostra etapa, en qualsevol espai públic en què em tocava xerrar, feia aquesta reivindicació: mateixa feina, mateix salari. Per convicció. Per convicció, perquè els professionals dels serveis socials del nostre país cada vegada guanyaran un pes més important en la nostra societat. [#11:34] necessitarem més persones treballant en l'àmbit de les cures, no només en l'àmbit de l'atenció a la infància. I l'equiparació salarial és imprescindible per afrontar aquesta qüestió.

La manera? A través dels augments de tarifes, amb els acords en la negociació col·lectiva, acompanyats pel Govern de la Generalitat, i des de la confiança que el tercer sector és un agent fonamental en la construcció de l'estat del al nostre país.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. Senyora Valls, si ho creu convenient.

Núria Valls i Carol

Molt bé. Moltes gràcies per les preguntes. No contestaré coses que ja ha dit el conseller. Per tant, coses noves. En relació amb lo que plantejava la portaveu de Junts de l'acompanyament dels extutelats durant més anys, hem de pensar que tenim un problema greu d'habitatge que tenen els nostres joves i els joves extutelats encara més. I, per tant, tenir mesures d'acompanyament està clar que..., no sé, jo tinc una filla de vint-i-quatre anys que està vivint a casa meva, no la faig fora al carrer a partir dels vint-i-tres. Hem de veure quines accions podem fer per acompanyar, que té a veure amb l'èxit escolar, té a veure amb trobar feina, en tot això, però també amb l'habitatge, perquè encara que inclús les entitats del tercer sector social els acompanyen per fer contractes de lloguer, encara que garanteixen que puguin pagar-ho amb nòmines, hi ha molts propietaris que no els hi lloguen. I aquí també tenim un problema greu de treball.

El tema de la determinació de l'edat que ha plantejat també la senyora Domingo. Molt breument, durant el nostre període en un moment donat ens vam trobar que hi havia moltes persones amb passaports de Gàmbia que no tenien paràmetres, ara no em surt la paraula..., mèdics, per tant, que eren legals, però no tenien els

paràmetres. I era evident, ho dic de veritat, perquè jo ho vaig poder comprovar..., era evident que aquelles persones no eren menors. Hi havia gent que tenia, fins i tot, com jo, cabells blancs; vull dir, era impossible.

Però vam treballar molt amb el Departament d'Interior en aquell moment i amb els Mossos perquè sabíem que hi havia una sèrie de màfies que estaven fent circular aquests passaports, i això ens portava a unes situacions molt complexes de tenir menors amb persones que no eren menors. I amb tot això no podíem protegir amb qualitat i preservar les garanties.

Això és un problema que ens vam trobar, no perquè tinguéssim ganes de qüestionar ni l'edat ni tal, sinó això era real i ens passava dia sí i dia no. Recordo els treballadors dient: «És que no els podem portar a un centre, si és que és evident que no tenen l'edat.»

Per tant, nosaltres, per descomptat, vam estar treballant molt amb Interior, amb Justícia, amb tot el tema forense per veure, per intentar, que aquests casos no arribessin a la protecció, no en general, sinó que teníem clar, en general, que els joves migrats sols que arriben se'ls ha d'atendre. Però és veritat que ens vam trobar en aquest cas, que ens va portar també molta feina i molta complexitat

Fitxer 11CIADGAIA23

dintre del sistema.

El diputat Elena, el portaveu d'Esquerra Republicana de Catalunya, ens parlava de l'èxit. I bé, també hem de parlar d'això. Vam fer projectes també molt gratificants amb empreses de Catalunya, amb gremis, amb tal, de formació d'aquests joves amb moltes ganes de treballar, que van acabar treballant. Recordo el gremi de carnisers a l'Ametller Origen, que espero veure'ls ara aviat que ja han acabat la seva formació, que ens estiguin atenent per la carn.

O sigui, hi ha moltes coses d'èxit. I com deien els mateixos..., el sistema d'indicadors del sistema de protecció té l'avantatge que li preguntem als nens i nenes que estan al sistema; els professionals també, però és lo que ells ens diuen.

Casos d'èxit..., vam fer tot un projecte de bons tractes amb la gent d'Educo i d'Unicef en els centres. Hem fet molts plans en què els mateixos nanos i adolescents i joves ens explicaven com es sentien. Clar que tothom vol tenir una família, això no ho podem obviar. Però no podem obviar també que troben el seu lloc, troben el seu lloc per estudiar i el seu espai on se senten segurs. I això jo crec que és molt important.

El tema del tercer sector. El conseller va dir: «La col·laboració públicossocial ha estat, fonamental perquè realment puguem, malgrat aquesta tensió, poder donar resposta a les necessitats de la infància a Catalunya.» Però hem de pensar també que el sistema d'infància és dels pocs sistemes que, gràcies a la col·laboració públicossocial, no hi ha ningú fent negoci. No se'ns presenten empreses de no sé on, i no vull dir noms, que veuen en aquest nínxol un nínxol de negoci en què al final el negoci és veure com rendibilitzes i pots treure més diners. En les entitats del tercer sector no existeix l'afany de lucre i, per tant, tot es reverteix en la mateixa gestió.

I això..., també hi han altres llocs, tant a nivell estatal com a nivell internacional, que venen a veure'ns perquè els hi expliquem aquest sistema, com hem aconseguit aquest sistema. Per descomptat, és un sistema que ha de ser transparent, que ha de tenir auditories, que s'ha de fer un seguiment. Això no vol dir que tot val, però el sistema que en aquests moments tenim a infància de col·laboració públicossocial és una cosa a reforçar i preservar, perquè si no, això acabarà sent un negoci, com passa en altres comunitats autònomes.

No vull..., però, jo, que per raons de feina em toca també treballar molt amb la gent de la Comunitat de Madrid, no els hi vull ni explicar perquè allà tot és privat. Per tant, jo crec que lo que hem de fer és reforçar amb la llei d'instruments aquesta col·laboració públicossocial.

I a nivell de lo que plantejava la portaveu de Comuns, la senyora Lozano, el tema de les garanties jurídiques han dit moltes coses; jo hi estaria d'acord, i crec que la comissió de tuteles és una cosa que és força important. Però també els hi haig de dir una cosa personal: cada vegada que m'ha vingut a veure algú, que m'han vingut a veure moltes vegades –perquè, a més, el conseller em deia que havíem d'atendre a tothom–, sempre a nivell judicial es posa l'èmfasi en la defensa de les famílies. És

veritat que la defensa les famílies, és un tema important i és un drama, però ningú posa la defensa en els infants. Què és el que volen?

Hi han altres llocs del món, jo en conec alguns a nivell de l'Uruguai i a Xile, que d'ofici, quan hi ha una situació de desemparament, sempre hi ha un advocat per a l'infant, per defensar la seva garantia de protecció. Per tant, és veritat que és un drama per a moltes famílies el tema. Però també és veritat que una de les primeres coses que vaig aprendre al Govern: que fer un desemparament no és gens fàcil. Això que sembla que anem pel carrer i ens emportem un nen o una nena..., és que és difícilíssim. O sigui, els informes, el temps, el que passa..., és a dir, no dic que no hi hagin casos que ens haguem equivocat o no s'hagin fet bé, i per això hi ha d'haver mesures que es pugui revertir. Però, de veritat, quan arriba un cas de desemparament, ha passat moltes instàncies.

I, per tant, jo crec que la defensa..., a part de que el sistema judicial està, com dèiem, molt saturat, i això són decisions que moltes vegades han de ser molt ràpides, crec que també hem de posar aquest focus en això.

L'estratègia contra la pobresa infantil, per mi és..., no cal que els hi digui més, per mi és una causa que no entenc com a país com no posem aquest tema en el centre, perquè quan parlem de prevenció també parlem d'això.

I després, amb el tema del reconeixement de les persones, ens passen diverses coses. Una, no reconeixement de les figures, els educadors socials..., no hi ha un reconeixement de la societat de la feina que fan. Moltes vegades el sistema necessita tant que contractem professionals però que acaben de sortir de la carrera, que els hi falta un cert grau d'experiència. Nosaltres en algun moment havíem parlat de fer un MIR amb el tema dels professionals d'infància, perquè realment prenen decisions molt complicades que necessites una experiència. I com que el sistema té tanta necessitat, això no ho podem dir. Per tant, aquest reconeixement i aquest treball amb els col·legis crec que és fonamental.

Bé, ja no em vull allargar més. Cedeixo la paraula.

Isabel Carrasco i Panadès

Jo seré breu, perquè he anat escoltant les diferents comissions i hi han temes que han anat sortint de manera recurrent i, a més a més, han estat explicats perfectament pels altres compareixents. Per tant, en lo que és de les prestacions indegudes, jo crec que ha quedat clar amb el tema de les resolucions d'emergència per què les utilitzàvem, perquè no hi havia altra manera de poder atendre aquells infants, si no és tirant per la resolució d'emergència.

I en el tema de les prestacions indegudes, que és una cosa que s'està donant, jo continuo dient que la falta de mans, de professionals, que puguin estar al darrere, tot i les dificultats que es genera gestionar, que ja és molt difícil... Però la falta de mans? Sense mans no es pot gestionar res.

Avui mateix, a Tarragona estem sense ningú a l'àrea del jove tutelat i extutelat. Ho estan gestionant des de Lleida. Què vol dir? Hi han tres professionals que porten tota la província. Una àrea del jove porta tota la província de Tarragona. Tres professionals. No n'hi ha cap ara. Qui ho portarà? Qui ho està gestionant? Totes les prestacions d'ara dels nois que estaran presentant? Això representarà tot un endarreriment.

Amb lo que comentaves de les proves de determinació de l'edat: les proves de determinació de l'edat venen donades per la fiscalia. La fiscal és qui decideix si un menor és adult o és menor de divuit anys. A partir d'allí, si no hi ha documentació, si no tenim..., si ens diu que són majors d'edat...

Escolta'm, la direcció general..., jo ja ho dic, atendrem aquells joves que toquin, però hi ha els ens locals. Hi ha d'haver altres direccions generals potser que se'n puguin fer càrrec. Jo ho dic moltes vegades: és que al final els extutelats ho seran tota la vida; els ho haurem de gestionar places de residència, de gent gran? És que arriba un moment que també hem de valorar el contingut de les mans per poder gestionar el que tenim.

Èxit polítiques; ho deia el diputat Elena. Jo crec que en la feina que s'està fent a la direcció general, hi ha més resultats d'èxits que resultats de no èxits. El que passa és que malauradament estem posats a l'ull de mira i sempre surten aquelles situacions que..., però és que cada dia en podrien sortir trenta mil als mitjans de comunicació, perquè els casos que arribem a atendre, les propostes que ens arriben

per part dels equips d'atenció a la infància, que són els EAIAs, que depenen, que són funcions pròpies de la direcció general els hi hem delegat als municipis, als ens locals...

Els casos són constants, però després les mans que tenim a la direcció general per poder valorar aquests informes que ens arriben són mínimes. I, per tant, gestionem amb la urgència, amb la voluntat de la gent que fa més hores de les que els hi correspon i que pren decisions molt complicades. Però, com deia, totes les que arriben al jutjat, amb un noranta-vuit per cent, sempre són ratificades, aquestes propostes de desemparament.

Parlem sempre dels increments salarials dels professionals que treballen en el tercer sector, i així ha de ser, perquè si no tenim totes aquestes rotacions de professionals. Però també parlem dels nivells i de les càrregues dels professionals funcionaris de la Direcció General d'Atenció a la Infància, ara la DGPPIA. Són els nivells més baixos, moltes vegades, de tot el departament; bé, el departament, de la resta de departaments. Tenim nivells que la gent ens acaba marxant. Ens marxa el talent. Per què? Perquè se'n van a altres llocs on els nivells són més alts. Inclús d'administratius tenim els nivells més baixos de tota la Generalitat al nostre departament, i això no pot ser. Gent que treballa al cent per cent, que treballa molt més, amb una càrrega i amb un cost important de les decisions que ha de prendre. I, per tant, jo crec que això també ha de vindre amb un reconeixement a aquests professionals.

Com deia la senyora Lozano de Comuns, com es poden millorar les garanties? Jo, com bé he dit, hi ha maneres de poder..., però torno a dir: amb més mans, amb més temps i amb més recursos que puguin treballar aquest treball amb les famílies des de l'àmbit de prevenció, donaríem moltes més garanties. Però moltes vegades només cal mirar la ràtio: un EAIa que et porti quatre-cents casos amb nou persones, a on ha d'arribar?, què pot fer?, quin seguiment farà d'aquestes famílies?

Estem exigint coses que són inexligibles. I moltes vegades parlem potser sense tenir aquest coneixement de la realitat del dia a dia, tant al detall, dels problemes que estem patint als diferents serveis territorials. I això és la realitat. Més mans, calen més mans i professionals realment amb coneixement. Lo que deia ara la Núria: que

tinguin aquesta expertesa, aquest bagatge. No pot ser que un treballador que acabi de sortir de la carrera es posi potser a parlar amb un pare, que li ha de poder comentar que allò no està anant de cap manera, perquè necessita d'aquell bagatge, d'aquella experiència.

Què passa? Que agafaran i marxaran. Igual que a la direcció general: la gent agafa i marxa. Quin coneixement?, quina expertesa tindran els professionals? Jo ja ho dic: els professionals nous que han arribat ara..., perquè només ens ha faltat el tema de l'estabilització i del concurs d'oposició, que això ha sigut un daltabaix a la pròpia direcció general, que encara tenim la meitat de places per cobrir. O sigui, que si anàvem justos ara ja no us ho dic.

Necessitàvem d'aquest coneixement. Necessiten un any per aprendre, la gent, per com va el sistema de protecció. Si tens tot l'equip nou, entre que ensenyas, aprens i decideixes allò que cada dia t'arriba perquè és urgent..., bé, vosaltres mateixos.

I res, jo no tinc massa més coses a afegir. Espero que es posin els recursos, que el sistema avanci i que continuï, només pel bé dels nens i nenes que estem atenent.

El president

Moltes gràcies. M'atreveixo a anticipar que no hi ha repreguntes. Per tant, agrair les compareixences, les seves aportacions, honorable senyor Carles Campuzano, senyora Núria Valls i senyora Isabel Carrasco, per les seves aportacions en les seves compareixences.

Sense res més, aixequem la sessió.

Moltes gràcies.

La sessió s'aixeca a les...